

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 209

Poznań, poniedziałek dnia 9 maja 1932

Rok XXVII

Zwycięstwo lewicy we Francji

Wczorajsze wybory we Francji do Izby Deputowanych przyniosły zdecydowane zwycięstwo ugrupowaniom lewicowym. Sukces zwłaszcza Partji Radykalno-Socjalnej jest bardzo silny. Zdobyła ona 156 mandatów, gdy dotychczas posiadała 110, i została tem samym najsilniejszym ugrupowaniem w izbie. Bez poparcia radykałów nie będzie się mógł utworzyć żaden rząd. O powodzeniu ich świadczy fakt, że spodziewano się na ogół, że partja ta zdobędzie najwyżej 145 mandatów. Również wzrosła na siłach socjaliści, choć ich sukces nie jest taki, na jaki zanosilo się jeszcze przed rokiem. Rozpęd socjalizmu we Francji został nieco wstrzymany.

Jak się potoczą dalsze wypadki? Jest rzeczą pewną, że p. Herriot, jako przywódca Partji Radykalno-Socjalnej, otrzyma misję utworzenia nowego rządu. Stanie przed nim wówczas alternatywa: albo pójść z socjalistami, albo z centrum. Z socjalistami łączy radykałów sojusz wyborczy, ale dzieli nieprzyjemne wspomnienie rządów kartelowych z lat 1924—1926, które doprowadziły do załamania się franka. P. Herriot w jednej z mów przedwyborczych oświadczył, że nie popełni błędów z r. 1924, to znaczy, nie utworzy rządu, zależnego od socjalistów, lecz bez ich udziału w gabinecie i bez brania przez nich współodpowiedzialności. Albo socjaliści wejdą do rządu, albo p. Herriot zwróci się o poparcie do centrum. Wobec tego, że socjaliści zapewne będą woleli zachować wolną rękę, p. Herriot próbować będzie prawdopodobnie utworzenia rządu t. zw. „koncentracyjnego”, bez udziału socjalistów i prawicowej grupy p. Marina.

Taka, zdaje się, jest linja p. Herriota, ale trzeba wiedzieć, że w Partji Radykalno-Socjalnej są różne odciany, niektóre wręcz socjalizujące i zmiernające do rządów „skrajnej lewicy” w oparciu wyłącznie o socjalistów. I dopiero zjazd radykałów, który odbędzie się za tydzień, ustali ostateczne wytyczne partji.

W każdym razie rząd francuski pozostawać obecnie będzie pod wpływem czynników lewicowych. W Berlinie z tego powodu triumfują. Wspomnienie Locarna, które zostało zrealizowane w okresie rządów kartelowych w r. 1925, wywołuje obecnie nad Sprewą nowe nadzieje. Czy jednak spełnią się one? W Partji Radykalno-Socjalnej znajdują się oczywiście czynniki skrajne, głoszące poglądy bardzo niebezpieczne, np. o porozumieniu z Niemcami za każdą cenę, lub o absolutnym pacyfizmie, ale przecież sam p. Herriot jest politykiem doświadczonego, który przeszedł już ognio-
wą, ciężką i pełną rozczarowań próbę rządów i wie dobrze, że polityki państwowej, zwłaszcza w dziedzinie zagranicznej, nie można zmieniać z dnia na dzień. Każde państwo posiada pewne interesy stałe, które muszą być broni-
ne przez każdy rząd. Zaniedbanie ich musi się zawsze bardzo surowo. P. Herriot zresztą rzucił słynne hasło: „bezpieczeństwo, arbitraż, rozbroje-

Wyniki wyborów we Francji

Rezultaty ścisłejszych wyborów przyniosły zwycięstwo lewicy — Zestawienia z 610 okręgów

Paryż, 9. 5. (PAT.) Wczoraj odbyły się ścisłejsze wybory w 358 okręgach wyborczych Francji i kolonii Przesunięcie na lewo, jakie dało się zauważyć podczas pierwszych wyborów, nie tylko że się utrzymało, lecz jeszcze wyraźniej zaznaczyło. Wzrost rozciągła się nawet na skrajną lewicę, gdzie socjaliści i komuniści zdobyli nowe mandaty. Na 615 deputowanych ministerstwo spraw wewn. posiada obecnie dane co do 610 mandatów, w tej liczbie wybranych zostało 330 kartelowych, 259 umiarkowanych oraz 21 komunistów i komunistów dyssydentów. Nie biorąc w rachubę komunistów, podobny stan rzeczy zapewni kartelowi

Skład nowej izby — Zyski i straty poszczególnych ugrupowań

Paryż, 9. 5. (PAT.) Ostateczny wynik wyborów przedstawia się następująco: Konserwatyści uzyskali 5 mandatów, republikanie 130, republikanie lewicowi 63, republikanie radykalni 61, radykali społeczni 150, republikanie społeczni 50, socjaliści 130, komuniści 10, komuniści dyssydenci 11, razem 610 mandatów. Do ogólnego zestawienia brak jeszcze kilku mandatów kolonjalnych. Ogólne zyski i straty są następujące: Straty: konserwatyści 2 mandaty, republikanie 14, republikanie lewicowi 33, republikanie radykalni 22. Zyski: radykałowie społeczni 44, republikanie społeczni 2, socjaliści 19, komuniści i komuniści dyssydenci 9.

Kogo wybrano, a kto przepadł — Będzie 200 nowych posłów

Paryż, 9. 5. (Tel. wł.) Wśród nie-wybranych posłów znajdują się m. in. komuniści Cachin, Duclos i Marty, socjaliści Grumbach i Chabrun. Znany wielki przemysłowiec de Warren, współpracownik Marina, przepadł w Nancy. Nie przeszedł były przewodniczący komisji reparacyjnej Dubois, były podsekretarz stanu, Gaston Gerard z frakcji Tardieu burmistrz w Dijon, którego miejsce zajmie w izbie socjalista. Ponadto nie wybrano szefa propagandy z grupy Marina, Peirotesa, ministra rolnictwa Hennessy, socjalistę Uhru oraz komunistę Valerin Vaillant Couturier.

Wśród wybranych znajdują się zna-
ne osobistości z dotychczasowej izby

nie”, stawiając bezpieczeństwo na pierwszym miejscu.

Przed nowym rządem francuskim staną przedewszystkiem obok wielkich, bieżących problemów międzynarodowych — rozbrojenie, odszkodowanie i długi wojenne — ciężkie zadania wewnętrzne z dziedziny gospodarczej i budżetowej, które we Francji coraz bardziej się komplikują. Tutaj przede-wszystkiem p. Herriot będzie starał się nie popełniać błędów z r. 1924. Czy da się jednak ich uniknąć, stosując politykę lewicową?

My, Polacy, musimy pozatem z jednego zdawać sobie sprawę. We francuskim obozie lewicowym posiadamy przecież starych i oddanych przyjaciół, jak pp. Herriot i Painlevé, ale jednocześnie wiemy, że z tych kół wychodziły ostatnio bardzo silne głosy krytyczne w stosunku do Polski. Były to czasami głosy tak groźne, jak opinia młodego posła radykalnego, p. Cota, o konieczności zmiany granic polskich, lub innego polityka radykalnego, p. Pfeiffera, o usunięciu so-

wyborczemu lewicy większość 71 głosów. Opozycja więc poprzedniego parlamentu zamieniła się obecnie w większość. Radykałowie zyskali 44 mandaty. Liczba socjalistów i republikanów społecznych zwiększyła się znacznie. Trudności zapowiadają się poważne. Wynik wyborów stawia na porządek dzienny kwestję, czy zwycięski przy wyborach kartel lewicowy utrzyma się również na terenie parlamentarnym, czy też nastąpi koncesja na rzecz innych ugrupowań. W przyszłą niedzielę zbierze się kongres walki socjalistycznej celem przedyskutowania raz jeszcze sprawy udziału w rządzie.

Paryż, 9. 5. (Tel. wł.) Według danych oficjalnych z ministerstwa spr. wewnętrznych wybory uzupełniające do izby dały następujący wynik: prawica konserwatywna 5 posłów (w pierwszym głosowaniu 3, dotychczas 8), jednosc republ. demokratyczna grupa Marina ogółem 76 (44, dot. 90), niezależni republikanie 28 (13, dot. 26), katolicy demokracji 16 (10, dot. 19), lewica republ. grupa Tardieu 72 (37, dot. 101), prawica rad. 61 (25, dot. 90), radykalni grupa Herriota 156 (63, dot. 109), socjal-republ. i prawicowi socjaliści 36 (9, dot. 32), niezależni komuniści 11 (3, dot. 5), komuniści 12 (1, dot. 10), socjaliści 129 (40, dot. 112).

jak Brassy, Brossard i Peret oraz Morel, ponadto Frogot oraz Longet, który po 13 latach nieobecności wchodzi do niej ponownie. Ogółem dotychczas na 612 znanych nazwisk jest 200 nowych posłów.

Wymienić należy wśród nich Jean Deschanela, syna b. prezyd. republiki Pawła Deschanela. Niewybrany został natomiast jeszcze Gignoux z frakcji Tardieu, podsekretarz stanu gospodarstwa krajowego, który był członkiem mieszanej komisji niemiecko-francuskiej dla spraw gospodarczych. W Alzacji ponadto nie przeszli w wyborach regionaliści Ross, Schall i Geil.

Wszystkie głosy nabierały szczególnego wyrazu na tle wewnętrznych stosunków w Polsce, skąd nieraz czerpano argumenty do atakowania naszego kraju. Czynniki, które dziś dochodzą we Francji do władzy, są z natury rzeczy szczególnie niechętnie usposobione do stosowanych w Polsce metod rządzenia. Takie fakty, jak Brześć, ostatnie wybory, wszelkie represje i nadużycia prawne, wywołały zwłaszcza w lewicowych kołach francuskich znane, ujemne echa. Spadały one niestety nie tylko na „sanację”, ale na całą Polskę, której autorytet we Francji upadł ostatnio ogromnie.

Dlatego też przed Polską staje dziś więcej, niż kiedykolwiek, zagadnienie zerwania z tem, co szkodzi jej opinii, usunięcia bezwzględnie metod i wogóle całego systemu, który rozbija naród nawewnątrz, a nazewnątrz kompromituje Polskę wobec zagranicy w sposób groźny dla najżywotniejszych naszych interesów państwowych.

Hitler domaga się już Alzacji

Lewicowa prasa niemiecka oraz dzienniki francuskie przytaczają znamieny wywiad, jakiego udzielił Hitler korespondentowi berlińskiemu „ECHO de Paris”, p. Pierre Plessis. Wódz „nazi” oświadczył, co następuje:

„Program mego stronnictwa ani nie jest ukryty, ani nie zawiera odwetu. Jest to program wyzwolenia! Zanim rok minie, rozerwiemy traktat wersalski i plan Younga. Domagamy się poprostu prawa do życia (!), Górnego Śląska, „korytarza” polskiego, Kłajpedy, Gdańska i innych utraconych prowincyj”.

„To znaczy Alzacji?” — zapytał korespondent.

„Dlaczegożby nie?” — odparł Hitler.

Jak widać, wódz „nazi” ma daleko idące apetyty.

Kolonizacja niemiecka na Śląsku Opolskim

Prasa niemiecka zamieściła ostatnio szereg artykułów, omawiających stan osadnictwa niemieckiego na Śląsku Opolskim. Publikacje te są przykładem dużego zainteresowania opinii niemieckiej akcją osadniczą.

„Volksblatt” podając bilans osadnictwa za rok 1930 i 1931, przytacza szereg cyfr, które wykazują, iż w roku 1930 utworzono na Śląsku Opolskim 337 osad niemieckich o ogólnej powierzchni 2647 hektarów. Na obszarach tych osiedlono 1583 osoby. Na wykup ziemi na te cele wydano 3930 160 mk.

W roku 1931 zorganizowano 327 osad na powierzchni 3311 hektarów. — Gazety niemieckie wskazują jednak na zły stan finansowy osadników i na wadliwe założenie prac kolonizacyjnych, zorganizowanych w towarzystwa handlowe. Towarzystwa te zakupiły dawno ziemię po cenach wygórowanych i niewytrzymujących dzisiejszych kalkulacji, a obecnie zmuszone są do sprzedaży tej ziemi po cenach równie wysokich i dla osadników wprost niemożliwych do spłaty.

„Ostdeutsche Morgenpost” proponuje rozwiązanie towarzystw osadniczych zastąpienie ich przez urzędy państwowe, wzorowane na dawnej Komisji Kolonizacyjnej w Poznaniu.

Jak wynika z powyższych enuncjacji, Niemcy powojenne nie zaprzestali swych przedwojennych metod kolonizacyjnych, lecz przeciwnie, stosują je nadal i zamierzają stosować w całej rozciągłości.

Wypadki antykatolickie pism żydowskich

(KAP.) Żydowska prasa żargonowa pozwala sobie często na niesłychane wybryki obrazy uczuć religijnych ludności katolickiej lub ośmieszania duchowieństwa. Społeczeństwo polskie, nie znając żargonu, nie może odpowiednio reagować na te napaści. Prym w znieważaniu i bluźnierstwach przeciwko religii chrześcijańskiej, a zwłaszcza Chrystusa Pana, wiodą żargonowe „Literalsze Bletter” (Wiadomości Literackie). Ostatnio zaś popisuje się napaściami i ośmieszaniem duchowieństwa katolickiego pismo bundowskie „Cwaj Batog”. Pisma te, oprócz znieważania religii chrześcijańskiej, uprawiają również agitację wywrotową. Nic dziwnego, że wśród ludności żydowskiej tyłu liczy się zwolenników komunizmu.

Paryż w dniu zamordowania prez. Doumera

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, 7 maja.

Trudno formalnie opisać wrażenie, wywołane w Paryżu — i w całym oczywiście kraju — z powodu okropnego zamachu, dokonanego na osobie prezydenta republiki francuskiej. Po pierwszym osłupieniu, wybuchło oburzenie mieszkańców stolicy, i to bez względu na przynależności partyjne, czy też klasowe. Mimowolnie zwrócili się wszyscy myślą wstecz: dnia 22-go czerwca 1894 r. prezydent Sadi Carnot ginie od kuli anarchisty włoskiego; dnia 6 maja 1932 r. Paweł Doumer zostaje zamordowany przez rosyjskiego emigranta.

Czyn ten wywołał zrozumiałą reakcję w tak zazwyczaj spokojnej publiczności, domagającej się, by wreszcie powzięto konieczne środki do położenia końca „romantycznej” gościnności, jaką Francja udziela zastępcom podejrzanych cudzoziemców, którym zarzuca się, że na terytorjum francuskim nie tylko złatwiają pomiędzy sobą polityczne porachunki, ale w dodatku nie wahają się czychać na życie przedstawicieli państwa.

Rzucmy jednak okiem na ostatnie chwile prezydenta Doumera, by lepiej zrozumieć atmosferę, w jakiej mordca Gorgulow dokonał zamachu.

Co roku w salonach barona Rothszylda odbywa się sprzedaż książek, których autorami są wyłącznie byli kombatanci. W dniu tym salony pałacu zostają zamienione na olbrzymią księgarnię, a sprzedającymi są sami pisarze, którzy mają do pomocy najslawniejsze i najpiękniejsze artystki i aktorki. Wskutek tego cały Paryż bierze udział w tej uroczystości, odbywającej się pod egidą prezydenta republiki.

Tak też się stało wczoraj. Przed godz. 3 nietylko wspaniałe hall pałacu, ale i wszystkie salony były formalnie przepełnione publicznością. Obracano się z trudnością. Niektórzy dziennikarze pozostali w głównej sali, oczekując przybycia prezydenta; z grupką innych udaliśmy się do przybocznego pokoju. Gdy tylko doszła nas wiadomość o jego przybyciu, usłyszeliśmy kilkakrotne wybuchy. Myśleliśmy oczywiście, że są to zbyt ostre wybuchy magnety. Po chwili dopiero rozległy się nawoływania kobiet, przerażonych fotograficzną sceną, jaką rozegrała się błyskawicznie w ich oczach. Jedną z nich, znajdującą się blisko p. Doumera w ten sposób opowiedziała nam co się stało: W pewnej chwili zobaczyłam tylko ramiona prezydenta jak gdyby bijącego powietrze; przed nim zarysowała się potężna sylwetka Claude Farrérea, podczas gdy p. Guichard wraz z ministrem obrony narodowej, p. Pietrim, starał się rozbroić mordercę.

W tem prezydent pada na ziemię; robi się popłoch; trwa on tylko sekundę. Podczas kiedy prezydenta przenoszono do pobliskiego szpitala Beaujon, zabójcę po części linczuje publiczność. Z trudnością przewożą go do komisariatu policji, gdzie zeznaje bezładnie, zowiąc się organizatorem „fasyzmu” rosyjskiego, pragnącego zemścić się na osobie prezydenta za to, że Francja nawiązała stosunki z Sowietami. Gorgulow, to człowiek jeszcze młody, niezmiernie barczysty, o dziwnie nieprzyjemnym wejrzeniu. Najbliższe śledztwo wykaże, czy działał sam, czy też był jedynie narzędziem w rękach innych. Nie potrzeba dodawać, że pod tym względem od pierwszej chwili krążyły i krązą najrozmaitsze wieści. Pozostaje jedynie faktem, że Gorgulow postąpił z premedytacją. Znaleziono bowiem przy nim projekt pamiętników, napisanych przez zabójcę prezydenta republiki francuskiej, jak sam siebie nazywał.

Wiadomość o zamachu obiegła błyskawicznie całą stolicę. Jest jednak dopiero godz. 4-ta. Nieprzebrane zastępy publiczności oblegają szpital Beaujon i pałac Elyzejski. Pierwsze wydania popołudniowych dzienników są formalnie rozrywane. Placi się za jeden egzemplarz franka, albo i pięć! Ludzie wierzyć nie chcą kursującym początkowo słownym wersjom o zabójstwie głowy państwa. Wydaje się to im takim paradoksem, taką potwornością, iż patrzą z niedowierzaniem na pierwszych emisarjuszach przynoszących te informacje.

Dopiero powoli sceptycyzm przeraża się w osłupienie i oburzenie nie do opisanego. Kioski z dziennikami są oblegane; formują się grupy nieznan-

ych się zupełnie osób, pochylających się nad drukami; inne dyskutują zapalczynie; jeden z lekarzy, znajdujący się w naszym kółku kiwa ze smutkiem głową, dowiadując się o upływie krwi prezydenta, co nie wróży niczego dobrego. Stojący obok nas szoferzy i robotnicy, wykrzykują: „Ah! le salaud”, (lotr w gwarze ludowej), podczas gdy inni dodają: „Dostyc już mamy tych zbrodni cudzoziemców na naszym terytorjum — niech wracają do siebie!”

Z godziny na godzinę oburzenie i poruszenie publiczności wzrasta. W autobusach i kolei podziemnej przychodzi do starcia żywołów komunistycznych z pasażerami. Od 6 do 8 Paryż roi się od tłumów. Przedstawia on ciekawy widok: głowy wszystkich pochylają się nad kolejno wychodzącymi nadzwyczajnymi wydawnikami gazet. Pod wieczór nastroj się nieco zmienia. Wszyscy rzucają się do rado. To zaś wciąż powtarza, że niczego jeszcze decydującego co do stanu

Uniwersytety niemieckie — kuźniami odwetu

Znany jest powszechnie fakt nacjonalistycznych nastrojów olbrzymiej większości studentów niemieckich, dziś już w 80 procentach nietylko sympatyzujących z nacjonalistami, ale i należących do organizacji Hitlera.

Stosunek niemieckiej młodzieży uniwersyteckiej do Polski jest zdecydowanie wrogi. W żadnej dziedzinie młode pokolenie Niemiec nie chce ponosić konsekwencji klęski ojców czy starszych braci i burzy się przeciwko skutkom przegranej wojny. Jednakże w stosunku do Polski przyczyny nienawiści, a conajmniej negatywnego stosunku, są jeszcze głębsze; tu chodzi nietylko o zwalczanie Traktatu Wersalskiego, nienawistnego „dyktatu”. Ignorancja, uprzedzenia, fałszywe informacje, fałszywa historia i historjofilia, wydają w stosunku do Polski ten właśnie produkt, jakim jest ustosunkowanie się młodzieży niemieckiej do Polski, jej zapal do rozwiązania „problemów wschodnich” po linii integralnego nacjonalizmu niemieckiego.

Działalność uniwersytetów, a ściślej mówiąc, organizacji studenckich, popieranych przez władze uniwersyteckie, oraz rozmaitych komórek o typie niemieckiej „Arbeitsgemeinschaft” (rodzaj seminarjum, pracującego kolegialnie nad określonymi problemami), zorganizowanych i prowadzonych wzrostem przez profesorów wyższych uczelni, poza specjalnie antypolskim, rewizjonistycznym nastawieniem, ma na celu „wzmacnianie ducha wojskowego” („Wehrgeist”), problemy kolonialne i t. p. Główne jednak ostrze skierowane jest przeciwko Polsce, zwłaszcza na najaktywniejszych pod tym względem uczelniach, jak Królewic, Lipsk, Hamburg i t. p.

Dla przykładu wymienimy fragment z działalności uniwersytetu w Królewcu w ostatnich czasach.

Wygłoszono następujące odczyty: „Wilno i Kłajpeda”, prelegentem był znany publicysta Hans Mosberg. „Polska”, prelegentem był prof. uniwersytetu Arved Schulz. „Grenzpolitische Lage Ostpreussens”, prelegentem był landrat sztumski (!) dr. Zimmer. „A. W. Königsberg” („Akademisch-Wissenschaftlicher Arbeitskreis Königsberg”) z polecenia „Amt für

zdrowia prezydenta Doumera podać nie może.

Niepewność trwała do szarego ranka, gdy wreszcie płoną okazała się nadzieja ocalenia prezydenta republiki francuskiej, który padł od niktzemnych strzałów anarchisty, czy warjata rosyjskiego, pogrążając w żalobie rodzinę i tak ciężko dotkniętą w czasie wojny i okrywając cały kraj kirem.

Paryż pogrążony jest w żalobie. Na znak jej spuszczone chorągwie nad gmachami publicznymi; rozmowy toczą się jedynie na temat krwawego i niegodnego zamachu. I w tej to atmosferze, przesyconej niesłychanym dramatem odbywa się we Francji drugie i decydujące głosowanie. Na mocy konstytucji, nowego prezydenta wybiorą stare izby, których mandat kończy się dopiero z dniem 1 czerwca. W obecnej chwili nazwisko senatora Lebrun jest na ustach wszystkich. Do wtorku jednak wysunięte zostaną najprawdopodobniej i inne kandydaty. Zważywszy na powagę chwili i trudności międzynarodowe, koła narodowe nawołują coraz energiczniej do zjednoczenia sił.

I. BRIARES.

aussenpolitische Bildung der Deutschen Studentenschaft” urządził w czasie od 22 stycznia do 19 lutego r. b. w Królewcu cykl odczytów z zakresu zagadnień wojskowych.

Dla spraw mniejszościowych istnieje na uniwersytecie królewickim założony w r. 1931 specjalny „Ausschuss für deutsche Minderheitenpolitik”, który urządził co pewien czas publiczne odczyty. Instytucja ta urządziła m. in. dnia 10 lutego 1932 r. odczyt p. t. „Die deutsche Minderheit in Polen und ihr Kampf um ihr Recht” („Niemiecka mniejszość w Polsce i jej walka o prawa“).

Z organizacji młodzieży uniwersyteckiej, zajmujących się propagandą rewizjonistyczną, należy wymienić: „Grenzlandamt der Königsberger Studentenschaft”, „Staatsbürgerliche Arbeitsgemeinschaft” i „Jungpreussische Bewegung”. W spisie wykładów uniwersytetu królewickiego na semestr letni 1932 znajdują się wykłady, zgłoszone przez prof. Hensla p. t. „Die deutsche Minderheiten im Ausland: Recht und Politik” („Mniejszości niemieckie zagranicą“).

Istniejący przy uniwersytecie „Institut für Ostdeutsche Wirtschaft” pracuje w większej części dla idei rewizjonistycznej. Prace naukowe, wydawane przez ten instytut, mają prawie wyłącznie tylko za cel wykazać „skutki” traktatu wersalskiego. Organ prasowy królewickiej młodzieży uniwersyteckiej, „Ostmärkische Akademische Rundschau”, zamieszcza bardzo często artykuły na tematy odwetowe, np. „Korridorfrage und Ausland” („Korytarz a zagranicą“).

Charakterystycznym przykładem współpracy senatu uniwersyteckiego z młodzieżą w propagandzie antywersalskiej była również manifestacja, urządzona przez „Deutsche Studentenschaft” i senat akademicki w dniu 8 lipca 1931 r. przeciw traktatowi wersalskiemu. O nastrojach, panujących na uniwersytecie w Królewcu, może też świadczyc wystąpienie przed niedawnym czasem w prasie litewskiej prof. uniwersytetu kowieńskiego Augustinusa Janulaitisa, który wyraził się, że „młodzież litewska unika uniwersytetu królewickiego, ponieważ znajduje tam politykę, a nie naukę”.

Niemiecka tęsknota za „utraconem” Poznańskiem

W prasie niemieckiej pojawiają się od czasu do czasu sprawozdania z wypraw na teren naszych ziem zachodnich tych Niemców, którzy z chwilą powstania Państwa Polskiego wyjechali do Rzeszy, a w czasach dzisiejszych odświeżają sobie pamięć o latach młodości wyjazdem w dawne strony rodzinne. Sprawozdania te są o tyle ciekawe, że obrazują myśli i uczucia szerokiech odłamów społeczeństwa niemieckiego, nie mogących się jeszcze dzisiaj pogodzić z myślą o utraceniu na zawsze dawnych obszarów ekspansji niemieckiej na wschód.

W „Elbinger Zeitung und Generalanzeiger” Herbert Knitter opisuje swój wyjazd do Bydgoszczy, miasta,

które jest oddalone o kilka godzin jazdy pociągiem od Berlina, i które zły kaprys traktatu pokojowego przeniósł na obszar Polski. Rankiem, po starych ulicach, nie odbywają już swoich przechadzki znajomi, a tylko jakby duchy wędrują w cieniu przeszłości.

Stronictwo Narodowe

Kolo Jeżyce

Zebrań plenarne odbędzie się we wtorek, 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad referat p. Kosińskiego.

O liczne i punktualne przybycie uprasza

ZARZĄD.

Nierealnie wyglądają polskie napisy. Wszystkie, jak na wielkiej maskaradzie (!)... Jest źle, gdy się widzi swą kochankę lat młodości za bardzo „uszminkowaną”. Autor wspomnień najlepiej czuje się na cmentarzu. „Ten kawałek ziemi to niemożliwy do spełnienia sen tysięcy ludzi, którzy nie będą mogli znaleźć się w grobie obok swoich rodzin. Ta nasza ziemia oczyszcza. Cmentarz — to wszystko, co nam po ojczyźnie zostało”.

Większą pogodą zaprawione są wspomnienia z pobytu w Polsce p. Weyert z Poczdamu, która na zebraniu koła poczdamskiego „Reichsvereinigung Deutscher Hausfrauen” wygłosiła odczyt o Poznańskiem, w którym podkreśliła ogrom strat, jakie Niemcy poniosły przez utratę tej dzielnicy, pełnej — jak pisze „Potsdamer Tageszeitung” — pracy niemieckiej, dzielności i dóbr kulturalnych. W sposób zaciekawiający zapoznała p. W. słuchaczy z podróżą do Poznania, w czasie której mogła zbierać spostrzeżenia o kraju i ludziach i orjentować się w dzisiejszych stosunkach. Przy pomocy serji przeźroczki przedstawiła p. W. najbardziej charakterystyczne budowle Poznania, przede wszystkim zaś „cudowne urządzenia ogrodnicze” miasta. „Nie dziw więc — czytamy w cytowanym dzienniku, — że ten, kto przybył do Poznania, przy opuszczaniu go miał w oczach łzy”.

Stosunki handlowe z Sowietami

W związku z ukazaniem się w „Dz. Ustaw” nr. 27 rozporządzenia o ulgach celnych na skóry wierzchnie, juchty, kalosze, śniegowce i inne artykuły, w kołach gospodarczych szerzą się pogłoski, iż ulgi powyższe mają na celu umożliwienie przyznania Rosji sowieckiej niskocelowych kontyngentów na artykuły objęte ulgami, wzajemian za jakies nieznanego nikomu ustępstwa ze strony Rosji.

Otworzenie bram do Polski dla dumpingowego eksportu sowieckiego jest szczególnie niebezpieczne, zwłaszcza dla przemysłu gumowego, znajdującego się w bardzo ciężkiej sytuacji. Import kaloszy z Rosji sowieckiej, pomimo ceł ochronnych, zdołał mu już wyrządzić bardzo poważne straty. Według ostatnich wiadomości Rosji przyznany już został znaczny kontyngent na obuwie gumowe.

Gdyby nasze stosunki handlowe z Sowietami starano się ująć w jakiś rozumny całokształt, niktby się nie dziwił wzajemności wywozu i przywozu. Ale tego się nie robi. Wyrwane zaś z całości posunięcia nigdy nie przedstawiają się zadowalająco.

Złote myśli

Nieoceniony p. Mackiewicz, poseł z B. B., pisze w „Słowie” wileńskim o wydatkach niezbędnych i wątpliwych:

„Może to będzie niepopularne co powiem, lecz bez szkół państwa istniały, bez sądów nigdy. Państwo może nie wykonać wspaniałego programu szkolnictwa i państwem pozostanie, lecz państwo, które odmawia swoim obywatelom wymiaru sprawiedliwości, państwem nie jest... Jeżeli n. p. dla pewnych niedomagań bardzo korzystny jest wyjazd do krajów południowych, to nie można mówić, że wysyłanie takich chorych przez państwo do Mentony, lub Meranu, byłoby luksusem. Nie byłoby to, broń Boże, luksusem, lecz nie stanowi też wydatku, który spaść może na kasy państwa”.

Może ktoś o tych uwagach p. Mackiewicza o niewysyłaniu na południe na koszt państwa ze świtą i urochomianiem okrętów wojennych napisze wierszyk na M: „Mackiewicz — Mentona — Meran — Madera — Memphis”.

Zapisy na członków wspierających T. C. L. przyjmują wszystkie redakcje miejscowych pism. Biura Zarządu T. C. L. znajdują się przy ul. św. Marcina 37, tel. 10-50, gdzie przyjmuje się zapisy na członków.

Zwycięstwo obozu narodowego w wyborach miejskich w Kórniku

„Sanacja” poniosła klęskę mimo swych sztuczek wyborczych

Kórnik, 6 maja. Mimo agitacji nie przebiegającej w środkach przy niedzielnych wyborach do rady miejskiej w Kórniku, miejscowa „sanacja” poniosła zupełną klęskę. Nie zawahano się uciekać do tak „etycznych” środków, jak wprowadzanie w błąd wyborców, gdyż tylko tak określić można ogłoszenie zblokowania dwóch list po ukończonym głosowaniu, tuż przed otwarciem urny wyborczej. Kiedy mianowicie klęska „sanacji” była już wyraźna, zblokowano listę nr. 1, Zjednoczenie Pracy Miast i Wsi, i listę nr. 3, tak zwaną „obywatelską”, przez co „sanacja” uzyskała jeden mandat więcej.

Uprawnionych do głosowania było 1390, głosowało 1072 — jeden głos nieważny. Lista nr. 2, narodowa, uzyskała 741 głosów i 7 mandatów, lista nr. 1 — 249 głosów i dwa mandaty, i lista nr. 3 — 81 głosów bez mandatu. Wobec zblokowania się list nr. 1 i 3 jeden mandat odebrano liście narodowej, która tamsamem przeprowadziła 6 radnych, „sanacja” natomiast tylko 3. Wybrani z listy narodowej zostali znani obywatele pp. Józef Mączkowski, Jan Laube, Jan Jachnik, Jan Czachowski, Andrzej Grzempa i Sewerym Lehman.

Przed wtorkowym głosowaniem w Wersalu

Lebrun zgodził się na postawienie jego kandydatury — Painleve waha się

Paryż, 9. 5. (PAT). Osoby z otoczenia Painlevego stwierdzają, że jego przyjaciele polityczni namawiają go bardzo żywo do postawienia swej kandydatury przy wyborach prezydenta.

Paryż, 9. 5. (PAT) Prezydent senatu Lebrun wyraził zgodę na wysunięcie swej kandydatury przy wyborach prez. Republiki.

Morderca prezydenta Doumer'a — agentem bolszewickim?

Niedoszły agitator komunistyczny w Kongo — Oświadczenia Kiereńskiego i gen. Milleranda

Paryż, 9. 5. (PAT). Według relacji prasy, Gorgulow w 1930 r. otrzymał rozkaz wyjazdu do Brukseli i zapisał się na wykłady medycyny tropikalnej, na które muszą uczęszczać wszyscy lekarze, pragnący udać się do kolonii.

Według dziennika „L'Independance Belge” Gorgulow miał zamiar zastąpić w Kongo niejakiego Pietrowa, emisariusza Moskwy, — który schwytyany na gorącym uczynku prowadzenia propagandy komunistycznej wśród czarnych — wysiedlony został z belgijskich kolonii.

Zapisanie się Gorgulowa na kurs medycyny zdaniem prasy francuskiej wskazuje na to, że Moskwa wybrała

go celem prowadzenia agitacji komunistycznej w koloniach.

Paryż, 9. 5. (PAT). Kiereński, który wrócił dziś z Pragi do Paryża, udzielił przedstawicielom prasy, szeregu nowych szczegółów o Gorgulowie. Według jego osobistej opinii, morderca prezydenta Doumera nie pozostaje w żadnych stosunkach z kolami emigracji rosyjskiej.

Paryż, 9. 5. (PAT.) B. prezydent Republiki Millerand oświadczył dzisiaj dziennikarzom, że oświadczenie przesłane przez niego informację pozwalającą mu stwierdzić publicznie i w sposób jak najbardziej kategoryczny, że morderca prezydenta Doumera należy do regularnych sił bolszewickich.

Nowa konferencja byłych premierów

Niezwykły pośpiech — Znow bez udziału min. spraw wojskowych — Pogłoski o rekonstrukcji, a nawet zmianie rządu

Warszawa, 9. 5. (Tel. wł.) W niedzielę z rana powrócił do Warszawy p. Prezydent.

Dzisiejszy ranek zaczął się pod względem politycznym wręcz sensacyjnie. Ze Lwowa przyjechał mianowicie prof. Bartel na telefoniczne wezwanie p. Prezydenta, skierowane do niego w niedzielę po południu. P. Bartel udał się zaraz na Zamek, a o godz. 10 rozpoczęła się tam nowa konferencja b. premierów sanacyjnych, w

której prócz Prezydenta uczestniczą pp.: Bartel, Prystor, Sławek i Świtalski. Po raz wtóry jest nieobecny minister spraw wojskowych.

Pospiech w zwołaniu konferencji wywołała bardzo liczne komentarze, tem bardziej, że w kołach politycznych kursowały również pogłoski, które utrzymywały, że około 10 maja miałyby nastąpić jakaś rekonstrukcja, czy nawet zmiana rządu. (w)

Sprawa stosowania reformy rolnej

Uwagi rządu polskiego wręcone gen. sekretarzowi Ligi Narodów w związku z powziętą petycją i niezasadnionych żądań p. Graebego

Genewa, 9. 5. (PAT.) Charge d'affaires delegacji polskiej w Genewie przy Lidze Narodów p. Gwiazdowski złożył wczoraj sekretarzowi gen. uwagi rządu polskiego do petycji posła na sejm Graebego w sprawie stosowania reformy rolnej w Polsce.

Sprawa stosowania reformy rolnej była przedmiotem petycji. Rozpatrywanie ich drogą normalnej procedury przez komitet mniejszościowy Rady zakończono w maju 1931. Komitet ten, w skład którego wchodził przedstawiciel W. Brytanji, Włoch i Persji, zdecydował wówczas, że niema powodu wnoszenia tej sprawy na Radę.

W styczniu 1932, w przeddzień sesji Rady, rząd niemiecki zażądał nagłego wciągnięcia tej sprawy na porządek dzienny sesji i natychmiastowego jej rozpatrzenia, co uważane było wówczas powszechnie za podważenie obecnej procedury mniejszościowej, jak również za objaw lekceważenia opinii rządów, reprezentowanych w Komitecie mniejszościowym.

Na sesji styczniowej sprawy wbrew

żądaniu delegacji niemieckiej nie rozpatrzono, lecz na wniosek sprawozdawcy odroczono do następnej sesji, rozpoczynającej się w dniu dzisiejszym. W międzyczasie pos. Graebe, który przesłał już nową petycję w dniu 15 stycznia, nadesłał drugą dnia 28 lutego.

Rząd polski oświadcza, że petycje Graebego:

1. Dotyczą spraw, które były już rozpatrywane przez komitet mniejszościowy lub też są obecnie przedmiotem badań.

2. Ponownie omawiają problemy, związane z wypadkami, poprzedzającymi pismo członków komitetu mniejszościowego z 23 maja 1931 r., na mocy którego członkowie tego komitetu zdecydowali zamknąć badanie spraw, będących przedmiotem poprzednich petycji w sprawie stosowania reformy rolnej w Polsce.

3. Wymieniają fakty, które, chociaż zdarzyły się po maju 1931, stanowią niemniej legalną konsekwencję decyzji, powziętych przez kompetentne organa przed tą datą.

4. Przytaczają incydenty, których

charakter mniejszościowy nie może być uznany przez rząd polski, n. p. bankructwo prywatnego przedsiębiorstwa parcelacyjnego Juracki i Ska. w Poznaniu.

Uwagi rządu polskiego przypominają dalej, że komitet mniejszościowy po bardzo drobiazgowym przestudjowaniu sprawy zamknął badanie petycji przyjęciem do wiadomości obserwacji rządu polskiego oraz sformułowaniem klauzuli co do stosowania reformy rolnej w przyszłości.

W tych okolicznościach rząd polski uważa za wskazane powstrzymać się od odpowiedzi na twierdzenia zgłaszających petycję, a dotyczące się faktów, które były już sumiennie i bezstronnie rozpatrzone przez przedstawicieli W. Brytanji, Włoch i Persji.

Bruening o Gdańsku i „biednych” Niemcach

Berlin, 9. 5. (PAT). Na bankiecie prasy niemieckiej kanclerz Bruening wygłosił przemówienie o polityce zagraniczej, w którym podkreślił znaczenie wyboru prez. Hindenburga, przeszedł do tezy niemieckiej w sprawie rozbrojenia. Następnie kanclerz powiódzwał:

Przed kilku dniami Niemcy zostały zaniepokojone pogłoską o groźącym obciążeniu Gdańska. Pogłoski te były nieuzasadnione, ale czy mogłyby one wywołać tak wielkie zaniepokojenie, gdyby nie istniała nierówność pod względem zbrojeń i gdyby u boku bezbronnego (!) Niemiec nie znajdowały się państwa zasobne we wszystkie środki nowoczesnej sztuki wojennej.

Omawiając sprawy reparacyjne, kanclerz zajął stanowisko, że Niemcy nie mogą płacić świadczeń odszkodowawczych. Sprawy związane z odszkodowaniami były poruszane w rozmowach genewskich między mężami stanu przy ustalaniu ram konferencji lozańskiej, której wyniki — zdaniem kanclerza — zadecyduje nietylko o losach Niemiec, ale również i świata.

Zgon Alberta Thomasa

Paryż, 9. 5. (PAT.) Zmarł tu b. minister, dyrektor Międzynarodowego Biura Pracy, Albert Thomas. Znajdował się on w restauracji w okolicy dworca Saint Lazare. Nagle dyr. Thomas zasłabł, wyszedł więc do garderoby, gdzie padł bez przytomności na ziemię. Przewieziony do szpitala, o godzinie 23,45 zakończył życie.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 9. 5. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg, b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne:

Zyto 25 tonn par. Poznań 28,75
Zyto 15 tonn par. Poznań 29,20

Ceny orientacyjne:

Zyto . . . . . 28,50— 28,75
Usposobienie stałe. . . . .
Pszenica . . . . . 29,75— 30,00
Usposobienie stałe. . . . .
Jęczmień 64—66 kg. . . . . 22,25— 23,25
Jęczmień 68 kg. . . . . 23,25— 24,25
Usposobienie spokojne. . . . .
Jęczmień browarowy . . . . . 25,00— 25,50
Usposobienie spokojne. . . . .
Owies . . . . . 22,75— 23,25
Usposobienie stałe. . . . .
Mąka żytnia 65% wł. work. . . . . 42,25— 43,25
Usposobienie stałe. . . . .
Mąka pszenna 65% wł. work. . . . . 44,25— 46,25
Usposobienie stałe. . . . .
Otręby żytnie . . . . . 18,25— 18,50
Otręby pszenne . . . . . 16,50— 17,50
Otręby pszenne (grube) . . . . . 17,50— 18,50
Gorzycza . . . . . 30,00— 35,00
Wyka latowa . . . . . 21,50— 23,50
Peluszką . . . . . 25,00— 27,00
Groch Victoria . . . . . 23,00— 26,00
Groch Folgera . . . . . 32,00— 36,00
Lubin niebieski . . . . . 11,00— 12,00
Lubin złoty . . . . . 14,00— 15,00
Makuch lniany 36—38% . . . . . 26,00— 28,00
Makuch rzepakowy 36—38% . . . . . 18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48% . . . . . 18,50— 19,50

Ogólne usposobienie stałe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 110 tonn, pszenicy 252,5 tonn, jęczmienia browarowego 15 tonn, otrab żytnich 10 tonn, otrab pszenicznych 10 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.865 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.75 zł. gotówką 209.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.51 do 174.77 zł., gotówką 174.17 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9. 5. 1932 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję spokojną.

Z pożyczek państwowych handlowano jedynie mniejszą ilość 4 proc. Poż. inwest. po 84 proc. w płaceniu bez notowania, — natomiast notowano 8 proc. obl. m. Poznania z roku 1926 i 1929 — po 92 proc. w transakcjach. W papierach lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 8 proc. listy dol. stare po 64 1/2 proc. oraz 8 proc. listy dol. amortyz. po 58 proc., — jedne i drugie bez obrotów i notowania; natomiast obracano 4 proc. listami zast. konwert. po 27 1/2 proc. w oddaniu, w końcu handlowano 6 proc. listy żytnie po 15.— 14.70 w transakcjach.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% +
8% oblig. m. Poznania z 1929 r. 92% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 27 1/2% O.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 15.— 14.70 +

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 9. 5. 1932 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn.: tr. 8.85 1/2, sp. 8.87 1/2, kup. 8.83 1/2.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	125,20	125,51	124,89
Gdańsk	174,85	175,28	174,42
Holandja	361,30	362,20	360,40
Londyn	32,80	32,96	32,64
Nowy Jork czek	8,897	8,917	8,877
Nowy Jork kabel	8,902	8,922	8,882
Paryż	95,13	95,22	95,04
Praga	26,36	26,42	26,30
Szwajcaria	174,25	174,68	173,82
Włochy	46,05	46,28	45,82
Berlin	212,20		

Tendencja przeważnie utrzymana.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud. 34,25
4% pożycz. inw. . . . . 87,00—87,50
4% pożycz. inw. szt. ser. 93,25
5% pożycz. konw. 38,00
5% pożycz. kol. 30,25
4% pożycz. dolarowa 46,25
7% pożycz. stabil. . . . . 52,00—49,25

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski . . . . . 00,00— 70,25
Bank Zachodni bez kuponu za rok 1931.
Tendencja nieco mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 9. 5. 1932 r.

Pszenica march 75—76 kg. 276,00—278,00
Tendencja utrzymana.

Zyto march 72—73 kg. . . . . 200,00—202,00
Tendencja słabsza.

Zyto rosyjskie ci. Berlin tr. i sp. 195,00
Tendencja słabsza.

Jęczmień brow . . . . . 187,00—194,00
Tendencja cicha.

Jęczmień pastewny i przemysłowy . . . . . 179,00—186,00
Tendencja cicha.

Owies march. . . . . 164,00—169,00
Tendencja spokojna.

Mąka pszenna . . . . . 33,10—36,60
Tendencja stała.

Mąka żytnia 70% . . . . . 25,80—27,60
Tendencja stała.

Otręby pszenne . . . . . 11,60—11,90
Tendencja stała.

Otręby żytnie . . . . . 9,75—10,25
Tendencja stała.

Groch Victoria . . . . . 17,00—23,00
Groch drobny jadalny . . . . . 21,00—24,00
Groch pastewny . . . . . 15,00—17,00
Peluszką . . . . . 16,00—18,00
Bób . . . . . 15,00—17,00
Wyka . . . . . 16,00—18,00
Lubin niebieski . . . . . 10,00—11,50
Lubin złoty . . . . . 14,00—15,50
Seradela nowa . . . . . 28,00—34,00
Kuchy Iniane 37% 10,70
Kuchy z orzecha ziemnego 11,40
Kuchy mielone (mączka) 11,40
Wytłoki suche paryt Berlin 9,40

Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,70

Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 11,40

Płatki ziemniacz. w wolnych obrotach . . . . . 16,00—16,40

Ziemiaki jadalne białe . . . . . 1,30— 1,40

Ziemiaki jadalne czerwone . . . . . 1,50— 1,60

Ziemiaki inne żółte bez nekrowych . . . . . 2,20— 2,30

Ziemiaki fabryczne w fg. za funt . . . . . 7— 8 1/2

Ogólna tendencja słabsza.

Śmierć pod gruzami walących się domów

W Ljonie wskutek osunięcia się ziemi runęły dwa domy —
Zginęło około 40 ludzi

Ljon, 9. 5. (PAT.) Wskutek osunięcia się ziemi zawaliły się 2 pięciopiętrowe budynki. Z pomiędzy kilkudziesięciu osób, które uległy katastrofie, jedynie 12 zdołało się uratować.

Nim zorientowano się w nieszczęściu oraz nim zabrano się do akcji ratunkowej, z pod gruzów buchnęły kłęby dymu i płomienia. Powstały na wskutek pęknięcia rur gazowych pożar dopiero po zakręceniu głównych przewodów gazowych zdołano opanować.

Wśród mieszkańców sąsiednich domów powstała w pierwszej chwili panika nie do opisania. Po przybyciu straży ogniowej z pod gruzów zdołano wydobyć 8 ciężko rannych i czterech lekko rannych. Byli to przeważnie mieszkańcy górnych pięter, podczas gdy mieszkańców niższych pięter z powodu przerwania akcji ratowniczej wsku-

tek powtórnego osunięcia się pozostałej części wzgórza i zawalenia się pozostałej jeszcze części jednego z domów, nie można było uratować. Przypuszcza się, że znaleźli oni śmierć pod gruzami.

Ogółem pod gruzami leży jeszcze około 35 osób.

Kiedy popołudniu podjęto na nowo prace ratownicze, o godz. 3 po raz trzeci powtórzyły się dalsze osunięcia się ziemi. W ostatniej chwili na szczęście zostały wycofane oddziały strażackie i ratownicze, tak że uniknięto nowej katastrofy.

Wskutek obaw zawalenia się sąsiednich domów i dalszych osunięć, władze miejskie wydały rozporządzenie przeprowadzenia rewizji w fundamentach tych domów i opróżnienia ich szczęśliwo lub całkowicie względnie przeprowadzenia środków ochronnych.

Święto młodzieży

Wspaniałe zjard jubileuszowy S. M. P.

Poznań gościł przez dwa dni, t. j. w ub. sobotę i niedzielę, delegatów S. M. P., którzy przybyli z wszystkich zakątków województwa, by wziąć udział w obradach XV zjazdu związkowego. Jak bardzo członkowie z S. M. P. przywiązani są do swej organizacji, świadczy fakt, że delegowanych przybyło blisko 2 tys. Jak kto mógł, jedni przybyli koleją, inni autobusami, albo rowerami, a byli zastępy, które z dalszych nawet odległości z powodu braku gotówki, przybyli pieszo.

Sprawozdanie z pierwszego dnia obrad podaliśmy w porannym wydaniu „Kurjera Poznańskiego” nr. 208. Dziś referujemy z przebiegu uroczystości w drugim dniu, t. j. 8 bm.

Uroczyste nabożeństwo — Pochód

W niedzielę rano o 8,45 zaroił się kościół Kolegiaty Farnej młodzieżą z pocztami sztandarowymi. Mszę św. na intencję zjazdu odprawił ks. kan. Jarosz, płomiennie kazanie wygłosił ks. dyr. Michałowicz. Po nabożeństwie uformował się pochód, który przy dźwiękach 8 własnych orkiestr, przeszedł w karnym szyku St. Rynkiem, ul. Rynkowa, Poczłową, Al. Marcinkowskiego, pl. Wolności, 27 Grudnia, Fredry, Wałami Jana III, Wjazdową, św. Marcinem i Franciszka Ratajczaka, gdzie przed Muzeum Wojskowym młodzież, wspaniale się prezentująca, przeddefilowała przed władzami Zjednoczenia, związkowymi, radą związkową i zgromadzonymi gośćmi. Karne hufce młodzieży z pod znaku S. M. P. budziły u społeczeństwa podziw i radość.

Obrady jubileuszowe

Olbryzmia sala i wszystkie balkony zapchane były formalnie do ostatniego miejsca delegatami S. M. P. Przy stole prezydjalnem zajęły miejsce władze związkowe i rady związkowe, za stołem zaś widniał las sztandarów i poroęczników. Uroczyste oficjalne zgromadzenie, połączone z uroczystością obchodu 15-lecia istnienia Związku, otworzył przewodniczący rady związkowej, ks. prał. dr. Taczak. Mówca podkreślił, iż na walne obrady XV związkowego zjazdu delegatów S. M. P. zjechała się młodzież z wszystkich stron. Jest to dzień wielkiego święta dla młodzieży. W pierwszym dniu obrad zdano rachunek sumienia z działalności tak potężnej organizacji, jaką jest Związek Młodzieży Polskiej. Dzisiejszy natomiast dzień — mówi ks. prałat — ma charakter uroczysty, albowiem obrady zbiegają się z obchodem jubileuszowym — związek bowiem ma po za sobą 15 rok pracy, patrzeć może z dumą na to, czego w tych 15 latach dokonał. Również i społeczeństwo spogląda z radością na owoce tej mozolnej, szczyfowej wprost, działalności; Związek zdołał w tym czasie zorganizować i sześcioro 25 tys. młodzieży, która odczocho pełni służbę dla Boga i Ojczyzny. Od tych ideałów młodzież, mimo czynionych jej trudności, nie odstąpi. S. M. P. są wzorem dla innych podobnych organizacji w Polsce i to jej napawa dumą.

Przewodniczącą w gorących słowach wita przedstawiciela D. O. K. VII mjr. Orawieca, prezesa rady miejskiej prof. U. P. p. Paczkowskiego, przedstawiciela Zjedn. Młodzieży Polskiej ks. prał. Biłkę, prezesa rady wyższej konf. św. Wincentego a Paulo pułk. Lostera, prezesa Bractwa Kurkowego i prezesa p. w. na

okręg poznański p. Michałowicza, przedstawicieli Zjedn. chrześc., Czytelnicy Ludowych, prasy itd. Do stołu prezydjalnemu poproszono pp. Lostera, prof. Paczkowskiego, ks. prał. Biłkę, członka rady związkowej dr. Wizego. Młodzież odśpiewała wspólnie „Hej do apelu“, poczem jeden z druhow wygłosił okolicznościowy wiersz. Młodzież z wielkim entuzjazmem postanowiła wysłać telegramy hołdownicze do Ojca św. i Prezydenta R. P. Nastąpił długi łańcuch składania życzeń. Przemawiał prezes rady miejskiej prof. Paczkowski, który zwrócił uwagę na czasy, w jakich żyjemy. Nastąpiło jakoby pomieszanie pojęć — często bowiem jakoś nie odróżnia się, co jest dobre a co złe. Wysuwa się rzecz złą jako dobrą, to znów na odwrót. W takich czasach społeczeństwo może być rade, że istnieje organizacja tej miary, co S. M. P., stająca twardo na straży zasad Kościoła i narodu. Społeczeństwo ma zaufanie do S. M. P., bo jest to szkoła charakterów, które za łada podmuchem nie dadzą się złamać. Dalej przemawiali m. in. wicekurator Stein, ks. prał. Biłko, p. P. Michałowicz, pułk. Lostera, ks. Michałowicz, red. Doberschütz im. „Kurjera Poznańskiego“, „Orodzonika Wielkopolskiego“ i „Wielkopolani“, red. dr. Niesiołowski, delegat T. C. L., przedstawiciel „Młodych Polek“, p. Gołwiński, przedstaw. „Odrodzenia“. Z kolei przystąpiono do odczytania licznie nadesłanych telegramów, m. in. od ks. biskupa Laubitza, starosty krajowego Begalego, naczelnego redaktora „Kurjera Poznańskiego“ i senatora dr. M. Seydy, „Caritasu“, Kat. Zw. Młodzieży Polskiej w Radomiu, z Przemysła, Lublina itd.

Referat n. t. „15 lat istnienia Związku“ wygłosił ks. kan. Jarosz, który m. i. podkreślił, że krzywdę wyrządzają S. M. P. ci, którzy stawiają przeszkody w szlachetnej ideowej pracy. S. M. P. nigdy nie zejda na tory polityczne. W toku referatu ks. Jarosza wszedł na salę J. Em. ks. Prymas w asystencji ks. msgr. Mędlewskiego. Dostojnego gościa powitała młodzież hucznymi oklaskami, a ks. prał. dr. Taczak wyraził radość i dumę, że jubileuszowy zjazd delegowanych zaszczylił swą obecnością ks. Prymas, który tem samem daje dowód, jak wysoko cenili pracę młodzieży nad urobieniem ducha katolickiego i miłości do Ojczyzny. Po ukończeniu referatu ks. kan. Jarosza odczytano telegram od Stow. Chrześcijańsko - Narodowego Nauczycielstwa. Ks. prał. Taczak podkreślił, iż życzenia te szczególnie są cenne, albowiem młodzież potrzebuje współpracy katolickiego nauczycielstwa.

Po występach muzycznych orkiestry SMP-Kościelnia, wygłosił ks. kan. Jarosz obszerny i treściwy referat, omawiający zadania Związku na przyszłość. Kardynał nadal przestrzeganie zasad, streszczających się w hasła „Bóg i Ojczyzna“. Zgromadzenie burzą oklasków uchwaliło zamianować ks. kan. Jarosza członkiem rady związkowej.

Dekoracja złotem i srebrnem krzyżami związkowem

Przystąpiono do podniosłej chwili udekorowania krzyżami związkowem tych osób, które wybitną pracą zasłużyli się w Stowarzyszeniach. Dyplom i złoty krzyż zasługi otrzymali: ks. prob. Kuczma z Rogowa, ks. prob. Domachowski

z Podgórze i członek rady związkowej szambelan Potworowski z Gol. Srebrny krzyż otrzymali: druhowie Czesław Gawronski z okręgu pałuckiego, Nadolny z okręgu gostyńskiego, Józef Jakubowski z okręgu podpoznańskiego, Leon Fraszczak — Ostrów, St. Olejniczak — S. M. P. Wieszczycazyn, i Dyzisław Borówka — S. M. P. Kruszwica.

Następnie przystąpiono do ogłoszenia wyników z trzeciego z rzędu związkowego konkursu obowiązkowości. Na liście zwycięzców figuruje 40 Stowarzyszeń. Na pierwszym miejscu stoi S. M. P. Poznań - Fara. Dalej idą kolejno Stowarzyszenia Główna, Gostyń, Modrzej, Kruszwica, Gola, Granów, Kcynia, Palmierowo, Smogulec itd. Po odśpiewaniu wspólnie pieśni związkowej, zabrał głos J. Em. ks. Prymas, który podniósł, iż młodzież delegowana z S. M. P. zbiera się tu, w stolicy Wielkopolski, co roku po to, aby tu zacerpnąć sił duchowych i ochoty do dalszej wzniosłej pracy. J. Em. poleca młodzieży, by ona, rozjeżdżając się do swych S. M. P., natchnęła Stowarzyszenia duchem katolickim, polskim, i aby pobudziła wszystkie zastępy druhow do pielęgnowania zasad Chrystusowych i umiłowania Ojczyzny. Dostojny Gość zaleca młodzieży, by przez dewszystkiem zajęła się tem, co jest istotnym zadaniem młodzieży z pod znaku S. M. P., mianowicie budzeniem du-

Racjonalne pielęgnowanie nóg

Przy nadmiernym poceniu się nóg przygotować kąpiel z 2 łyżek soli SUDORAL Chemergon wysuszającej na ca 2½ litra wody gorącej i kapać przez ca. 20 minut.

W uporczywych wypadkach używać codzień puder Sudoral Chemergon. — Przy odparzeniu i, co się często zdarza, rankach pomiędzy palcami bardzo dobrze wysusza maść Sudoral Chemergon. Żądać wyraźnie wyroby „Chemergon“. Pw 16030-13.66

cha katolickiego. „Kto wie — mówił ks. Prymas, — czy nie stoimy w obliczu jakiejś wielkiej wyprawy krzyżowej. — Pokój w Polsce bowiem, tak bardzo upagniony, jest zagrożony. W tych warunkach ma i młodzież z S. M. P. zadanie jako katolicy - Polacy spręgnąć się w jeden czyn i stanąć w obronie Kościoła i państwa.“ Przemówienia wysłuchano z uwagą i w skupieniu.

W końcu odśpiewano z towarzyszeniem orkiestry S. M. P. - Fara „Boże coś Polskę“. J. Em. ks. Prymasa, gdy opuścił salę, żegnano entuzjastycznie niemiłkającymi oklaskami. (z)

Prawda — nawet już i w B. B.

Nawet łódzka „Prawda“ kół gospodarzo-konserwatywnych, pocieszająca je stale po przewrocie majowym pochwałami na jego cześć, nie może już ukrywać — prawdy w zwykłym tego słowa znaczeniu (nr. 19 z 8 maja br.):

„Opublikowane w końcu kwietnia zestawienie dochodów i rozchodów skarbu państwa w roku budżetowym 1931/32, zamkniętym w dniu 31 marca rb., zawiera następujące liczby:

„Dochody skarbowe ze wszystkich źródeł wyniosły w roku budżetowym 1931/32 ogółem 2262 milionów złotych, wszystkie wydatki skarbu państwa ogółem 2466 milionów złotych. Niedobór 204 milionów złotych pokryty został w lwiej części z rezerw, zebranych w latach ubiegłych, a reszta pożyczką bezprocentową w Banku Polskim, oraz emisją drobnej kwoty w bilonie, którego obieg ciągle jeszcze znajduje się daleko poniżej granicy, określonej w ustawie monetarnej.

„Budżet na rok 1931/32 przewidywał w dochodach 2865 milionów złotych, a w wydatkach 2866 milj. zł. Po objęciu rządów przez premiera Prystora, nastąpiła, jak wiadomo, w lonie Rady Ministrów rewizja budżetu, uchwalonego przez Sejm. Jako maksymalna suma wydatków określona została kwota 2450 milionów złotych. Ten przez rząd skorygowany budżet wydatków został dotrzymany...“

Ale temu stwierdzeniu bankrutstwa budżetu blisko 3-miljardowego, który wedle życzenia prezesa Rady Ministrów Piłsudskiego z jesieni 1930 w czasie wyborów został posłusznie uchwalony przez B. B. w Sejmie i w Senacie w lutym i marcu 1931, towarzyszą dalsze jeszcze smutniejsze rozważania:

„Znacznie szybciej, niż rozchody, zmniejszają się dochody skarbu państwa. W budżecie zeszlzocznym określono dochody na 2886 milionów złotych, opierając się na wynikach roku 1930/31, który dał skarbowi państwa 2747 milionów wpływów. Kilka nowych podatków, uchwanych w czasie zeszlzocznnej sesji budżetowej, miało dostarczyć brakujących 120 milionów. Tymczasem rok 1931/32 przyniósł o 485 milionów złotych mniej, niż rok 1930/31, a o okrągło 600 milionów mniej, niż spodziewano się, że przyniesie. Niedobór wyniósł właściwie nie 204, lecz dokładnie 603 milionów złotych, z czego 400 milionów złotych pokryto oszczędnościami, a 204 milionów złotych dopłacono z rozporządzalnych zapasów i źródeł pozabudżetowych.

„Gdyby więc wydatki skarbowe w nowym roku budżetowym utrzymane zostały w granicach zeszlzocznnych, t. j. w granicach do 2400 milionów, a dochody w dalszym ciągu już nie spadły, rok ten zamknęlibyśmy znowu deficytem 200-miljonowym i tę sumę skarb mógłby jeszcze dopłacić. Ale jeżeli dochody spadną znowu o 400 lub więcej milionów? W związku z taką ewentualnością mówi się już dzisiaj o konieczności ustalenia maksymalnej granicy wydatków państwowych na poziomie ok. 2000 milionów złotych.

„Rząd dotychczas w tej sprawie się nie wypowiedział. Uchwały Rady Mini-

strow, podobnej do zeszlzocznnej, dotychczas nie było. I być może, że wcale jej nie będzie, gdyż musiałaby ona określić, w jaki sposób taka redukcja będzie zrealizowana. Tak czy inaczej, czy na zasadzie oficjalnej uchwały Rady Ministrów, czy na zasadzie zwykłego porozumienia się, wydatki skarbu państwa będą systematycznie spychane poniżej poziomu zeszlzocznego, tem bardziej, że pierwszy miesiąc nowego roku budżetowego nie wróży żadnej poprawy sytuacji budżetowej.“

Najciekawsze w związku z tem uwagi poświęcone są pomysłom p. wiceministra Starzyńskiego:

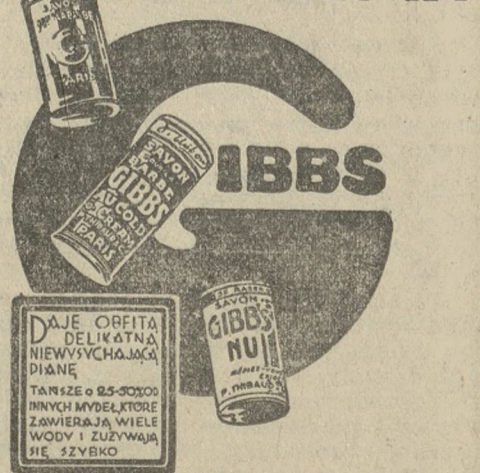
„Wiceminister skarbu p. Starzyński oświadczył ostatnio, że w nowym roku budżetowym rząd będzie musiał znacznie więcej uwagi poświęcać stronie dochodowej budżetu, niż stronie rozchodowej. Wydatki zostały bowiem już w roku ubiegłym doprowadzone do minimum, poza którem jest już niewiele miejsca na dalsze oszczędności.

„O to, czy w takiej lub innej sytuacji, wytworzonej przez państwo, płatnicy podatków mogą zarobić tyle, by zapłacić naznaczone podatki, o to nikt nie pyta. Jeżeli więc mówi się o poświęceniu większej uwagi stronie dochodowej budżetu, to w obecnych warunkach można pod tem rozumieć li tylko poświęcenie większej uwagi płatnikom podatków i ich położeniu, wzięcie pod uwagę ich żądań w sprawie zmiany warunków ich gospodarczej działalności.

„Nie wiemy, czy p. wiceminister Starzyński w ten sposób myślał, mówiąc o konieczności poświęcenia większej uwagi stronie dochodowej budżetu, wiemy tylko to: że, jeżeli rozumiał to inaczej, to niewiele z tego wyjdzie.“

W każdym razie te uwagi pisma jednej z grup B. B. p. Starzyński niechybnie zrozumie. Są zbyt jasne. Dzisiaj już można mówić tylko prawdę.

MYDŁO DO GOLENIA

Wylączna sprzedaż na Polskę i w m. Gdańsk:
D/H. Józef Hosiasson, Warszawa.
Tp 1031

Jaki jest program departamentu morskiego?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Gdynia, 6 maja.

W Gdyni wre.

W urzędach portowych i dyrekcjach towarzystw żeglugowych normalną pracę przerywają niespokojne rozmowy i debaty na temat postanowionych i zamierzonych zmian na naczelnych stanowiskach i w samym tonie organizacyj.

Warszawa twierdzi, że realizuje hasło „oszczędności i usprawnienia“, natomiast postronny widz obserwuje tylko początki wielkiego chaosu. Ten i ów, chociaż dotknęła go „reorganizacja“, wysłała się na obiektywizm i mówi, że departament morski posiada opracowany program rozbudowy polskiej floty handlowej i polskiego handlu zamorskiego, obliczony na lat dziesięć. W imię tej podwójnej „diatletyki“ powstaje obecny chaos, zapowiedź nowego porządku.

„Żegluga Polska“, która również pod względem personalnym została połączona z „Polsko-Brytyjskim Tow. Okrętowym“, była w ciągu swojego kilkuletniego istnienia przedmiotem krytyki i bez kwestii w wielu szczegółach wymagała naprawy, ale jeżeli chce się coś burzyć, żeby zrobić miejsce czemuś nowemu, to przede wszystkim należy posiadać dokładny plan tego nowego gmachu, którym pragnie się zastąpić gmach stary.

Otóż, poza wspomnianym przebąkaniem, departament morski zdaje się nie posiadać konkretnego planu swojej działalności na przyszłość. Konjunktury światowe w żegludzie nie zachęcają od lat prywatnych kapitałów do inwestycji. Wszędzie państwa subwencjonują żeglugę i w mniejszym lub większym stopniu stają się właścicielami danych flot handlowych. W Polsce, gdzie nawet nie starano się poważnie o zainteresowanie w żegludzie kapitałów prywatnych i gdzie państwo, nie nauczone żadnym doświadczeniem własnym i obcym, dąży nadal do coraz to większego zmonopolizowania życia gospodarczego we wszystkich jego przejawach, żegluga morska była od samego początku i jest obecnie w rękach państwa. Stan ten nie jest idealny, ale, choć jeszcze na krótką metę należy się z nim pogodzić, to jednak pod tym tylko warunkiem, że polityce morskiej wytknie się kierunek.

Postulaty Polski w dziedzinie morskiej są znane. Mamy naprawić dawne błędy i wyjść na morze. Pod polską banderą mamy wozić plody ziemi polskiej, polski robotnik, przemysłowiec i kupiec mają ciągnąć zyski z dostępu Polski do morza. Wymiana towarów pomiędzy Polską i krajami zamorskimi ma być w polskich rękach. Całe społeczeństwo polskie ma być zainteresowane, nie tylko idealnie, lecz również materialnie, w korzyściach, które zawsze daje morze.

Proces związania narodu z morzem trwa u nas zgórą dziesięć lat. Budowa Gdyni i zapoczątkowanie floty handlowej stały się narzędziami do właściwej pracy, potrzebnymi do wykonania dzieła.

Istniejące dotychczas polskie przed-

siębiorstwa żeglugowe wykonały pracę pionierską. Wyszkolono i otrąskano ze światłem oficerów i marynarzy, poznano zagraniczne porty i zwyczaje handlowe, pokazano, gdzie można było, polską banderę i wzbudzone zaufanie do naszych poczynań na morzu. Skromna „dzika“ żegluga utoraowała drogę linjom stałym i regularnym. Morski świat handlowy, który o Polsce literalnie nic nie wiedział, zaczął się z nami liczyć. Na międzynarodowym rynku transportowym i towarowym staliśmy się czemś o określonej wartości. Przeszliśmy być wyłącznie dostawcą wychodźców i surowców dla zagranicznych statków.

Ten postęp, ta wielka zmiana, obowiązuje.

Z okazji radykalnych zmian, które przeprowadza obecnie w Gdyni, departament morski ministerstwa przemysłu i handlu, wskazanem bardzo by było dokładne i głębokie poinformowanie społeczeństwa o programie morskim obecnych czynników decydujących. Polityki morskiej w ogólności, a portowej w szczególności, nie można prowadzić z dnia na dzień. Burzenie bez planu jest grzechem, ale grzechem śmiertelnym jest już budowanie bez planu. Nie można dzisiaj pracować nad daniem Gdyni dużej samodzielności, nad skomercjalizowaniem portu, a jutro zabrać się do uczynienia z niej urzędu drugiej, a może trzeciej instancji, podległego w każdym ruchu rozkazom ministerstwa w Warszawie. Podobnie nie można obsadzać naczelnych stanowisk ludźmi, raz samodzielnymi, a potem znowu potulnymi i pozabawionymi inicjatywą.

Autarkja Polski w dziedzinie morskiej winna nam przyświecać jako ideał, ale nie ludźmy się, że osiągniemy ją w drodze biurokratycznych zarządzeń lub przez faworyzowanie pewnych przedsiębiorstw i osób. Związanie narodu z morzem dokonamy przede wszystkim przez dopuszczenie wartościowych jednostek do wolnego współzawodnictwa w handlu, maklerstwie i spedycji morskiej, oraz w przemyśle portowym, dalej przez zainteresowanie krajowych kapitałów i krajowych kapitalistów, udziały mogą być niewielkie, ale w sumie liczne, w inwestycjach portowych i w budowie nowych statków. Jeszcze do tej pory Polska, która ma potrzebne materiały i odpowiednich pracowników, nie zdobyła się na wzniesienie w Gdyni stoczni okrętowej i zbudowanie prawdziwego polskiego statku handlowego, nie takiego, który wykonali dla nas Duńczycy, czy Szwedzi i na którym powiewa tylko polska bandera, ale takiego z polskiej stali, polskiego drzewa, który, według polskiej konstrukcji, zbudowali polscy robotnicy.

Wiemy doskonale, że przed nami jeszcze moc pracy, ale nie widzimy wytkniętego kierunku i dlatego wdzięczni byłibyśmy za objaśnienie tym, którzy mają teraz w swoich rękach nadzór nad pracą Polski na morzu. FOB.

głosować, gdyby zastosowano do nich odpowiedni mechanizm... Takich argumentów już się używa w stosunku do niedawnych „mężów opatrnościowych“!

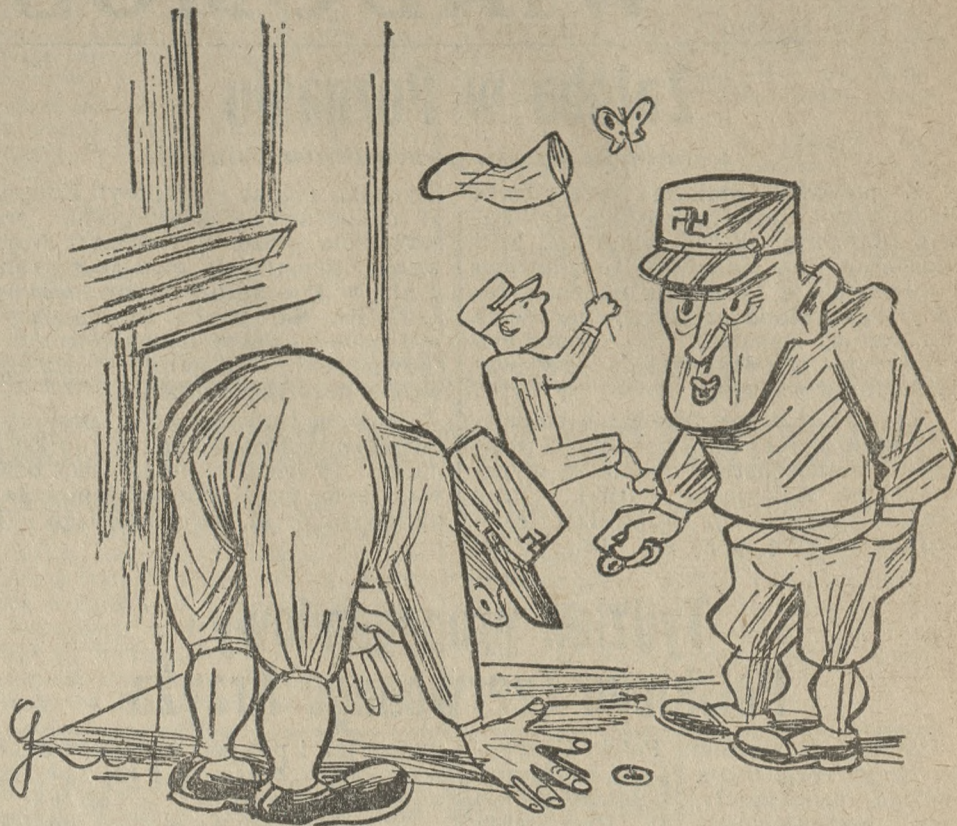
Izba wybrała nowych członków na miejsce tych, którym minął już statutowy okres uczestniczenia we władzach Związku, wybrano pp.: Siwiarskiego i Sucheckiego do wydziału wojewódzkiego oraz pp. Podczewskiego (ze Skierniewic), oraz Zarzyckiego i Chomiczkiego (z Warszawy) do rady wojewódzkiej.

Przeciw nowym kosztom sądowym

Związek Adwokatów Polskich uchwalił jednomyślnie na ostatnim swem walnym zgromadzeniu w Poznaniu następującą rezolucję:

Wobec tego, że ustawy o kosztach sądowych z 17. i 18. marca 1932 r., Dz. U. R. P. Nr. 27, mają ze względu na zamierzone doraźne podniesienie dochodów państwa charakter prowizoryczny, walne zgromadzenie Związku Adwokatów Polskich wyraża przekonanie, że zarząd wymiaru sprawiedliwości i czynniki ustawodawcze przy definitywnym uregulowaniu i unifikacji opłat sądowych w postępowaniu spornym i egzekucyjnym w całym państwie uwzględnią zasady, wyrażo-

Pokrzywdzone baranki

Prasa gdańska zaprzecza, jakoby hitlerowcy zachowali się prowokująco i wojowniczo na terenie wolnego miasta, zapewnia natomiast, że hitlerowcy to związek niewinny młodzieży, oddającej się z zapałem grze w guziki i łapaniu mityli.

ne przez Związek Adwokatów Polskich, w szczególności obok obniżenia opłat sądowych: 1) stosunkowe ich rozłożenie między obie strony w pierwszej instancji, 2) płatność tychże w miarę toku postępowania, oraz 3) uniezależnienie czynności sądowych od uiszczenia opłaty — w interesie ogólnym ludności i wymiaru sprawiedliwości.

10-lecie Sodalicji Marjańskiej Akademików U. P.

Z okazji 10-lecia istnienia Sodalicji Marjańskiej Akademików Uniwersytetu Poznańskiego odbył się w ub. niedzielę uroczysty obchód, pod protektorem J. Em. ks. Kardynała-Prymasa i J. M. rektora U. P. dr. J. Sajdaka.

O godz. 9.30 odbyła się msza św. w kaplicy Domu Akademickiego na Wacławach Leszczyńskiego 6, którą odprawił ks. prałat dr. Hozakowski. Podczas mszy św. sodaliści przystępowali gremjalnie do Stołu Pańskiego. Kazanie okolicznościowe wygłosił ks. prałat dr. Hozakowski. Po nabożeństwie odbyło się śniadanie, podczas którego przemawiali m. i. ks. prałat dr. Hozakowski, moderatorem Sodalicji Akademickiej ks. Konopiński, — jezuita, prezes Związku Sodalicji Marjańskiej na archidiecezję gnieźnieńską i poznańską dr. C. Rydlewski, przedstawicielka Sodalicji Pań Miejskich p. Moskałewska, przedstawiciel Sodalicji Marjańskiej Kupców p. Bolesław Adamczewski, przedstawicielka Sodalicji Akademickiej p. Bytniewiczówna, „Odrodzenia“ mag. Całka, prezes Bednarkiewicz z korporacji „Roma“ i delegat korpusu „Zawisza Czarny“. W imieniu byłych członków Sodalicji Akademickiej przemawiał p. dr. Marchwicki.

Po południu w sali Hotelu Rzymskiego odbyło się zebranie konstytycyjne Sodalicji Marjańskiej Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu. W wyniku zebrania postanowiono utworzyć Sodalicję Marjańską przy W. S. H.

O godz. 17 odbyło się w sali 18 Collegium Minus uroczyste zebranie. Zagaił je podniosłem przemówieniem kurator Sodalicji Marjańskiej U. P. prof. dr. Gantkowski, poczem protektor obchodu 10-lecia J. E. ks. Kardynał Hlond, nawiązując do przemówienia p. prof. Gantkowskiego, podkreślił znaczenie wychowania katolickiego młodzieży, studyjacej na uniwersytetach. Wskazał, że jeżeli w Polsce kiedykolwiek słał kult marjański, było to wówczas, kiedy młodzież polska studjowała na uniwersytetach niemieckich. Życzeniem, by w murach uniwersyteckich rozwinął się potężny ruch wychowania i wykształcenia religijnego dla dobra narodu polskiego zakończył dostojny protektor swe przemówienie.

Zkolei przemawiał J. M. rektor Sajdak, protektor obchodu i ks. prałat Prądzynski, który jako duszopasterz uniwersytecki podziękował członkom

sodalicji za pracę i wyraził pragnienie, aby czynnie stawali w obronie idei katolickiej i narodowej. Sprawozdanie z 10-lecia Sodalicji wygłosił prefekt sodalicji p. Z. Lissowski. Referat „Młodość a drogi ducha“ wygłosił ks. prał. prof. dr. Zychliński. Podniosła uroczystość zakończył wspólny śpiew hymnu sodalicijnego „Błękitne rozwińmy sztandary“.

Hołd oddaje Marji

corocznie w miesiącu maju Sodalicja Pań Miejskich nawiedzając miejsca cudami Matki Boskiej slynące. Pielgrzymki te, owoiane urokiem świeżej wiosennej przyrody spełniają nietylko cel modlitwy i nabożeństwa ale następczają zarazem sposobność miłej rozrywki i przyjemności. Bo czyż zwiedzenie świątyni o wiekowej tradycji, poznanie nowych okolic ziemi naszej tak uroczej w czasie majowej zieleni, spędzenie w miłym serdecznym nastroju godzin kilka nie jest radością i przyjemnością prawdziwą?

W roku bieżącym pielgrzymka wybrała sobie Cudowną Matkę Boską w Tursku za cel swej podróży. Program dnia następujący: Wyjazd 19 bm. o godz. 6 rano autobusem z przed Bazaru Al. Marcinkowskiego 10. W Pleszewie msza św. i śniadanie, następnie odjazd do Turska i majowe nabożeństwo przed cudownym obrazem Matki Boskiej w Tursku. Po nabożeństwie odjazd do Gołuchowa. Po obiedzie zwiedzenie zamku. O ile czas pozwoli zwiedzimy w drodze powrotnej farę w Środziszewie.

Zapraszamy serdecznie do udziału w pielgrzymce wszystkie panie sodaliskie, które mogą przy dobrej woli usunąć drobne przeszkody, oderwać się na chwil kilka od codziennych trosk, by je złożyć w ręce Tej, która jest Pocieszycielką strapionych — wiernych wspomnożeniem.

Koncert Poznańskiego Chóru Katedralnego

odbędzie się w środę 11 bm. wieczorem o godz. 8 w Auli Uniwersytetu pod dyrekcją ks. dr. Gieburowskiego. Program obejmuje arcydzieła klasycznej — a capella — epoki XVI i XVII wieku mistrzów, jak Palestrina, Vittoria, Gabrielli, Aichinger, Gomółka. Z nowoczesnych kompozytorów wykona chór 12-głosowe Sanctus-Benedictus K. Thomasa. W koncercie weźmie udział p. J. Pawlak, organista katedralny, który odegra tokkate oraz koncert organowy J. S. Bacha.

Rada Ligi Narodów

Genewa, 9. 5. (Tel. wł.) Dziś odbyło się otwarcie 57 sesji Rady Ligi Narodów. Przewodniczy przedstawiciel Guatemali.

Na posiedzeniu tajnem uchwalono przerwać w środę obrady z uwagi na udział większości delegatów w uroczystościach pogrzebowych prezydenta Doumera i dyrektora międzynarodowego biura pracy w Genewie Alberta Thomasa. Prezydent rady osobiście weźmie udział w uroczystościach pogrzebowych w Paryżu.

Następne posiedzenie odbędzie się w środę przyszłego tygodnia. Na porządku obrad stoją m. in. sprawy polsko-niemieckie i gdańskie.

Antysanacyjne nastroje w Związku Inwalidów

W ubiegły czwartek odbywał się w Warszawie XI wojewódzki zjazd Związku Inwalidów pod przewodnictwem p. Rudowskiego. Opisywać jego przebieg — zaznacza „Gaz. Warszawska“ — nie będziemy: zbyt wiele musielibyśmy podać materiału to też ograniczymy się do uwag ogólnych. Sanacja wśród inwalidów stępniała się. Widać to bardzo wyraźnie. Jednym z ludzi może najbardziej skompromitowanych jest działacz sanacyjny i poseł B. B. Snopczyński. Nie stawił się nawet na zebranie. Zjazd przyjął do wiadomości koniec jego kadencji w wydziale wojewódzkim i ponownie już go nie wybrał. Kandydaturę tę zgłoszono, ale bodaj jeden głos na nią nie padł!

A prezes wydziału, poseł z B. B. Karkoszka? Tego nawet kandydatury nie stawiano. O jakże atakowano go za ustawę z dnia 12 marca! Nie pomogli tłumaczenia na sali odczytywano stenogramy sejmowe i dowiedziono p. Karkoszce, że on jest za ustawę odpowiedzialny. Nie ceregielowano się zresztą, aby wytłumaczyć p. Karkoszce, iż na nic się zdadzą jego tłumaczenia się: mówiono mu tedy o kłocach drzewa, które obsadzone na fotelach poselskich, również mogłyby

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Załoba w Poznaniu

z powodu zgonu prezydenta Francji

Z powodu śmierci Prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej, śp. Pawła Doumer'a, który zginął od kuli mordercy, na gmachach urzędowych i miejskich w Poznaniu, na znak żałoby wywieszono sztandary narodowe do połowy masztu. Na gmachach Uniwersytetu Poznańskiego powiewają sztandary żałobne.

Za spokój duszy tragicznie zmarłego odbyło się dziś o godzinie 9 uroczyste nabożeństwo żałobne w poznańskiej Kolegijacie Farniej. Przy pięknie przybranym katefalku celebrował żałobną mszę św. ks. Antoni

Stychel, prałat - prepozyt Kolegijaty. W nabożeństwie uczestniczyli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, konsulowie państw zagranicznych w Poznaniu i tłumy wiernych. J. E. Ks. Kardynał - Prymas asystował podczas nabożeństwa z tronu. Duchowieństwo Kapituły Kolegijaty wzięło gremjalny udział.

Podczas nabożeństwa przygrywała orkiestra wojskowa 57 pułku piechoty. P. Irena Mikołajewska odśpiewała solo, przy akompaniamencie organowym p. Al. Klichowskiego. (k)

Tydzień propagandowy Polskiego Czerwonego Krzyża

W dniu jutrzejszym Polski Czerwony Krzyż rozpoczyna swój doroczny tydzień propagandy, odbywający się pod protektorem P. Prezydenta Rzplitej. W związku z tym otrzymujemy następujący komunikat:

Polski Czerwony Krzyż najszczelniej realizuje wielkie hasła miłości bliźniego, stwierdzając całą swą działalnością istotę tego wezwania. Każdy dział pracy Polskiego Czerwonego Krzyża zmierza do wielkiego celu — zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa.

Program działania Polskiego Czerwonego Krzyża obejmuje:

- 1) Szkolenie sióstr czynnych i pogotowia sanitarnego P. C. K.,
- 2) organizowanie i ćwiczenie drużyn ratowniczych P. C. K., które w każdej potrzebie, zarówno w czasie

wojny jak i podczas pokoju w nagłych wypadkach katastrof i klęsk żywiołowych niosą ratunek,

3) gromadzenie zasobów materialnych na wypadek klęsk, katastrof i wojny,

4) organizowanie pogotowia drogowego na wypadek katastrof samochodowych.

Każdy obywatel państwa powinien jaknajusilniej czynnie poprzeć akcję Polskiego Czerwonego Krzyża, a więc zapisać się na członka, kupić nalepki na okna i wziąć udział we wszelkich imprezach P. C. K.

Zapisujcie się na członka, pamiętając, że Polski Czerwony Krzyż to armia pokojowa zbrojną miłosierdziem z godłem Chrystusowym na swych sztandarach, zwiastujących ulgę i pomoc wszelkiej niedoli i cierpieniu.

Wakacyj Zielonościowych nie będzie

W sprawie wakacyj względnie wolnych od zajęć dni szkolnych w okresie Zielonych Świątek na zapytanie w kuratorjum okręgu szkolnego poznańskiego otrzymaliśmy wyjaśnienie z którego wynika, że w roku bieżącym ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego zarządziło zniesienie t. zw. wakacyj zielonościowych na terenie całego okręgu poznańskiego.

Dotychczas w okresie Zielonych Świąt, na terenie okręgu poznańskiego kuratorjum szkolnego, były wolne od zajęć szkolnych soboty przed Zielonymi Świątkami, a po świątach, wtorki i środy. Zmiana w tym względzie ma

według wyjaśnienia kuratorjum, na celu ujednolicenie pracy szkolnej i zajęć szkolnych w całej Polsce.

Nie wnikając w meritum zarządzonej zmiany, stwierdzić musimy, iż wywołała ona wśród szerokich rzesz społeczeństwa zrozumiałe rozgoryczenie. Zarządzenie bowiem władz szkolnych, znoszące wakacje przyszło nagle i niespodziewanie, w ostatniej chwili krzyżując plany zarówno poszczególnym dzieciom i uczniom szkolnym, jak i różnym organizacjom uczniowskim i nauczycielskim, które na okres świąt projektowały swoje zjazdy. (k)

Wstrząsająca śmierć przy ucieczce z III. piętra

Lina, sporządzona z prześcieradeł, nie wytrzymała ciężaru

Wstrząsający wypadek wydarzył się wczoraj w południe w Poznaniu w domu przy ul. Słowackiego 42. Mniej więcej o godz. 12 na strych wspomnianego domu na IV piętro wszedł nieznanemu mężczyzna, którego zauważono i poczęto obserwować. W pewnej chwili powzięto podejrzenie, iż jest to włamywacz. Gdy nieznanomy spostrzegł, iż jest ścigany, rzucił się do ucieczki.

By jednak uniknąć zasadzki, powziął on plan ucieczki przez okno przy pomocy liny, sporządzonej ze zwyczajnej bielizny. Powiązane części bielizny przywiązał na oknie w wysokości 3 piętra i skręciwszy z nich sznur, usiłował po tym sznurze spuścić się na ziemię. Doraźnie sporządzona lina

nie wytrzymała jednak ciężaru człowieka i pękła, a nieznanomy runął z całą siłą na bruk, znajdując śmierć na miejscu.

Przywołane pogotowie ratunkowe stwierdziło już tylko śmierć. Policja zarządziła przewiezienie zwłok do zakładu medycyny sądowej. W nieznanym rozpoznało 42-letniego Józefa Goeplera, który mieszkał jako sublokator przy ul. Marszałka Focha 33. Stwierdzono w toku dalszych dochodzeń, że usiłował on się dopuścić kradzieży bielizny. Tragicznie zmarły włamywacz notowany jest już z powodu kradzieży i włamań w kartotece policyjnych przestępców kryminalnych. (k)

czycieli byli na nabożeństwie, poczem zbiorowo wyruszyli na pochód. (k)

Obchód „Dnia matki“

Z okazji „Dnia Matki“ odbył się wczorajszej niedzieli w południe wielki pochód dzieci z poznańskich szkół powszechnych, wydziałowych i prywatnych. Przed Zamkiem odbyła się defilada dzieci, które pod przewodnictwem pp. nauczycieli i nauczycielek maszerowały przeszło godzinę. Defiladę przyjęli pp. prezydent Ratajski, kurator dr. Namysł, komendant placu pułkownik Wład i przedstawiciel województwa. Licznie zainteresowana publiczność z wielkiem zainteresowaniem przyglądała się temu osobliwemu pochodowi około 16 tysięcy dzieci szkół męskich i żeńskich. Poprzednio dzieci pod przewodnictwem swych nau-

Warta wyrzuca topielców

Z Warty pod Szelągiem wydobyto wczoraj zwłoki 7-letniego Marjana Kubali (Małe Garbary 9). Chłopiec utonął w dniu 21 kwietnia podczas zabawy z rówieśnikami nad brzegiem Warty.

W pobliżu przeladowni miejskiej wyłowiono wczoraj wieczorem zwłoki około 35-letniego mężczyzny, znajdującego się w silnym rozkładzie. Tożsamości topielca nie stwierdzono. Był on ubrany w szary płaszcz, czarne wysokie buty i modrą koszulę.

Zwłoki obu ofiar Warty przewieziono do zakładu medycyny sądowej. (k)

Kto ofiarował sztandar O. W. P.

W odpowiedzi na liczne zapytania, kto jest ofiarodawcą pierwszego sztandaru Obozu Wielkiej Polski w Poznaniu — Grodzki i Pow. Wydział O. W. P. informuje, że jest nim znany budowniczy poznański, p. Jan Kazimierz Górczyński. Szlachetnemu ofiarodawcy Obóz Wielkiej Polski raz jeszcze składa serdeczne podziękowanie.

Wrażenia i studja z podróży po drugiej półkuli

Oto tytuł niezmiernie ciekawego odczytu, który wygłosi ceniony i lubiany mówca ks. redaktor Cieszyński w środę 11 bm. o godz. 20 na sali p. Jarockiej, ul. Maształarska 8. Dochód z odczytu przeznaczony na ubranie biednych dzieci do pierwszej Komunii św. Podążmy jaknajbardziej by skorzystał z uczy duchowej a temsamem poprzeć pożyteczne dzieło Stowarzyszenia Pań Mił. św. Winc. a Paulo przy Farze.

Ostatnie dni pobytu cyrku Staniewskich w Poznaniu

Jak się dowiadujemy, dyrekcja cyrku uwzględniając ogólną ciężką sytuację a także w chęci dania możności każdemu oglądania rozkosznego programu wszechświatowych atrakcji obniżyla ceny biletów wstępu z d. dzisiaj, które nabyć można już od 1 zł. począwszy.

Kradzież w tramwaju

W tramwaju linii nr. 2 skradziono p. Leonowi Chmielewskiemu (ul. Kościelna 27) z kieszeni portfel. Nieznany złodziej kieszonkowy zabrał z portfelem książeczkę oszczędnościową na 4.700 zł., paszport zagraniczny, 4 metryki, zaświadczenie obywatelstwa polskiego i testament. Dokumenty te wystawione były na nazwisko p. Leona Chmielewskiego. Dochodzenia w tej sprawie prowadzi wydział śledczy w Poznaniu. (k)

Poranienie na zebraniu

Wczoraj wieczorem opatrzyło pogotowie ratunkowe 35-letniego Władysława Skrzypczaka na Dolnej Wildzie 60. Lekarz pogotowia zaszył p. Skrzypczakowi kilka ran ciętych na obu policzkach i ranę ciętą pod pachwiną. P. Skrzypczaka poraniono według naszych informacji na jakimś zebraniu. (k)

Proces o fałszowanie 20-złotówek

Dzisiaj został wznowiony przed sądem okręgowym w Poznaniu proces przeciwko fałszerzom 20-złotówek, który przeważa w końcu ub. miesiąca celem powołania dalszych świadków. Rozprawa trwa. (z)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 9 maja 1932.

Słońce: wschód 4,06; — zachód 19,31; — długość dnia 15 godz. 25 min.

Księżyc: wschód 5,31; — zachód 0,00; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 4 st. C. Pochmurno. Wiatr północno - zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 744 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. Cels., najniższa plus 4 st. Cels. — Ilość opadu 2 mm.

Przepowiednia pogody na wtorek: Pogoda w dalszym ciągu zmienna, w ciągu dnia cieplej, chwilami wyjaśnienia.

Kal. rzk.: Grzegorz; jutro Izidor Oracz.

Kal. słow.: Bożorad; jutro Cierpimir.

Zebrania

- Dzisiaj o 19,15 Sodalicia Pań Zawodu Kupieckiego w salce biblij. na Św. Marcina 69. II ptr.
- o 19,30 K. P. H. „Wilków Morskich” w szkole im. Konarskiego, ul. Św. Mariji Magdaleny;
- o 20 Tow. Powstańców i Wojaków (Św. Łazarz - Górczyn) w Kasynie Obyw. ul. Marsz. Focha 81;
- o 20 Tow. Młodych Przemysłowców w Domu Rzemieślniczym;

Kto chce być zdrowym i świeżo wyglądać, niech pije raz lub dwa razy tygodniowo przed śniadaniem szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10423

Jutro o 20 Tow. Przemysł. „Kościuszek” Górczyn-Łazarz w lokalu posiedzeń p. Spychały;

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31 — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze” przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Gorna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Gorna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opactwem Boską”, ul. Dąbrowskiego 76.

Łazarz: Apteka Łazarzka, ul. Małkiewicza, nar. ul. Strusia.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 18.30. Na porządku obrad m. in. wybór opiekunów społecznych, sprawa pobierania dodatku do państw. podatku dochodowego, sprawa obniżenia podatku od kinoteatrów i pobudowania „Wzorowego Ośrodka Zdrowia”.

— * Koło Romanistów U. P. podaje do wiadomości, że w dniach od 15 do 17 maja odbędzie się w Lwowie ogólnopolski zjazd studentów romanistyki, połączone z uroczystą akademią dla uczczenia działalności naukowej i literackiej prof. dr. Porębowicza, nestora romanistyki w Polsce. Bliższych informacji udziela zarząd Koła Rom. U. P. w lokalu Koła przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27 w godzinach dyżuru, lub w Zamku w Sem. fil. romańskiej.

— * Zebranie Tow. Młod. Przemysłowców odbędzie się w poniedziałek, 9 bm. o 20 w sali Domu Rzemieślniczego Referat wygłosi sekretarz Związku Tow. Kupieckich p. Kazim. Wojciechowski na temat: „Ostatnie zmiany w ustawodawstwie podatkowym”.

— * Sodalicia Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godzinie 20 w sali „Czytelnia Sodalicyjnej”, św. Marcin 69, dom ogrodowy, I ptr. Na porządku obrad b. interesujący wykład oraz sprawa wycieczek w sezonie letnim.

— * Z Tow. Psychologicznego. W środę, dnia 11 bm. o godz. 19 odbędzie się w sali Seminarjum Nauczycielskiego ul. Ratajcza 30, walne zebranie członków Tow. Psychologicznego im. E. Abramowskiego. Na porządku obrad wybór nowego zarządu. Uprasza się o przybycie wszystkich członków.

ZYCIE SOKOLE

— * „Sokół” - Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego.

— * „Sokół” - Jeżyce. Wzywa się wszystkich druhów zapisanych w kasie zapomogowej, by zgłosili się we wtorek 10 bm. w sekretarjacie, lokal drh. prezesa od godz. 16-19 w sprawie wypełnienia deklaracji przystąpienia.

WYKŁADY

— * Kapitan dypl. pilot Mateusz Iżycki wygłosi dziś w poniedziałek 9 maja w sali 20 Uniwersytetu Poznańskiego (Collegium Minus) o godz. 20, jako uczestnik Międzynarodowego Meetingu Awionetek w Zagrzebiu a zarazem zwycięzca jednej z głównych nagród, odczyt na temat: „Nasz udział w konkursie awionetek Międzynarodowego Meetingu w Zagrzebiu”.

Po wykładzie o godz. 21 urządzi Tow. polsko - jugosłowiański wieczór taneczny w Hotelu „Polonia” dla gości studentów jugosłowiańskich, prosząc członków o jaknajliczniejszy udział.

WIECZORY, KONCERTY

— * Wieczór pieśni urządzi pod batutą prof. Heleny Szulcówny w czwartek dnia 12 bm. o godz. 19,30 w sali Amaratowej P. K. E. przy ul. Słowackiego 19-21 prywatne gimnazjum p. w. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu. W koncercie bierze również udział p. Jadwiga Musielewska. Dochód przeznaczony na cele szkolne. Bilety do nabycia w gimnazjum, plac Świątokrzyżski i wieczorem przy kasie w dniu koncertu.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Uroczystość św. Stanisława biskupa. Archidiecezja Poznańska obchodziła w niedzielę 8 bm. uroczystość św. Stanisława biskupa i męczennika oraz patrona tejże diecezji. W wszystkich kościołach odbyły się uroczyste nabożeństwa. W katedrze poznańskiej celebrował pontyfikalną sumę w otoczeniu bardzo licznej asysty J. E. Ks. Kardynał Prymas; w czasie sumy wygłosił ks. rektor Nikodem Cieszyński bardzo wznieśione kazanie. Po skończonej sumie udzielił Ks. Kardynał Prymas wiernym arcypa-

sterskiego błogosławieństwa. Katedra była przepelniona. (R)

— **Z Korporacji Przemysłu Elektrotechnicznego na wojew. poznańskie.** Dn. 2 bm. odbył się egzamin dla uczniów, którzy ukończyli naukę w zawodzie elektrotechnicznym. W zawodzie elektroinstalacyjnym zdali egzamin: Ludwik Chempinski z odznaczeniem, Anioła Jan, Bartosik Stefan, Biegański Franciszek, Budych Stefan, Cwiertnia Adam, Garczarek Józef, Grala Zigmunt, Gulczyński Alojzy, Kądzmierczak Wawrzyniec, Kijak Leon, Kołwrotkiewicz Józef, Konieczny Ignacy, Kujawa Józef, Lampkowski Feliks, Lewandowski Czesław, Małeczyński Czesław, Michalski Edward, Nowaczyk Edward, Nowak Kazimierz, Niezgodzki Tadeusz, Orłowski Mieczysław, Paszkowiak Kazimierz, Przybylski Marjan, Sikorski Antoni, Stachowski Stefan, Stelmazysk Florian i Wieruszewski Włodzimierz. W zawodzie elektromechanicznym: Kościcki Ludwik, Krzyżanski Wiktor, Ludwiczak Józef, Przynicka Stefan i Skorupski Czesław. — W zawodzie radjotechnicznym poddał się dodatkowemu egzaminowi Waligórski Marjan Klemens i zdał go celując. — Pięciu kandydatów egzaminu nie zdało.

— **Z targu.** Dnia 9 b. m. na placu Sapiężyńskim placono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,40—3,60 zł; masła mleczarskiego 3,60—3,80 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj 1,20—1,30 zł; litr śmietany 1,50—1,80 zł; litr mleka pełnego 2,20—2,60 zł; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,40 do 1,60 zł; słoniny wędzonej 2,00 do 2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,20 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 0,90—1,40 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drobię: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczkę 3,00 do 5 zł; gęś 7—11 zł; para gołębi 1,20 do 1,40 zł; królik 1,30 do 1,60 złotych; bażant 4,50 złotych; para kurcząt 3,50 do 6,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 3,00 do 3,20 zł; lina 3,00—3,20 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; biały ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—4,60 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40; 1 kg. szczybaka 3,00—3,20 zł; 1 kilogram węgorza

4,00—4,40 złotych; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Placono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 0,50—1,00 zł; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; 1 kilogram seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pora 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kilogram jabłek 1,00 do 1,80 złotych; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. rabarberu 0,80—1,00 zł; 1 pecekek rzodkiewek 20—35 gr; główka zielonej sałaty 15—20 gr; 1 kg. szparagów 1,60—3,00 zł. — Targ mało ożywiony, dowozy niewielkie. Ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **ciężki wypadek cyklisty.** Ciężkiemu wypadkowi uległ w niedzielę po południu 49-letni Walenty Kujawa (ul. Starołęcka 83). P. Kujawa, jadąc na Dębnie, stoczył się wraz z rowerem z wysokiego nasypu, przyczem wpadł na parkan. Wskutek tego odniósł ciężkie obrażenia ogólne, rany na głowie i wstrząs mózgu. W stanie ciężkim przewieziono go pogotowie ratunkowe do lecznicy miejskiej. (k)

— **Znów usiłowane samobójstwo** Na życie targnęła się 25-letnia służąca Zofia Kaczmarekówna (ul. Bukowska 34), trując się jodyną. Pierwszej pomocy udzielił desperacko lekarz pułkowy 58 p. p. Motywy rozpaczliwego kroku nie są znane. Stan desperatki nie jest na szczęście groźny. (k)

JARMARKI

— **Szamotuły.** Jarmark kramny oraz na konie i bydło odbędzie się w środę, 11 maja.

— **Kościan.** Jarmark na towary kramne i konie, odbędzie się w czwartek, 12 bm. Spęd bydła i trzody chlewnej wzbroniony z powodu zarazy.

— **Stęszew.** Jarmark na konie, bydło, dło, świnię, drobię, zboże i towary kramne odbędzie się w czwartek, 19 bm.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Bnin.** (Bank Ludowy.) W ostatnich dniach odbyło się pod przewodnictwem ks. prob. Janasika walne zebranie Banku Ludowego. Rok ubiegły zamknięto bilansem 311 616 zł. W skład nowej rady nadzorczej weszli pp. Wojciech Niemier, Franciszek Błaszczak, Mikołaj Siejak, Stanisław Toboła, Józef Mikołajczak, Jan Matuszewski, Józef Matuszewski, Stanisław Gościński i Jan Siejak. — Prezesem rady nadzorczej wybrany został kupiec Wojciech Niemier.

— **Chocież.** (3 Maja w gimnazjum.) Miejskowe hum. gimnazjum urządziło dla uczniów i uczennic uroczystą akademię. O znaczeniu 3 Maja dla narodu polskiego wygłosił krótkie przemówienie p. prof. Lauzerski. Chór gimnazjalny odśpiewał kilka pieśni, na zakończenie zaś odegrano obrazek historyczny Bolesławca p. t. „3 Maja”.

— (Z Bractwa Kurkowego.) W dniu 3 bm. Bractwo Kurkowe rozpoczęło swój sezon strzelecki. Królem w strzelaniu do tarczy „Konstytucji Trzeciego Maja” został p. Wacław Gapiński. Nagrody w strzelaniu uzyskali: I nagrodę — brat M. Nowicki, II nagrodę — brat W. Gapiński, III nagrodę — brat P. Werwiński, IV nagrodę — brat E. Mizgalski, V nagrodę — brat Sawiński.

— (Z sądu.) W dniu 4 bm. toczyła się przed sądem objazdowym sprawa zajęć w starostwie w dniu 26. I. 1931 r. Oskarżonych 22. Ósmiu z nich uznał sąd winnymi, że w dniu 26. I. 1931 w Chodzieży skupili się publicznie i wdarli się do lokalu starostwa przemocą, na wezwanie komendanta Pol. Państw. do rozejścia się, stawili opór, zachęcając innych do nieustępowania. Sześciu oskarżonych skazał sąd na miesiąc więzienia, 2 na pięć tygodni. Z pozostałych oskarżonych sąd skazał sześciu na 7 dni, siedmiu zaś uwolnił. Tym zasądzonym, którzy jeszcze nie byli karani, sąd zawiesił karę na lat 2. Od kosztów postępowania i opłaty sądowej uwalnia się oskarżonych ze względu na ich ubóstwo. (jm.)

— **Jarcin.** (Po wymarszu podchorążych do Biedruska.) W początku zeszłego tygodnia, jak corocznie, wymaszerował stacjonowany tutaj batalion podchorążych rez. na 6-tygodniowe przeszkolenie do Biedruska. Powrót podchorążych zapowiedziany jest na 24 czerwca. W lipcu nastąpi zakończenie IV kursu i zarazem ostatniego, bo, jak wiadomo, szkoły podchorążych będą zlikwidowane. Z dniem 1 lipca rozpocznie się 8-tygodniowy kurs aspirantów. Są pogłoski, że w opustoszałych koszarach stacjonować mają 2 bataliony 56 p. p. z Krotoszy, i że utworzony zostanie Korpus Kadetów.

— (Śmiertelna jazda na rowerze.) Tomasz Janek, syn gospodarza z osady Koźminek, wyjechał rowerem na szosę, a będąc nietrzeźwy, zaczął popisywać się swoją jazdą. W pewnej chwili spadł z roweru, uderzając głową o duży kamień. Przewieziony do szpitala, zmarł wskutek pęknięcia czaszki, nie odzyskawszy przytomności. (or.)

— **Wronki.** (Z życia Tow. Powstańców i Wojaków.) Dnia 2 maja odbyło się zebranie plenarne Tow. Powst. i Wojaków przy udziale 70 członków, w połączeniu z uroczystością uczczenia Konstytucji 3 Maja. Program składał się z deklamacji, oraz treściwego referatu pt. „Pomnik pruskiego barbarzyństwa”.

— (Czerwony Krzyż.) Na terenie miasta zorganizowano kurs sanitarny drużyn ratowniczych P. C. K. Otwarcia dokonano dnia 5 bm.

Z Kaliskiego

— **Wieluń.** (Tragiczne skutki zabawy w pojedynek.) W majątku Ziębina pow. wieluńskiego zdarzył się tragiczny wypadek. Henryka Albertówna (18 lat) i kuzynka jej Julja Kondratowiczówna

(19 lat), widząc na ścianie pistolety pojedynkowe, postanowiły zabawić się w pojedynek. Zabawa skończyła się tragicznie. Albertówna otrzymała postrzał w klatkę piersiową, poczem zrozpaczona Kondratowiczówna skierowała broń ku sobie, odnosząc rany szarpane czterech palców. Ofiary „pojedynku na próbę” przewieziono do szpitala. Stan Albertówny jest ciężki.

— (Przemysłowcy.) W okolicy wsi Strzelec w pow. wieluńskim natknęła się straż graniczna na przemytników, przekradających się z Niemiec do Polski. Na widok strażników przemysłowcy rzucili się do ucieczki, wskutek czego straż musiała użyć broni palnej, raniąc ciężko mieszkańców miasta Praszki, Marjana Grzelaka i Józefę Słobodę. Przemysłowcy mieli przy sobie większą ilość jedwabiu, sacharyny i narzędzi chirurgicznych. (wr.)

Katastrofa samochodowa pod Koronowem

W sobotę 7 bm. zderzył się około godz. 11 przedpoł. na szosie Koronowo-Bydgoszcz samochód marki Austro-Daimler własność p. dyr. Baiera z Koronowa z furmanką. Tuż za Koronowem spostrzegli szofera, dał sygnał i chciał go wyminąć. Woźnica skierował niespodziewanie konie na jezdnię, wskutek czego samochód, mający

zresztą niezbyt dużą szybkość, uderzył w konia a następnie w drzewo. Koń został zabity a samochód doznał zderzenia całego przodu i silnego uszkodzenia karoserji. Winę ponosi woźnica. Jadący w samochodzie dyr. Baier wraz z małżonką oraz szofera wyszli bez szwanku.

Niebywały pościg za bandytami pod Mogilnem i Kruszwicą

Cała wieś wybiegła do walki z ostrzeliwującym się bandytą

Wkońcu kwietnia zakradli się złodzieje w nocy do sklepu p. Kiszki w Trlągu i skradli większą ilość towarów na sumę około 1.000 zł. Opinia publiczna upatrywała sprawców włamania i kradzieży w złodziejach zamiejskich.

Dnia 3 maja zauważył miejscowy strażnik kolejowy podejrzany osobnik, który od szeregu dni zamieszkiwał opuszczoną na peryferiach wioski budkę strażniczą. O spostrzeżeniu swem powiadomił natychmiast p. Kiszkę, który zabrawszy z sobą kilku mieszkańców wioski, udał się na miejsce wskazane przez strażnika.

Gdy mieszkańcy wioski zbliżyli się do budki i wezwali złodzieja by opuścił kryjówkę, ten wyskoczył oknem i widząc za sobą pościg, począł się ostrzeliwać z bronią. W odpowiedzi na kule uciekającego posypały się liczne strzały ze strony ścigających go mieszkańców wioski.

W ten sposób ścigany złodziej dotarł do pobliskiego lasu i tutaj ukrył się w zaroślach. W międzyczasie kilkudziesięciu mężczyzn osaczyło las i zbliżyli się do ukrytego złodzieja, któremu skończył się zapas amunicji. Strażnik kolejowy rzucił nań zniecierkwiącym przedmiotem, powodując utratę przytomności. Schwytny przynależał się, że jest sprawcą włama-

nia i kradzieży do sklepu p. Kiszki, zdradzając równocześnie nazwiska współwinnych. Wyznał również, że towar skradziony znajduje się zakopany w lesie. Pod silną eskortą okolicznych mieszkańców odprowadzono go na posterunek policji w Pakości.

Podczas rewizji osobistej odebrano mu browning i ośm magazynów.

Jak ostatnio donoszą, aresztowany zdołał zbiec w nocy z aresztu. Dalsze śledztwo prowadzi policja.

W dniu 4-go maja 1932 roku w południe przyszło 3 osobników do mieszkania p. Pritulaków, zam. przy Starym Rynku w Kruszwicy, prosząc o jałmużnę. Gdy zastali drzwi zamknięte, otworzyli je wytrychem i skradli piasek męski, ubranie i szal, łącznej wartości około 600 zł. Gdy po chwili przyszła p. P. i zauważyła brak tych rzeczy, zaalarmowała swego męża, który zaalarmował ze swej strony pracowników firmy Makowski, którzy udali się na rowerach w wszystkie kierunki. Wreszcie przychycono o-pryszków 3 klm. za Kruszwicą w kierunku Strzelna. Wskutek przewagi Kruszwiczan rzeczy odebrano im a bandyci ułotnili się w niewiadomym kierunku. Pościg policji był narazie bez rezultatu. Dalsze dochodzenia w toku.

Z przebiegu uroczystości narodowych na prowincji

Kto winien zakłócenia powagi święta w Zdunach i Nowemiecie — Pochód bez burmistrza i dygnitarzy w Swarzędzu

— **Zduny.** Uroczystości trzęcjomajowe nie odbyły się tak uroczysto, jak w latach ubiegłych. Wszystkie miejscowe organizacje wzięły udział ze sztafarami tylko w nabożeństwie, a następnie udano się na uroczystą akademię, podczas której odczyt o Konstytucji 3-go Maja wygłosiła p. Wanda Kokeli. — Przyczyną powstrzymania się towarzyszów od wzięcia udziału w dorocznym pochodzie był nietakt i bezceremonjalne poczynania miejscowych „sanatorów”, a zwłaszcza okólnik wydany przez burmistrza p. Szala, skierowany do wszystkich miejscowych organizacji i narzucający w sposób arbitralny porządek obchodu.

Chodziło mianowicie burmistrzowi o upokorzenie Tow. Powstańców i Wojaków, a wysunięcie na pierwsze miejsce „Strzelca”, oraz narzucenie nieznanego nikomu prelegenta, którego zadaniem było „nawrócenie” Zdun na wiarę B. B. Osobników, aczkolwiek strojonych widowisk maszerujących w „pochodzie” zaledwie 15-tu „strzelców”, kilku strażników granicznych i garstkę urzędników, jednakże, przemawiając do nich na Rynku, nie mógł powstrzymać się od wymyślenia na „Sejmy” i „partijnictwo”, wychwalając natomiast czyny „wodza narodu”. Gdyby nie takie postępowanie p. burmistrza, uroczystość trzęcjomajowa w Zdunach wypadłaby daleko okazalej, jak to bywało dawniej. P. Szal i inni „sanatorzy” oddali niedźwiedzia przysługę nietylko sprawie narodowej tutaj na kresach zachodnich, ale także i propagowanemu przez siebie „bezpartyjnemu partyjni-

ctwu”, kompromitując się bezapelacyjnie w oczach ogółu.

— **Nowemiasto n. Wartą.** Z powodu agresywności i prowokującego stanowiska członków tut. „Strzelca” powaga święta narodowego została zakłócona. Poszczególne towarzystwa udały się do kościoła samodzielnie, ponieważ „strzelcy” nie chcieli iść w wyznaczonym im przez Komitet Towarzystw miejscu. W czasie pochodu doszło do incydentów, kiedy komendant P. P. chciał zaarrestować bez powodu naczelnika „Sokoła” p. Michalskiego. Publiczność zajęła groźną postawę i w rezultacie do aresztowania p. Michalskiego nie doszło. Po nabożeństwie odbył się pochód dzieci szkolnych, kilkunastu „strzelców” i urzędników. Wszystkie inne organizacje nie wzięły udziału w pochodzie.

— **Swarzędz.** Święto narodowe obchodzone tu bardzo uroczysto. Odbył się pochód, nabożeństwo i akademja, urządzona przez T. C. L., na której podniósł przemówienie wygłosił p. prof. Bohenek z Poznania. Pewne organizacje „sanacyjne” powstrzymały się od udziału w uroczystościach. Dlaczego, wiadomo. Nikt jeszcze nie zwrócił na ten drobny szczegół uwagi. Uderzał natomiast brak członków magistratu z burmistrzem na czele. Taki stosunek burmistrza, który na „imieniny” kazał wywieźć sztandary, do święta narodowego, wywołał wśród całego społeczeństwa tut. zrozumiałe oburzenie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Rynek krajowy, kupiectwo i spółdzielczość

Zjazd samorządu gospodarczego, odbyty w Warszawie tydzień temu, miał bez kwestji jedną dobrą stronę: oto, umożliwił wytworzenie „opinio communis“ kół gospodarczych w odniesieniu do kilku spornych problemów, mianowicie do zagadnień 1) konkurencji spółdzielczości z kupiectwem, 2) t. zw. „preferencji wewnętrznej“ dla krajowych surowców rolniczych i 3) zakresu ingerencji państwa w dziedzinie wewnętrznej handlu artykułami rolniczymi.

Czołową tezę, jaką zjazd sformułował w odniesieniu do rynku krajowego, było zdanie, głoszące, że jest on (tj. rynek krajowy) „najpojemniejszym terenem zbytu dla rodzimej produkcji artykułów rolniczych“. Zdanie to, b. proste, w uszach laika brzmi banalnie. A jednak, ileż to było trzeba czasu, by wzrok, skupiony na eksporcie, zwrócić ku rynkowi krajowemu, o wemu „najpojemniejszemu terenowi zbytu“! Ileż to trzeba było przemian na zagranicznych rynkach zbytu, by w Polsce zauważono, że hasło „wszystko dla eksportu!“ w praktyce oznaczało: nic dla rynku krajowego! Zmieniły się czasy i dawny kopciuszek, konsumpcja krajowa zyskała sobie ogólne zainteresowanie.

Co więcej, ów zwrot w orientacji zbiegł się równocześnie z pewnym bardzo doniosłym wydarzeniem, które na zjeździe warszawskim, objawiło się w formie następującej rezolucji:

„Zjazd stwierdza, że zarówno handel spółdzielczy, jak i prywatny należyce zorganizowany i sprawnie funkcjonujący, po czytym należy jako zasługujące na poparcie ze strony czynników publicznych“.

A więc: zarówno spółdzielczość, jak i kupiectwo zasługują na poparcie! Jest to znowu pozornie banalne zdanie, a jednak oznacza ono bardzo dużo, bo ni mniej, ni więcej, jak... traktat pokoju, zawarty między przedstawicielami rolnictwa i handlu po długotrwałej, żaźnej walce konkurencyjnej między spółdzielczością i kupiectwem. Cieszy nas żywo dźwięk tego harmonijnego frazesu końcowego, jakim zamyka się nużąca kakofonia bezsensownego użerania się dwóch równieżyż pożytecznych form wymiany towarowej.

Jeśli przemysł, handel, rolnictwo i rzemiosło potrafiły w powyższej kwestji, dość trudnej do rozwiązania, uzgodnić swoje zdania, to nie dziw, że doszło do porozumienia na inny łatwniejszy temat: ingerencji państwa w dziedzinę handlu wewnętrznego. Zjazd uznał, że tak bardzo potrzebna ewolucja handlu rolniczego odbywać się winna w atmosferze wolnej gospodarki, przyczem wszelką ingerencję czynnika publicznego, wykraczającą poza ramy wyjątkowych konieczności państwowych, zjazd uznał za szkodliwą.

Podczas, gdy streszczone powyżej uchwały wyrażone zostały w formie ostatecznej, wykluczającej, bo zamykającej wszelką dalszą dyskusję, rezolucja w sprawie t. zw. „preferencji wewnętrznych“ stanowił punkt wyjścia dla dyskusji. Zjazd bowiem uchwalił podjęcie systematycznych badań naukowo-technicznych dla wyjaśnienia, w jakim zakresie sprowadzane dotychczas z zagranicy surowce mogą być zastąpione surowcami krajowymi. Równocześnie zaś zjazd stworzył instytucję między surowcami rolniczymi i produktami przemysłowymi i górnymi, uważając, że dyskusja należałoby objąć wszystkie wytwory krajowego pochodzenia.

Z ZAGRANICZY

(z) **Moratorium dla rolników w Finlandii** rolniczych i zdecydował się na wniesienie projektu prawa, na mocy którego nastąpi moratorium dla długów rolniczych, natomiast nie zgodził się na obniżenie procentów od zadłużenia rolniczego w drodze ustawy.

(z) **„Grand Silver“ zawiesił wypłaty.** Jeden z największych koncernów kontrolujących sklepy o cenach jednolitych w Ameryce, pod firmą Grand Silver w Nowym Jorku zawiesił wypłaty. Długi bankowe koncernu wynoszą przeszło 2 milj. dol., długi towarowe przeszło 600.000 dol. Działalność koncernu obejmowała 145 sklepów we wszystkich większych miastach Stanów Zjednoczonych.

XI Międzynarodowe Targi Poznańskie

Wczoraj zostały zamknięte Targi Poznańskie. Ogólny bilans Targów wypadł, jak nas informują, wcale dodatnio zarówno odnośnie transakcji, jak i frekwencji publiczności. Poniżej drukujemy ostatni odcinek materiału opisowego o Targach.

Przemysł spożywczy

Przemysł spożywczy znalazł z małym wyjątkiem pomieszczenie w Hali 6-tej. Znajduje się tam stoisko Polskie Związku Bekoniarni, gdzie widzimy bekony i szynki eksportowane przez Związek. Dalej pokazano tam szereg przyrządów znajdujących zastosowanie w bekoniarzach.

Opodal wystawia swe wyroby pierwsza polska rafineria smalcu, będąca oddziałem firmy Export-Bacon Gniezno.

Dalsze stoiska zajmują trzy firmy wyrabiające sery: R. Howald — Kl. Leświcz, L. Krieg — Tietzenhof i Józef Bruhin — Smętowo-Pomorze. Ta ostatnia jest firmą polską, sprzedającą swe wyroby pod marką „Hala“, podczas gdy dwie pozostałe są firmami gdańskimi.

Z licznych u nas fabryk musztardy wystawia tylko jedna, a mianowicie „Aga“, wykazująca się dbałością o higieniczne i estetyczne opakowanie towaru.

Oddział gdański fabryki dr. August Oetker zapoznaje zwiedzających ze swymi leguminami galaretkami. Te same artykuły doskonałego wyrobu krajowego „Luba“ wystawia Lubońska Fabryka Drożdży w Luboniu uzupełniając swe stoisko ekspozycji swych dalszych działów produkcji a więc krochmala ryżowe i pszenne, mączkę kartoflaną puder kukurydzy, kleje szezawskie itd.

Dużą część hali zajmują wyroby spirytualij oraz wina krajowe firm „Hartwig Kantorowicz“, Poznań, „B. Kasprówicz“, Gniezno, „W. Czajka“, Kościan, „Likwolin“, Poznań, „J. Strzelczyk“, Poznań, „Leopold Goldenring“, Poznań, oraz Kujawska Wytwórnia Win H. Makowski, Kruszwicka, która oprócz licznych gatunków win krajowych wystawia swój nowy szampan krajowy „Reine des Reinettes“.

Dział spożywczy uzupełniają stoiska firm fabryki czekolady i cukrów „Hazel“, Lwów, Małopolskiej Fabryki Opatków i Andrutów „Mafo“, Wadowice, Fabryki majonezów i salatek mięsnych „Majsa“, Katowice, Wytwórni artykułów spożywczych „Lebrose“, Warszawa, która wystawia specjalne wyroby dla chorych na cukrzycę oraz Fabryki „Malto“, Srem, wyrabiającej słodowe ekstrakty ożywcze z żelazem, wapnem lub lecytyną i „Karmel-Malto“, służący do domowego wyrobu napoi musujących.

Państwowy Monopol tytoniowy wystawia na obszernym stoisku wszystkie swe wyroby.

Mebel

Dział meblarski zajmuje przeważną część hali 10-tej. Widzimy tam stoiska fabryk: Nowakowski i Synowie, Poznań, K. Maciejewski, Poznań, A. Szczaniecki, Poznań, M. Łaniewski, Swarzędz, M. Dostatni, Poznań, L. Jarczyński, Swarzędz, J. Koniccki, Poznań, W. Nowacki, Swarzędz i A. Kirstein, Chojnice. Wystawa ta dowodzi, że polski przemysł meblarski tak pod względem artystycznym jak i wykonania stanął na wysokim stopniu doskonałości. Jako nowość firma A. Kirstein wystawia składane szafy do książek. Firma „Matra“ w Poznaniu wystawia bogatą kolekcję łóżek żelaznych, mebli metalowych i ogrodowych oraz bardzo pomysłowe tapczany-łóżka, które w nocy służą jako łóżko a w dzień jako kanapa. Sprzęt ten w dzisiejszej ciasnocie mieszkaniowej ma niezawodnie dużo stron praktycznych.

Podobne tapczany-łóżka wystawia firma „Ina“ w połączeniu ze swymi patentowanymi materacami sprężynowymi, z metalowymi taśmami. Firma Leon Kokot z Poznania pokazuje parasele ogrodowe, markizy itp.

Przemysł papirniczy

W dziale tym reprezentowane są firmy: J. Goździejewski, Poznań z opakowaniami i książkami, E. Kreglewski, S. A., Poznań, z zeszytami i księgami handlowymi, F. K. Ziółkowski i Sp., Sp. z o. o., Poznań, z plakatami, opakowaniami i drukami czcionkowymi, litograficznymi i offsetowymi, K. Świerkowski, Pleszew z terekami, opakowaniami i drukami litograficznymi oraz Dawidowicz, Kempński i Ska, S. A., Warszawa z papierami do po-

wielaczy i kolorowami na okładki.

Przemysł chemiczny i kosmetyczny

Z zakresu wytwórczości chemicznej i kosmetycznej wystawiają:

„Chemimetal“, Kraków, pasty do obuwi i podióg „Erdal“ oraz voski szewskie, „Chemico“, Sosnowiec, preparaty do usuwania plam, czyszczenia metali i odświeżania odzieży „Hermes“, Poznań-Starołęka, smary, pasty do obuwi, frotry i vosk, St. Czapski, Poznań, terpentynę, smołę i karboli-neum, W. Szafarkiewicz, Poznań, pasty do obuwi, „Tarma“, S. z o. o., Poznań, pastę — mydło „Preczbrud“, fabryka „Morawy“, Warszawa, krochmala do bielizny, oraz patentowany krochmal perfumowany do bielizny miękkiej, ultramarynę, borax i proszek do czyszczenia, Zakłady Państwowe „Mościce“ nawozy sztuczne, chlor plynny, chlerek wapna, kwas solny i sodę kaustyczną, Tomaszowska Fabryka Sztucz. Jedwabiu przezroczysty papier wiskozowy „Tomofan“ i sztuczny jedwab. S. Akc. „Gazolina“ wystawia w hali 13. domową instalację gazową, zasilaną skroplonym gazem „Gazol“.

Z działu kosmetycznego wystawia znana poznańska wytwórnia „Henryk Zak“ i Perfumerja „Neige de Fleurs“, Lwów.

Z działu fotograficznego wystawia E. Csillag, Budapeszt preparaty fotograficzno-chemiczne, firma „Ero“, Poznań, krajowe płyty i chemikalja oraz firma „Gevaert“, której stoisko znajduje się w ramach reprezentacji Belgji. Poza tem jeszcze Laboratorium „Mam“ pokazuje swój inhalator kieszonkowy.

Firma R. Barcikowski, S. A., Poznań wystawia swe wyroby apteczne, chemiczne i kosmetyczne, „Axela“ w Poznaniu perfumy, mydła toaletowe, kosmetyki i artykuły chemiczne.

Szkoło porcelana i fajans

Dział ten obejmuje liczne stoiska i tak wystawiają Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Cmielowie swą porcelanę domową i luksusową oraz porcelanę techniczną, apteczną jak też izolatory dla przemysłu elektrycznego od najmniejszych do największych. Firma Stanisław Mańczak, Chodzież, największa polska fabryka fajansów na obszernem ładnie i przejrzyście urzędzonym stoisku wystawia piękne w linjach serwisy obiadowe, ozdobne wazy talerze dekoracyjne i fajans domowe i kuchenne. Najwyższym zainteresowaniem publiczności cieszy się zwłaszcza świeżo wypuszczona serja barwnych doniczek do kwiatów i kaktusów, utrzymana w żywym kolorycie i opracowana artystycznie na podstawie wzorów indyjskich. Nadmienić należy, iż wbrew rozpowszechnionym niedawno pogłoskom firma zatrudnia nadal pełen komplet pracowników (600 ludzi), będąc poważnym czynnikiem polskiego eksportu. Ostatnio uzyskała na wystawie w Paryżu I nagrodę i Złoty Medal.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **W sprawie wypełnienia żyra na wekslach.** Bank Polski nie pozwala wypełniać żyra przy przedstawieniu Bankowi weksli do dyskonta. Niektóre firmy warszawskie były zdania, iż tego rodzaju praktyka niedogodna jest ze względu na niebezpieczeństwo, grożące wierzytelności w czasie przenoszenia weksli do Banku. Bank Polski wyjaśnił jednak na skutek zwrócenia się doń ze strony Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie, iż pomijając sprawę techniki jego urzędowania, wypełnienie żyra jest niewskazane m. in. z tego względu, iż w razie odrzucenia przedstawionych do dyskonta weksli, przekreślone żyro dyskwalifikowałoby je wobec innych banków.

(k) **Spadek zatrudnienia w przemyśle chemicznym.** W przemyśle chemicznym, obejmującym różnorodnie działy wytwórczości, nastąpił od grudnia ub. roku porażczy 30 proc. spadek zatrudnienia. Liczba przepracowanych tygodniowo robotniko-godzin wynosiła tak w grudniu ub. roku jak i w styczniu b. roku 184.000, a w lutym i w marcu b. roku nie wiele więcej, podczas gdy w pierwszym kwartale ub. roku liczba ta osiągnęła 275.000. Szczególnie odczuwa się zmniejszenie zatrudnie-

Fabryka szkła „Irena“ Inowrocław, wystawia szkła, kryształ i jako specjalność szkła do zapraw. „Kryształ Cieszyn“ pokazuje wyłącznie kryształy i szkła a M. Murkowski, Poznań, butelki do lekarstw, piwa, wina, perfum i t. d.

Działy zagraniczne

Z nielicznych działów zagranicznych na tegorocznych Targach najlepiej bodaj, oile chodzi o przejrzystość układu i rzeczywiście służbę informacyjną, jest zorganizowany dział Belgji, urządzony przez komisarza rządu belgijskiego dla Międz. Targów Poznańskich, dr. Chwiańkowskiego. Znajdujemy tam oddział ministerstwa kolonialnego, objaśniający produkcję belgijskiego Konga wraz z wzorami wszelkich produktów jak orzechy palmowe, kawę, kopal oraz rudy z których wydobywa się miedź, złoto i rad. Drugi dział ministerstwa spraw zagranicznych ilustruje produkcję przemysłową samej Belgji na podstawie tablic statystycznych oraz stosunki handlowe polsko - belgijskie. Dalej na stępują stoiska poszczególnych firm:

Firma Meses F. Goris et Fils, Turnhout wystawia kolekcję papierów wszelkiego rodzaju; F. N. (Fabrique Nationale) z znanymi motocyklami tej firmy; Ackermans & van Haarens, S. A. w Antwerpij, największego na świecie przedsiębiorstwa budowy portów (wykonało m. in. port. w Gdyni); miłośnika ekonomicznego „L'expansion belge“ oraz firmy „Gevaert“ w Liège wytwarzającej płyty, błony i papiery fotograficzne.

Obszerne stoisko Jugosławji, będące pod pieczę p. dr. Woźniaka jest bardzo gustownie udekorowane pięknymi fotografiami krajoznawczymi jugosławijskiego biura turystycznego „Putnik“. Zarazem wystawia tam szereg jugosławijskich wytwórni win i spirytualij. Poza tem znajdujemy tam ekspozycje innych artykułów eksportowych Jugosławji jak oliwę jadalną z oliwek dalmatyjskich oraz rudy magnezytowe.

Rząd Unji Południowej Afryki w osobnym pawilonie pokazuje produkty eksportowe Afryki Południowej. Wiedzimy tam próby różnych gatunków wełny oraz bawełny, kosze pięknych owoców jak pomarańcze, gruszki, sliwki winogrona. Dalszym artykułem wywozowym są soki owocowe (cytrynowe i pomarańczowe). Tablice statystyczne i wykresy informują o produkcji złota, diamentów i innych bogactw mineralnych.

Rumunja na małym lecz bardzo efektownym stoisku pokazała wzory pięknych tkanin, dywanów i haftowanych bluz i koszul przemysłu ludowego.

Wystawcy francuscy, aczkolwiek bez reprezentacji oficjalnej, wystąpili w zwartej grupie stoisk w hali 13. Wśród ciekawych ekspozycji wymienić należy maszyny do pisania MAP oraz imadła, precyzyjne, nowe o bardzo ciekawej konstrukcji świece „Pratik“ dla silników spalinowych, nożyce do cięcia stali i kabli „Fort“, samochodowe dźwigi hydrauliczne „Knoc“ oraz specjalne aparaty do leczniczych kąpiel parowych. Osobne stoisko zajęły francuskie towarzystwa kolejowe, propagujące turystykę.

nia w przemyśle superfosfatowym i w fabrykach artykułów gumowych.

(k) **Poznański Bank dla handlu i przemysłu S. A. w Poznaniu** (Bank fuer Handel und Gewerbe). Na odbytem w dniu 4 maja br. w Poznaniu w lokalu Banku fuer Handel und Gewerbe — Poznański Bank dla handlu i przemysłu S. A. w Poznaniu, walnem zgromadzeniu akcjonariuszy było reprezentowanych na 2 miliony kapitału zakładowego — 1.942.000 zł. Po złożeniu sprawozdania z działalności i przedłożeniu bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1931 zebranie jednogłośnie udzieliło pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Z uwagi na niepewną ogólną gospodarczą przyszłość nie wydzielono żadnej dywidendy. Osiągnięta w ten sposób nadwyżka w całości odpisano do rezerw. Właściciel ziemski p. Curt Sondermann z Przyborka został ponownie wybrany do rady nadzorczej, a w miejsce ustępującego p. Maxa Hinscha z Lachmirowic został wybrany p. Fritz Erleben z Skalmierowic. (AW)

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

KAPELUSZE damskie i męskie DARMO przefasonuje **TOMASEK,** przy zakupie nowego kapelusza. Habig i Borsalino po cenach niższych. ul. Pocztowa 9

SPORT

Rekord światowy

Jadwiga Weissówna z pabjanickiego „Sokolaka” uzyskała w dysku 39 m. 76 cm.

W niedzielę odbył się w Łodzi trójmecz lekkoatletyczny pomiędzy „LKS”, „Zjednoczeni” i „Krusche Ender”. W czasie tego trójmecz doznała zawodniczka pabjanickiego Sokola, Jadwiga Weissówna (która była również na kursie przedolimpijskim w Poznaniu) podjęła próbę pobicia rekordu światowego w rzucie dyskiem, wynoszącego 39,62 m. i ustanowionego przez Konopacką na olimpiadzie w Amsterdamie. Próba udała się w całej pełni, bowiem Weissówna osiągnęła w pięknym stylu 39,76 m. Należy podkreślić, że warunki atmosferyczne były niesprzyjające, co podnosi jeszcze walor wyniku Łodzianki. Ponieważ wszystkie formalności skrupulatnie wypełniono, zatem rekord ten powinien uzyskać zatwierdzenie międzynarodowych czynników międzynarodowych.

Weissówna już w sobotę usiłowała uzyskać wynik lepszy od dotychczasowego rekordu, jednak zdołała wówczas osiągnąć tylko 39,47 m. Na treningach natomiast regularnie przekracza i to poważnie czterdziestkę, a nawet miała już wspaniały rezultat 42,60 m. Ponieważ należy do bardzo pilnych i pracowitych niewątpliwie też w najbliższym czasie podniesie wynik w dysku poza granicę 40 m. (Tel. wł. — wk.)

O puchar Davisa

Wyniki spotkań w pierwszym kole. — Austria wyeliminowała Czechosłowację

Pierwsze kolo tegorocznych rozgrywek o puchar Davisa jest na ukończeniu i wszędzie już (za wyjątkiem meczu Włochy i Egipt) wiadomą są zwycięzcy. Naogół nie było większych niespodzianek i sensacji. Może jedynie trochę nieoczekiwanie przegrała Czechosłowacja z Austrią, ale nie należy uważać ten wynik za specjalnie sensacyjny, gdyż Menzel znajduje się w nieszczególnej formie, dowodem czego jego ostatnia przegrana w mistrzostwach Anglii z zawsze poprawia jeszcze groźnym, lecz już szarpniętym zębem czasu Rogers'em. Natomiast Matejka wykazał swą klasę w walce ze znajdującym się obecnie w doskonałej kondycji Brugnonem, któremu uległ dopiero po zaciętej walce. Ciekawą będzie mecz Niemcy i Austria w drugim. Większe szanse mają Niemcy, gdyż, w razie nawet obu zwycięstw Matejki, Artens prawdopodobnie przegra, a podwójna jest pieta Achillesowa Austrii. Techniczne wyniki były następujące:

Niemcy i Indie 3:0. W drugim dniu spotkania w Berlinie para niemiecka Nourney i Dessart pokonała zespół gości po zaciętej walce 6:4, 2:6, 3:6, 6:2, 6:3.

Austria i Czechosłowacja 3:2. W pierwszym spotkaniu dnia Menzel zdołał wyrownać dla gospodarzy dzięki zwycięstwu odniesionemu nad Artensem w stosunku 6:2, 6:1, 5:7, 6:4. Jednak Matejka zapewnił Austrii ostateczne zwycięstwo, bijąc Hechta 6:4, 6:4, 8:6.

Monacco i Norwegia 5:0. W ostatnim dniu spotkania goście wygrali obie gry pojedyncze. Landau (M) pokonał Hagena (N) 6:1, 6:4, 6:0; Gallepe (M) zwyciężył Haanen (N) 6:1, 6:1, 6:0. Monacco gra w drugiej kolejce ze Szwajcarią.

Szwajcaria i Belgia 5:0. W ostatnim dniu Van Fisher (S) wygrał z Van Zuylenem (B) 8:6, 6:1, 8:6, a Aeschliman pokonał Ewansa 6:3, 6:2, 6:2.

Japonia i Grecja 3:0. W drugim dniu spotkania w Atenach goście wygrali podwójną zapewniając sobie tem samym dalszy udział w rozgrywkach. Walczą następnie ze zwycięzcą meczu Danja i Jugosławia.

Węgry i Finlandja 5:0. W ostatnim dniu Węgrzy wygrali łatwo oba spotkania.

Włochy i Egipt. Mecz, który miał zacząć się wczoraj w Genui odłożono ze względu na niepogodę.

Automobilizm

Komisja sportowa Automobilklubu Wielkopolski urządziła 15 maja „Zjazd gwiazdzysty” do Poznania, którego meta i park samochodowy znajdują się przy pomniku Kościuszki, obok hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Przyjazd obowiązuje pomiędzy godziną 17 a 20. W dniu 16 bm. odbędzie się „Samochodowy pościg za samolotem”. Start o godz. 15 znajduje się na lotnisku cywilnym Aeroklubu Poznańskiego w Lawicy. Podczas trwania pościgu za samolotem Aeroklub Poznański urządził będzie pokazy lotów akrobatycznych i pasażerskich. Blizszych informacji udziela sekretaryat wszystkich klubów automobilowych w Polsce oraz sekretaryat Automobilklubu Wielkopolski — Poznań, ul. Matejki 50, telefon 73-39.

Hippika

W czwartym dniu wyścigów konnych pomimo niepewnej od rana pogody, deszczu i chłodu, publiczność licznie przybyła na tor do Lawicy. Pierwszą płaską wygrał dowolnie og. „Gargaron” gr. of. 16 p. ula-

nów pod j. Kończalem; — „Wisienka” przysła druga. Gonitwę z przeszkodami wygrała faworytka „Rama” pkl. Studzińskiego pod j. Radomskim, „Dziw” był drugi. Trzecią płaską zdobył „Parlier” Ign. hr. Mielżyńskiego pod j. Lipowiczem, „Heloise” — druga. W czwartej z płotami wzięło udział 9 koni; wygrał faworyt „Stabil” rtm. Cierpickiego pod j. Radomskim, dobra druga przysła „Branka” II pod rtm. Nestorowiczem, niespodziankę zrobił „Ordynat” p. H. Stabińskiego, gdyż zajął trzecie i piąte miejsce. Piątą płaską o nagrodę 1.200 zł. wygrał trzymany „Haszys” gr. of. 16 p. ulanów pod j. Kończalem; towarzyszył stajenny „Dyngus” przyszedł trzeci, a „Ma Dolary” był drugi. W szóstej z przeszkodami, wygrała dowolnie „Kuwersa” por. Rościszewskiego pod chl. Własiukiem, „Dziuchna” wylała i przysła ostatnia. W ostatniej gonitwie dnia zwyciężył „Zbir”.

Lekka atletyka

Mistrzostwa okręgowe w kl. C odbyły się na stadionie miejskim i zgromadziły blisko setkę zawodników. Mimo tak dużej ilości startujących i niepogody (przez cały czas padało) zawody były sprawnie przeprowadzone i trwały tylko około 3½ godzin. Do biegów 110 i 400 m przez płotki zgłosiła się tylko „Warta”, wobec czego rozegranie tych konkurencji przesunięto na środę, na boisko „Warty”. W ogólnym wyniku wygrała „Warta” mając 161 pkt., 2) „AZS” 80 pkt., 3) „Sokol” — Leszno 59 pkt., 4) „Sokol” — Poznań 29 pkt. „Warta” zawdzięcza swój wysoki triumf nietyko liczny zwycięstwom, lecz również faktowi, że zgłosiła aż 50 zawodników. Zadziwia brak na starcie ruchliwej „Dyskobolji” z Grodziska, a przedewszystkiem S. M. P. — Poznań. Wyniki uzyskano nieraz bardzo dobre. Do klasy A zakwalifikował się Draga w skoku w wyż; minimum kl. B osiągnęli: Wargów, Adamkiewicz, Szymański, Jezierski, Marcinić, Zoński, Olszewski, Klekotta, Nowakowski, Ratajczak, Hauser, Kaziński, Olkiewicz, Schmidt, Grabiński, Straszewski, Karczmarski. Rezultaty techniczne były następujące: 100 m: (po 3 przedbiegach): 1) Wargów (S. — Leszno) 11,4, 2) Adamkiewicz (S. — Poznań), 3) Szymański (S. — L.); 200 m. (po dwóch przedbiegach): 1) Jezierski (W.) 23,9, 2) Hałas (S. — L.), 3) Stefanowicz (W.); 400 m.: 1) Marcinić (W.) 54, 2) Jezierski (W.), 3) Piechocki (A.); 800 m.: 1) Zoński (W.) 2:08,6, 2) Zychski (A.), 3) Walewicz (W.); 1500 m.: 1) Olszewski (W.) 4:46,6, 2) Walewicz (W.), 3) Myszkowski (W.); 5000 m.: 1) Klekotta (W.) 17:20,4, 2) Kaziński (W.), 3) Sinda (A.); 10000 m.: 1) Nowakowski (W.) 35:37,2, 2) Stróżyk (W.), 3) Księżniakiewicz (W.); 4×100 m.: 1) „Sokol” — Leszno (Szymański, Wargów, Hałas, Pujanek) 4:46,4, 2) „Warta” I., 3) „Sokol” — Poznań; 4×400 m.: 1) „Sokol” — Leszno (Pujanek, Wargów, Zawieja, Hałas) 3:43,3, 2) „Warta” I 3:45,2, 3) „AZS”; W wyż: 1) Draga (A.) 1:55,5, 2) Ratajczak (S. — L.) 1:60, 3) Hauser (W.) 1:60; Wdal: 1) Kaziński (W.) 5:86, 2) Karczmarski (A.) 5:79, 3) Mierzyński (A.) 5:79; Tyczka: 1) Olkiewicz (S. — P.) 2:90, 2) Ratajczak (S. — L.) 2:70, 3) Wojtasik (W.) 2:40; Dysk: 1) Schmidt (A.) 32,80, 2) Grabiński (W.) 32,48, 3) Straszewski (A.) 31,18; Oszczep: 1) Grabiński (W.) 45,05, 2) Hauser (W.) 42,31, 3) Schmidt (A.) 39,10; Kula: 1) Grabiński (W.) 11,33, 2) Karczmarski (AZS.) 11,12, 3) Ratajczak (S. — Leszno) 10,84. Punktowano miejsca pierwszych sześciu do 6 do 1. (ig)

W biegu ulicznym w Krakowie zwyciężył Kusociński w czasie 10:25,2 przed Fiałką (Cr.) i Modzelewskim (W.). (Tel. wł. — ks.)

Katowice i Król. Huta 76:55. Poszczególne konkurencje przyniosły następujące wyniki: 100 m.: Czyż (Kr.) 10,8 (z wiatrem); 400 m.: Rzepuś (Kr.) 54; 800 m.: Brenner (K.) 2:08; 1500 m.: Rakocy (K.) 4:24,6; 5000 m.: Kabut (K.) 16:26,6; 4×100 m.: Katowice 45,2; sztafeta ol.: Katowice 3:52,26; dysk: Banaszak (K.) 39,91 m.; kula: Zajusz (K.) 13,09 (rek. śl.); oszczep: Kuehne (K.) 54,85 m.; skok w dal: Zieliński (K.) 6:56 m.; w wyż: Chmiel (K.) 1,77 m.; tyczka: Łuczkiwicz (K.) 3,00 m. Panie: 60 m.: Brojerówna 7,6 (z wiatrem); 200 m.: Sikorzanka (Kr.) 29,4; 800 m.: Lebeckówna (K.) 2:45,6; dysk: Orzelówna (Kr.) 29,34 m.; kula: Lubkowiczówna (K.) 8,95 m.; skok w dal: Brojerówna (K.) 4,85 m.; w wyż: Orzelówna (Kr.) 1,39 m.; 4×100 m.: Katowice 54,02. (Tel. wł. — ek.)

W Łodzi w trójmecz zwyciężył LKS. uzyskując 85 i pół pkt., 2. Krusche-Ender 76 pkt., 3) Zjednoczeni 70 pkt. Na wyróżnienie zasługują następujące wyniki: 3000 m.: Starosta (Zj) 9:33,9 (rek. okr.); oszczep: Kwaśniewska (LKS.) 31,50 m.; skok w wyż: Janowska (K.-E.) 1,44 m.; 4×100 m. pań: LKS. 60 s.; 500 m.: Gładzewska (LKS.) 1:33,6. (Tel. wł. — wk.)

Pięściarstwo

Zawody w Krakowie na fundusz olimpijski przyniosły następujące wyniki: mistrz Polski w kugielce Polus (W) pokonał w walce towarzyskiej Chrostka na punkty, który miał w dodatku nadwagę. W spotkaniu międzyokręgowym Śląsk zwyciężył Kraków 10:2. W muszej Pawlica (S.) pokonał na p. Charta, w kugielce — Nowakowski (S.) Sworzeńskiego (K.), w piórkowej — Milicz (S.) Zbika; w lekkiej — Zachod zwyciężył Korzenić, w pół-

średniej — Piecha (S.) uległ Studnickiemu (K.) i Makoszu (S.) zwyciężył w o. wobec niestawienia się Klausa (K.) (Tel. wł. — ek)

W spotkaniach eliminacyjnych w Warszawie w wadze lekkiej Sipiński remisował z Bakowskim (Skoda) po trzech wyrównanych starciach; doskonalej technice Sipińskiego przeciwstawił przeciwnik niezwykle agresywność. W wadze półśredniej Arski (Warta) pokonał bardzo wysoko na punkty Wysockiego (Jor.). Arski miał przez wszystkie starcia kolosalną przewagę; przeciwnik bronil się tylko zwarciem oraz przetrzymywaniem i z trudem dotrwał do końca. W średniej przyznano zupełnie niezastuzenie zwycięstwo Karpińskiemu (CWS.) nad Zielińskim (Gopl.). W pierwszym starciu Karpiński lekcewał przeciwnika, walcząc nonszalancko; w drugim i trzecim bardzo agresywny Zieliński uzyskał dużo punktów, mimo to sędziowie uznali jako zwycięzce Karpińskiego. W półciężkiej Wystrach (Pol. — Kat.) wyraźnie nie w formie po słabej walce uzyskał zwycięstwo nad Klodasem (IKP.) chociaż wynik remisowy lepiej oddałby stosunek sił. Spotkanie Rogalski i Kaźmierski nie odbyło się z powodu nadwagi tego ostatniego. Frekwencja bardzo niska. (Tel. wł. — ts.)

Zawody w Łodzi na fundusz olimpijski prócz spotkań o charakterze lokalnym przyniosły następujące wyniki: w piórkowej Rudzki (Naprz.) remisował z Cynamem (Zj.); pierwsze starcie było wyrównane, w drugim górował Cynam, podczas gdy w trzecim lepszy był Rudzki; wynik należy uważać za sprawiedliwy. W półśredniej Garczarek (IKP.) mając we wszystkich starciach przewagę pokonał Seweryniaka, przyczem w trzecim posłał go dwa razy do 9 na deskę, by wreszcie celnym sierpowym powalił przez k. o. W średniej Chmielowski (IKP.) mając przez wszystkie starcia zdecydowaną przewagę pokonał na punkty Seidla. Publiczności zebrało się 1500 osób. Sędziował p. Nowak. (Tel. wł. — wk.)

W zawodach we Lwowie na fundusz olimpijski „Lechia” remisowała z „Hasmonea” 8:8. Ponadto Kołodziej (wicemistrz Polski) pokonał wyraźnie na punkty Białasa (mistrza Śląska). (Tel. wł.)

Piłka nożna

Niedzielne spotkania ligowe — Poznań. „Warta” i „Warszawianka” 0:0. Goście sukces swój zawdzięczają przede wszystkim świetnemu bramkarzowi Kellerowi, który bronil w szeregu niebezpiecznych a nawet beznadziejnych sytuacjach. Pierwsze 35 minut przechodzi pod znakiem miazdzącej przewagi „Warty”. Nieudolny jej jednak i nierozumiejący się atak, (wystąpił w składzie: Nowacki, Kryszkiewicz, Scherfke, Knioła i Różycki) nie mógł zrobić. W ostatnich minutach przed pauzą gra się wyrównuje i goście parę razy niebezpiecznie podchodzą pod bramkę przeciwnika. Po zmianie stron gra równa ze zmiennymi okresami przewagi obu stron, przyczem tym razem początkowo goście przejęli inicjatywę; atak ich w sytuacjach podbramkowych dostrajał się całkowicie do poziomu napadu gospodarzy. Ci pod koniec przestawiają lewą stronę, jednak bez skutku, bowiem „Warszawianka” bronil się zawięzcie. Mecz był na poziomie bardzo przeciętnej A-klasy i dawno nie widziano w Poznaniu tak beznadziejnej gry zespołów ligowych. (śm)

Kraków. „Cracovia” i „Garbarnia” 5:0 (2:0). „Cracovia” wystąpiła ze Sperlingiem na lewym skrzydle i Kubińskim na prawem. Grała ona nadspodziewanie dobrze rehabilitując się w zupełności za ostatnie niepowodzenia. Szereg ataków inspiruje Ciszewski i z jego też inicjatywy pada już w 7 min. pierwsza bramka strzelona przez Zielińskiego. W minutę później zdobywa „Cracovia” drugą po ładnym przeboju z centry Kubińskiego przez Ciszewskiego i odtąd wyraźnie przeważa. Świetnie spisuje się jej lewa strona ataku (Sperling, Ciszewski i Malczyk). W 35 min. sędzia dyktuje karny, który Konkiewicz przestrzeliwuje. Po przerwie Cracovia prze naprzód i już w 10 min. Kubiński strzela głową trzecią bramkę. Siedem minut później z podania Ciszewskiego Zieliński zdobywa czwartą oraz na sześć przed końcem Malczyk — piątą i ostatnią. Na wyróżnienie zasługuje cały atak, który grał wyjątkowo dobrze, środkowy pomocnik Chruściński oraz Otfinowski w bramce. W „Garbarni” zawiódł przede wszystkim napad, a pomoc i obrona nie wytrzymała narzuconego przez „Cracovię” tempa. Sędziował p. Rosenfeld. (Tel. wł. — ks.)

Lwów. „Pogoń” i „Wisła” 1:0 (1:0). Mecz rozegrano wśród ulewnego deszczu na rozmoakłym boisku, to też tempa było ospałe. Jedyną bramkę uzyskał Wacek Kuchar w 30 min. Najlepszy w „Wisłę” był Kotlarczyk I, obrona natomiast niepewna. W „Pogoni” wyróżnił się Albański. Sędziował p. Białut ze Śląska. Widzów — 3000 osób (Tel. wł.)

Warszawa. „Polonia” i „LKS” 2:2 (1:1). Spotkanie odbyło się na tak rozmoakłym boisku, że nie nadawało się ono zupełnie do gry; w dodatku padał ulewny deszcz. „LKS.” był w świetnej kondycji fizycznej, „Polonia” natomiast — lepsza technicznie. Wyróżnił się Łanko na środku ataku. Dobra była również linja pomocy. Słaba natomiast obrona, a specjalnie Bułanów. Pierwsza bramka dla „LKS.” pada ze strzału samobójczego: Bułanow podaje

piłkę do tytu i wolno tocząca się Kisieliński przepuszcza między nogam. Po chwili „Polonia” wyrównuje w podobny sposób: piłkę strzeloną ze skrzydła usiłuje niepostrzeżenie chwycić Frymarkiewicz, co mu się nie udaje, a przez dotknięcie kieruje ją do bramki. Po przerwie „LKS.” zdobywa prowadzenie przez Wisławskiego z winy Bułanowa. Wyrównuje Łanko z wolnego. Chwilę potem ten sam gracz marnuje okazję uzyskania zwycięstwa, strzelając karnego w ręce bramkarza. W „LKS.” dobra była prawa strona ataku (Durka i Herbstreich) oraz Galecki w obronie. Sędziował p. Kuniczak ze Lwowa, wyróżnił się on tem, że na mecz przybył o 20 minut za późno tak, że gracze i publiczność mokła na deszczu.

Siedlce. „Czarni” i „22 p. p.” 3:1 (3:1). Niespodziewane, lecz niemniej zasłużone zwycięstwo odnieśli goście, którzy byli drużyną pod każdym względem lepszą. Dwie bramki zdobył dla nich Zurkowski i jedną Jańczuk. Dla wojskowych honorowy punkt strzelił Biegaj. Sędziował p. Walczak z Warszawy. (Tel. wł.)

O mistrzostwo kl. A PZOPN. Poznań. „Legja” i „Liga” 3:0 (0:0). Do przerwy gra naogół wyrównana, choć pod koniec niebezpieczniej atakuje „Legja”. Po zmianie stron, zwłaszcza po zdobyciu pierwszego punktu — uzyskał go z wolnego Lipiak, a zawiñł bramkarz „Ligi”, spisujący się aż do tej chwili bardzo dobrze — zwycięzcy stale atakują. Po drugiej bramce, zdobytej przez Mazgaję, „Liga” rezygnuje z walki i ogranicza się do defensywy. Trzeci punkt uzyskuje dla „Legji” również Mazgaj z karnego. Sędziował p. Leracz.

„Sparta” i „Polonia” 3:3 (0:2). Wynik niezupełnie odpowiada przebiegowi meczu, „Sparta” bowiem była bezwzględnie lepsza, taktycznie jednak grała źle. Niespodziewanie uzyskują goście już po kilku minutach prowadzenie, strzelając tuż potem w zamieszaniu drugą bramkę. Wyśliki gospodarzy dążących do wyrównania są bezowocne. Dopiero po zmianie stron zdobywają pierwszy punkt przez Gemzę, goście wszakże strzelają nieco później trzecią bramkę, „Sparta” wkrótce zdobywa po energicznych atakach przez Kacza drugą bramkę i później wyrównującą przez Mościłkowskiego. Punkty dla gości wywalczyli: Józefowicz, Markowski i z zamieszania Kwiatkowski. Sędziował p. Zb. Wiśniewski. (śm)

Leszno. „Olimpia” i „Sokol” 3:1 (2:0). Gospodarze wystąpili z trzema rezerwowymi. Mecz naogół nieciekawy, „Sokol” grał tym razem słabo, zwłaszcza jego atak, który nie wykorzystwał kilka dogodnych sytuacji. Bramki dla „Olimpii” — technicznie i taktycznie górowała ona nad przeciwnikiem — uzyskali: Wiese, Przybyłowicz i rezerwowi Andraszewski. Sędziował p. Kryszałk.

Rawicz. „RKS.” i „Stella” 0:0. Goście byli drużyną bezwzględnie lepszą i mieli zwłaszcza w drugiej części przewagę, nie umieli jej jednak wykorzystać, przyczem specjalnie zawiódł słabo strzelający atak. Sędziował p. Rosala. (Tel. wł.)

„Legja” i SKS. Morawska Ostrawa” 4:2 (2:0). Dodatnio wyróżnił się Martyna. Jedną bramkę Czesi zdobyli przy pomocy rekł, czego sędzia nie chciał zauważyć. Dla „Legji” dwie bramki strzelił Nawrot, a Latoński i Przedziecki — po jednej. (Tel. wł.)

W Zilinie niedzielny mecz „Legji” przerwano przy stanie 2:1 dla gospodarzy z powodu silnej burzy. Jedną bramkę dla Czechów strzelił samobójczo Cebulak, który też wkrótce wyrównał. (Tel. wł.)

Wyniki ze Śląska. W Małej Dąbrówce K. S. „22” pokonał „Reichsbahn Sportverein” z Gliwic 4:3 (3:1); w Raciborzu miejscowy „03” pokonał „IFC” Katowice 7:2 (3:2). W Zabrze „Preussen” zwyciężyła „Naprzód” z Lipin 3:2 (1:2). W Gliwicach bawit „Śląsk” Świętochłowiec i uległ tamtejszemu „VfB” 2:4 (0:2). (tel. wł.)

Tennis

Holendrzy znajdują się w nieszczególnej formie, co się wykazało w zorganizowanych ostatecznych zawodach przed meczem z Polską o puchar Davisa. Najlepszy ich gracz Timmer uległ doskonałemu Bernardowi (Fr.) dopiero poprawia po pięciostowej walce 3:6, 4:6, 6:2, 6:2, 3:6, ale przegrał też łatwo do przeciętnego Bonte (Fr.) 3:6, 4:6, 4:6. Inni Holendrzy ulegali słabym tenisistom francuskim, lub wrywali z nimi po walce np. Leombruggen (H.) i Motte (Fr.) 1:6, 7:5, 6:1 i Motte i Hugan 4:6, 6:1, 6:1. Na mecz z Polską przyjeżdżają Holendrzy w składzie: Timmer i Koopman — poecińcze (w rezerwie Leombruggen) i Timmer-Hughan — podwójna.

Wioślarstwo

Otwarcie sezonu odbyło się na przystani Poznańskiego Klubu Wioślarów. Po uroczystej mszy św. w kościele ks. Salezjanów, przeszedł pochód wszystkich klubów z orkiestrą na czele, kierując się na przystań P. K. W. gdzie po ustawieniu się w czworobok i okolicznościowym przemówieniu, wciągnął flagę na maszt przewodniczący P. K. T. W. p. mjr Fleszar Równocześnie w wszystkich przystaniach wioślarskich wciągnięto flagi. Następnie odbyła się defilada łodzi, która mimo zimna i deszczu wypadła bardzo okazale.

Alkoholizm a kryzys

W okresie kryzysu, zwłaszcza tak przewlekłego i głęboko sięgającego, jak obecny, konsumpcja wszelkich artykułów spada nader wyraźnie. Zmniejszyła się również w Polsce i konsumpcja spirytusu z 48 140 tys. litrów mocy 100 proc w r. 1929 do 27 638 tys. w r. 1931, t. j. o 42,8 proc. Następuje się ciekawe pytanie, czy i pijanstwo zmniejszyło się u nas w równym stopniu.

Według danych statystyki sądowej i policyjnej ilość osób, zatrzymanych w stanie nietrzeźwym w miejscach publicznych spadła z cyfry 106 424 w r. 1929 do 63 405 w r. 1931, zmniejszyła się zatem o 40,4 proc., co prawie dokładnie odpowiada spadkowi konsumpcji.

Cyfrы powyższe, dotyczące zarówno spożycia spirytusu w ogóle, jak szerzenia się pijanstwa, nie są jednak ścisłym odbiciem rzeczywistości. Mamy na pograniczu przemysłowości, w dużej mierze dostarczające drogą nielegalną spirytusu do Polski, mamy też — i to przedewszystkiem należy brać pod uwagę — tajne gorzelnictwo, które zawsze zaczyna się u nas rozwijać w miarę spadku cen zboża. Istotnie statystyka sądowa wskazuje, że w latach wysokiej ceny na zboże i stosunkowo niskiej na spirytus monopolowy ilość spraw za potajemne gorzelnictwo wynosiła w latach 1925—1929 około 500 do 600 rocznie.

Już w roku 1930 przestępstwa na tem tle wykazują cyfrę 1 109, t. j. prawie dwa razy więcej, aniżeli w roku poprzednim, a w 1931 r. cyfra ta dosięga 2 451 wypadków.

Następnie o stanie opilstwa, jako zjawiska społecznego, na zasadzie przytoczonych wyżej cyfr trudno jeszcze sądzić, ponieważ statystyka obejmuje wyłącznie wypadki zanotowane przez policję, a więc w olbrzymiej większości dotyczące ludności miejskiej. Natomiast znaczna ilość wypadków opilstwa na wsi wynika się całkiem z pod kontroli.

Według danych policyjno-sądowych najbardziej „trzeźwe” są województwa wschodnie, gdyż w r. 1931 z 63 405 osób, zatrzymanych w stanie nietrzeźwym, tyl-

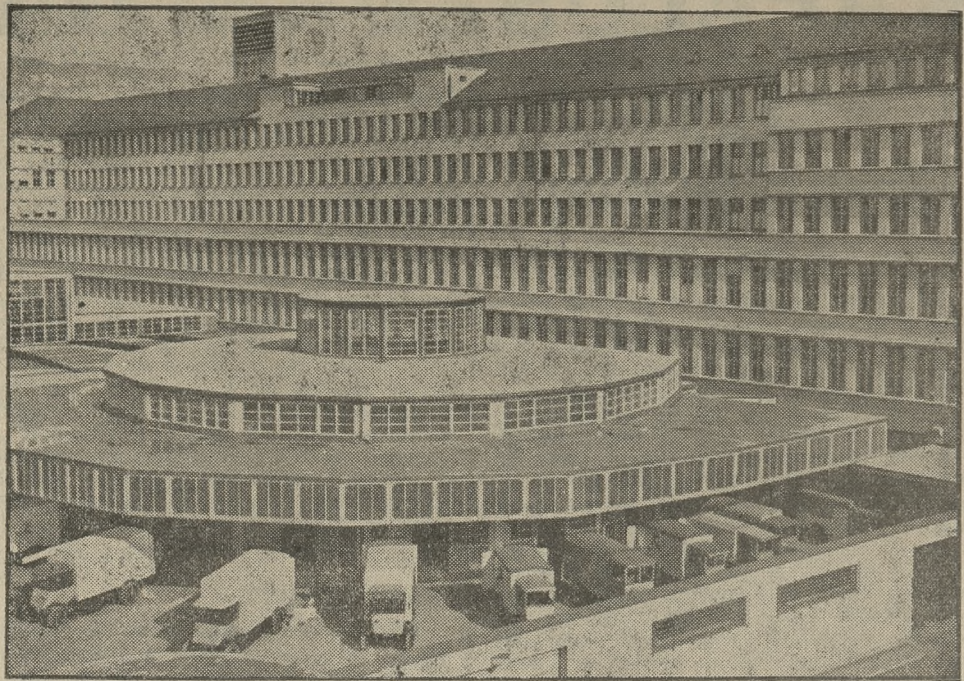
ko 7 823 t. j. 12,3 proc. przypada na te województwa. Natomiast z 2 689 nielegalnych gorzeln, wykrytych w całym państwie, 2 451 t. j. 91,2 proc., przypada właśnie na województwa wschodnie.

Tak więc statystyka nie odzwierciedla panujących u nas w tej mierze stosunków. Wysoka cena spirytusu monopolowego sprawia, że nielegalne gorzelnictwo jest procederem intratnym, trudnym do wykorzenienia, starannie przez samą ludność ukrywanym, gdyż dzięki niemu właśnie może się ona zaopatrywać w tani napój wyskokowy.

Szkody i straty zadane monopolowi są duże, a jeszcze większe — zdrowiu spożywców, pijących zły, niedbale i nieumiejętnie przygotowany trunk.

Dane statystyczne ilustrują natomiast dość ściśle stan rzeczy w pozostałych dzielnicach. Ponieważ ilość potajemnych gorzeln jest w nich nieznaczna (w r. 1931 wykryto na terenie woj. centralnych 94 gorzeln, t. j. 3,5 proc., zachodnich — 11 czyli 0,4 proc. i południowych — 133 t. j. 4,9 proc., przeto można mniemać, że ludność przeważnie konsumuje spirytus monopolowy, a spadek spożycia stoi w ścisłym związku ze zmniejszoną ilością spraw o opilstwo, jakkolwiek i tutaj nie należy zapominać o wymykających się z pod kontroli policji wypadkach pijanstwa na wsi; nie jest to wszakże tak istotne, jak w województwach wschodnich, gdzie ludność dużo pije w domu, a w wojew. centralnych, południowych i zachodnich przeważnie w mieście.

Najwięcej spraw za opilstwo przypada na woj. centralne, gdyż 37 372 (t. j. 58,9 proc.), czyli 2,8 na tysiąc mieszkańców. Na drugim miejscu znajdują się woj. zachodnie, na które przypada 8 342 spraw (13,2 proc.) i 1,9 na tysiąc mieszkańców. Najtrzeźwiejszymi pozornie są woj. wschodnie (12,3 proc. spraw i 1,4 na tysiąc) i południowe (15,8 proc. spraw i 1,2 na tysiąc mieszkańców), ale mające też największą ilość nielegalnych gorzeln. Okoliczność ta w znacznym stopniu obniża ich opinię „trzeźwości”. Z. K.

W Szwajcarii powstały w ostatnich latach liczne wspaniałe gmachy rządowe. Ostatnio wybudowano w Zurychu olbrzymi gmach pocztowy, urządzone według najnowocześniejszej techniki kosztem 8 milionów franków. Zdjęcie powyższe przedstawia nam właśnie ów gmach, oraz dziedziniec jego z garażami.

styni Taklamakan do doliny rzeki Tarim, miejsca umówionego spotkania z chińską grupą porucznika Point, odbyła się na mulach i wielbłędach. Obie grupy porozumiewały się ze sobą drogą iszkrową o poszczególnych etapach swego zbliżania się. Był to moment wysoce dramatyczny, kiedy dnia 3 października po północnych, niesłychanych trudach obie grupy spotkały się nad rzeką Tarim. Stamtąd połączona ekspedycja udała się do Pekinu, dokąd przybyła dnia 12 lutego 1932 r. Niestety wyprawa skończyła się tragicznie, albowiem wycieńczony trudami podróży Hardt uległ dnia 15 marca w Hongkong zapaleniu płuc. WiP.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Srebrne dziesięćzłotówki.

Według doniesień prasy Bank Polski postanowił przy wymianie zniszczonych 10-złotowych banknotów nie wypuszczać nowych banknotów 10-złotowych lecz wypuścić srebrne monety 10-złotowe.

Ogółem w obiegu znajduje się obecnie banknotów 10-złotowych na sumę 15 milionów złotych w miarę ich napływu do Banku Polskiego zostanie zwiększony o tę samą kwotę obieg bilonu.

Samobójstwo burmistrza w Sandomierzu.

W Sandomierzu popełnił w tych dniach samobójstwo przez powieszenie burmistrz miasta i zarazem dyrektor tamtejszej spółdzielni Kredytowej Jan Wojciechowski. Przyczyna samobójstwa dokładnie jeszcze nie jest ustalona. Denat liczył lat 56.

Ruch na polskich kolejach państwowych.

Polskie koleje państwowe przewiozły w ciągu marca 9 675 426 podróżnych, co w porównaniu z lutym stanowi wzrost liczby pasażerów o 11,2%. W tym samym okresie czasu koleje przewiozły 37 7565 ton towarów, t. j. o 9,2% więcej niż w lutym. Ogólny wpływ polskich kolei państwowych wyniósł w ciągu marca 78 085 267 zł.

3 476 kandydatów na 100 posad.

Według ostatnich danych statystycznych, na każde sto wolnych posad w Polsce było przeciętnie w dniu 1 marca r. b. 3 476 kandydatów.

Największą stosunkowo liczbę poszukujących pracy zanotowano w przemyśle budowlanym, mianowicie 17 348 kandydatów na każde 100 wolnych posad. Wśród pracowników umysłowych na każde sto wolnych posad kandydowało 10 687 osób, w przemyśle włókienniczym 5 945 osób, w przemyśle górnictwym 3 694, w przemyśle metalowym 3 185, w grupie robotników niewykwalifikowanych 3 078, wśród robotników młodocianych 1 748, w przemyśle hutniczym 1 313, w grupie robotników rolnych 1 258 osób.

Najmniejszą liczbę kandydatów zanotowano w grupie służby domowej i robotników komunikacyjnych, mianowicie 543 osoby na każde 100 wolnych posad.

Echa afery Lindbergha w Polsce.

Centrala służby śledczej w Warszawie otrzymała od policji amerykańskiej wykaz numerów banknotów dolarowych, które amerykański lotnik Lindbergh wypłacił 50 000 dolarów bandzie, co porwała jego synka.

Imre Ungar

Z okazji jutrzejszego koncertu niewidomego laureata konkursu szopenowskiego piszę nam, co następuje:

„Całe życie spędza jakby pod zastaną. Jakaś cudowna ściana nietykalna chroni go od wewnętrznego pogwałcenia. Jest zamknięty na dziesięć spustów. Jest niby ofiara w jakiejś potężnej świątyni starożytności, gdzie dzieją się tajemnicze misterja. Ma zmysły wyczułone i delikatne, a zarazem ostre i chwytlive. Gdy świat duchowego piękna, w którym przebywa, wymaga odeń nadmiernie i wечно czujnej wra-

liwości, rzekłbyś jakiegoś duchowego jaśnowidzenia. Bo Imre bezwzględnie w swym transie ogląda arcydzieła, jakich nie dane jest widzieć zwykłym śmiertelnikom.

Każdy ton, to niby muśnięcie świetlne, każdy dźwięk — to niby astralna zjawka. Techniki jego nie można nazwać koronkową — jest zbyt subtelna, zbyt przejrzysta i jakgdoby pajęczka. Gra jego nie przypomina żadnej innej dotąd słyszonej gry. Jest to coś nierealnego, a przecież przedziwnie wonne i słodkiego, jakieś ciche dzwonki wzywające do modlitwy, powiew nadziejski ku zastuchanej duszy...

Dlatego właśnie Imre Ungar umiłowal Szopena, że był on równie subtelny, uduchowiony w swem przedziwnym pięknie i w gruncie rzeczy równie samotny, jak on.

Być może, z czasem rzewny jego smutek przeistoczy się w potęgę otwartego buntu. Być może, rozgorzeje w nim jasna, spokojna i wielka rezygnacja: wiara w Przeznaczenie.

Natura, poświęcając na ołtarzu sztuki w jego osobie to, co człowiek ma na świecie najdroższego, właśnie dlatego przeistoczyła talent jego w genjusz. że posiada on całą głębię i świętą cierpieniami i dąży przez ból ku nieznanym wyzynom.

Cokolwiek jednak czeka go w przyszłości, to właśnie ta wielka ofiara, jaką narzucił mu los, kształtując jego istotę odmiennie od innych istot, jest jego potęgą, która zniewala tłumy i zmusza je do lez.

Oto jakim jest Węgier Imre Ungar, 22-letni ociemniały pianista.

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dziś, w poniedziałek, wraca na afisz arcydzieło Karola Huberta Rostworowskiego „U mety”. Niezrównana gra całego zespołu z Nowackim, Wierzejską, Sawicką, Kreczmarem i Pichelskim na czele, stwarza dzięki reżyserowi dyr. Bolesława Szczurkiewicza, biesiadę artystyczną.

Dzisiejsze przedstawienie „U mety” jest jedynym w bieżącym tygodniu, który następnie będzie wypełniony występami gościnnymi niezrównanej artystki teatru krakowskiego Jadwigi Zaklickiej, w świetnej angielskiej krotkowławi „Dziewczyzna i hipopotam” reżyserowanej przez dyr. Teofila Trzcńskiego. Talent Zaklickiej, niezapomnianej „Roxy”, stwarza w roli Mimi w „Dziewczyźnie z hipopotamem” kreację, szumiącą humorem i opromienioną wdziękiem i czarem.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w poniedziałek, oraz jutro we wtorek dwa nieodwołalnie ostatnie przedstawienia świetnej komedji „Pierwsza pani Frazer”, w której rolę tytułową kreuje M. Przybyłko-Potocka. Wspaniała gra jednej z największych polskich artystek współczesnych budzi entuzjazm na widowni.

„Mariusz” („Pod złotą kotwicą”) rekordowy przebieg tegorocznego sezonu, będzie wystawiony w środę, 11 bm. Czarująca i oryginalna nowość cieszy się triumfalnym powodzeniem. W środę będzie ostatnią sposobnością do zobaczenia tej przemilej sztuki.

„Szczęście od jutra” — głośna nowość znanego komedjopisarza polskiego Stefana Kiedrzyńskiego, wchodzi na repertuar w czwartek, 12 bm. Główną rolę kobiecą w tej niezmiernie ciekawej sztuce kreować będzie znakomita artystka i ulubienica publiczności stołecznej Miła Kamińska, której przyjazd stanowi dalszą kontynuację zapowiedzianego cyklu występów gościnnie.

Złoto z powietrza

Jak się ludzie bogacą w Ameryce... przez radio

Przed dwadziestu laty można było jeszcze na wszystkich szosach w Stanach Zjednoczonych napać jakraswo pomalowane wózki, których właściciele sprzedawali po wsiach i fermach cudowne leki. Znachorzy znajdowali zawsze setki tysięcy naiwnych, którzy szli na lep głośnej i bezczelnej reklamy, nabywali za parę dolarów uzdrawiające rzekomo płyny i maści.

Gdy przyszła hegemonja auta, sukcesy wędrównych znachorów urwały się za jednym zamachem. Ocaleli tylko sprytniejsi, zasobniejsi w mamony i idący z duchem czasu. Królem zaś znachorów został t. zw. Blue Eagle (niebieski orzeł), który zdobył wielką fortunę, zjednął sobie liczącą setki tysięcy publiczność i sprzedaje miliony flaszek z cudowną, czarodziejską miksturą własnego wyrobu, leczącą wszystkie choroby, uzdrawiającą chorych i słabych. Blue Eagle jest dzisiaj potęgą w Stanach Zjednoczonych.

A zdobył sobie publiczność amerykańską dzięki temu, że pierwszy z pośród znachorów ocenił i zrozumiał doniosłość radia dla celów reklamy i werbowania pacjentów. Zainstalowanie radiowej stacji nadawczej nie wymaga w Ameryce wielkiego nakładu pieniędzy. Nietatwo jest zato otrzypać licencję na otwarcie stacji. Ale spryciarze potrafią sobie poradzić. Postępują się hasłami i długościami fali stacji należących do amatorów, meldują się oni pod nazwiskiem jakiegoś inżyniera, który jest posiadaczem legalnej licencji. Inni znów stosują odmienny trick: wynajmują małe stacje nadawcze na prowincji po cenie 20 dolarów za godzinę. W ciągu tego czasu nadają swoje komunikaty reklamowe, polecają nowe środki lecznicze, adresy cery, porady.

Znachorów, udzielających porady lekarskiej i reklamujących swe „niezawodne” środki lecznicze przez radio, liczą obecnie Stany Zjednoczone tysiące. Taki znachor zwraca się do słuchaczy z prośbą i radą, aby nadesłali pod adresem stacji nadawczej zapytania i prośby o porady — załączając przytem 1 dolar na koszty. Odpowiedź i porada zostana udzielone przez radio następnego dnia po otrzymaniu zapytania. Niektórzy ze znachorów zajmują się przytem przepowiadaniem przyszłości, udzielaniem zbawienych rad etc. I mają powodzenie. Naiwnych nie brak w Ameryce. Lekarstwa swoje oddają znachorzy w komis drobnym sprzedawcom po miasteczkach, po wsiach, odstępując pewien procent za sprzedaż cudownych leków.

Ale to jeszcze nie wszystko. Pomysłowi nabieracze organizują np. loterie fantowe, obiecując prostaczkom wygranie cennych fantów, np. auta, traktora, aparatu radiowego, futra itp. Reklama loterij przez radio dociera do najdalszych zakątków Stanów i skłania naiwnych do nabywania losów.

Około 300 prywatnych stacyj nadawczych o sile 50 wattów istnieje w Stanach. Możnaść wynajęcia aparatu za 20 dolarów, uzyskanie zarobku za wynajęcie na godzinę stacyj, nęci wielu posiadaczy radja.

Władze starają się walczyć z tem złem. Ale choć stajom kontrolnym i podsłuch-

wym udaje się często stwierdzić źródło tego rodzaju reklam i business'u, w rzadkich tylko wypadkach można złapać podszywającego się pod cudzą firmę i nazwisko znachora, gdyż zmieniają oni co kilka tygodni stacje, aby zmilyć czujność władz. To też miliony dolarów płyną nieprzerwanym potokiem do kieszeni zręcznych i pomyslowych nabieraczy, reklamujących i polecających gorąco „niezawodne” środki na porost włosów, na kamienie żóciowe, artretyzm, reumatyzm, neurastenję, niepowodzenie życiowe etc. etc.

Deviza businessmenów znachorstwa przez radio jest: złoto znajduje się w powietrzu, trzeba je tylko magnetycznie przyciągnąć. Or.

Miljardery przyszłości

Jak zakładają się Amerykanie

Jeśli nie zajdą jakieś nieprzewidziane dziś komplikacje, bezpośredni spadkobiercy J. D. Stolera lub R. E. Collinsa z Baton Rouge (Luizjana) odziedziczą w r. 2432 olbrzymią sumę 2 miliardów, 84 495 605 dolarów, na podstawie najbardziej oryginalnej umowy, jaką kiedykolwiek dotąd spisano. Parowie Stolier i Collins, znani i poważani przemysłowcy w Baton Rouge, rozmawiając kilka dni temu w nowym pałacu rządowym stanu Luizjana, posprzeczałi się między sobą. Stolier twierdził, że budynek wystawiono w sposób umiętny i fachowy, oraz, że za 500 lat będzie on jeszcze nadasiał się do użytku. Collins był innego zdania. Należało zatem się założyć i odczekać r. 2432. Przeciwnicy udali się do notariusza, któremu każdy z nich wręczył 2 i pół dolara. Notariusz spisał akt notarialny, według wszelkich prawideł ustawy, na mocy którego w maju 2432 r. zdeponowane 5 dolarów — złożone w państwowym banku Luizjana, wraz z odsetkami przejdą na własność spadkobierców zwycięzcy zakładu. Buchalter banku — po 5 godzinnych obliczeniach oświadczył, że w 2432 r. spadkobiercy wygrywającego będą mogli podjąć w banku kwotę 2 084 495 605 dolarów — a więc kwotę wystarczającą, by dziś uzdrowić deficyt rządu amerykańskiego. S. F.

Wyprawa samochodami przez Azję

Francuskie zakłady samochodowe A.

Citroen zorganizowały pod kierownictwem G. M. Haardta z niebywałym nakładem kosztów ekspedycję do Centralnej Azji, jakiej dotąd nie zna również historia wypraw naukowych. Jedna grupa tej ekspedycji wyruszyła dnia 4 kwietnia 1931 r. z Beyrutu w Azji Mniejszej (port nad Morzem Śródziemnym) i udała się na koniach, wielbłędach i samochodach przez Syryę, Mezopotamję, Persję, Afganistan i poprzez płaskowzgórza Pamiru, zwane dachem świata, do chińskiego Turkestanu. Druga grupa, przewieziona statkiem do Tientsinu, wyruszyła w połowie maja pod kierownictwem porucznika marynarki Point z Pekinu, i przedprawiła się na specjalnych samochodach przez pustynię Gobi. Pozostająca pod dowództwem Haardta grupa miała do pokonania olbrzymie trudności. W lodem pokrytych przesmykach płaskowzgórza Pamirskiego samochody wypowiedziały posłuszeństwo. Przejście przez góry i droga nad północnym krańcem straszliwej pu-

NIE RYZYKUJECIE Waszego mienia i UBEZPIECZAJCIE się choć nisko OD GRADU

Pw 14 080-16.48

Z ESTRADY

Koncert p. Wermińskiej

Podobno ostatnie występy estradowe p. Wermińskiej po różnych miastach Polski ze stolicą włącznie miały wszędzie znakomitą sensację. U nas przy tej okazji również dawała się odczuwać pewna sensacyjność i niezwykłość. Publiczność (nie ta, którą się zwykle widzi na koncertach) zapamięła salę do trzech czwartych, reagując na produkcje artystki w sposób niezwykle i chwilami rzeczywiście sensacyjny.

Niezwykłość produkcji samej, oprócz wspaniałych zalet wokalnych artystki wyrażała się także i w tem, że program, ułożony w sposób zupełnie swobodny, wykonywany był jeszcze bardziej niekrepująco, co wytwarzało na sali atmosferę improwizowanego, miłego a niewymuszonego w nastroju wieczoru towarzyskiego.

Potęgowyła to wrażenie liczne kosze kwiatów, wnoszone w stosownych chwilach przez wykwalifikowany personel.

W programie — jak zwykle — znajdowały się arje operowe i trochę pieśni. Ponieważ następowały te rzeczy po sobie w sposób nie dający się przewidzieć (a ja wszystkiego na pamięć nie umiem — nawet nie zawsze odróżniam „Halke” od „Zydówki”) więc trudno mi właściwie powiedzieć dokładnie, co było śpiewane. Co do tego, jak było śpiewane, może zaświadczyć najlepiej nastrój sali (patrz wyżej). W sumie zatem był to rzeczywiście jeden z niezwykłych a nawet sensacyjnych wieczorów.

O pięknym głosie p. Wermińskiej i jego niezwykłej skali pisaliśmy już z okazji występów tak sławnej już dziś artystki naszej w Operze poznańskiej. O muzykalności również. — Wszystkie te jej zalety znajdują jednak naturalniejsze obramowanie na scenie, niż na estradzie. Estrada ma wymagania zupełnie odrębne. Jest to prawda elementarna i banalna; nie wszyscy artyści zdają się jednak o niej pamiętać, bo kiedy im wypadnie zmienić scenę na estradę, zapominają o tem, że tu pozostają z muzyką sam na sam i że żaden szczególny pomocnik czy ani rekwizyt sceniczny nie przyjdzie im w sukurs. I zachowują się tak, jakby się znajdowali wśród dekoracji, akcji, szminki i światła scenicznego.

Nie wątpię, że p. Wermińska, posiadająca — jeśli chodzi o scenę — wielkie wyczucie właściwych waleń artystycznych na właściwym miejscu, potrafi i tu zreformować swą sztukę, a wtedy wniesie do tej tak u nas zaniedbanej dziedziny niejedną cenną wkład. St. Wiechowicz.

„Requiem” Fauré’go

W związku z zawodami śpiewaczymi chórów drugiej i trzeciej kategorii (o czem mowa na innem miejscu), jako punkt koncertowy i zamykający zawody było wykonanie „Requiem” nieznanego w Polsce francuskiego kompozytora Gabriela Fauré. Kompozytor ten jest bardzo ceniony dla jasności i przejrzystości w wyrażaniu swych zawsze b. szlachetnych i często b. pięknych myśli muzycznych. Inwencja jego w niektórych dziełach sięga chwilami szczytów natchnienia. Środki jednak, jakimi się posługuje są przeważnie proste, ale za to przekonywujące, choć ogólnie stosowane. W „Requiem” utworze raczej liturgicznym niż koncertowym zarówno faktura jak i inwencja nie wykraczają poza skromne ramy muzyki powszedniej, użytkowej lecz dobrej. Znajomość polskiego słuchacza z tem dziełem było pożyteczne o tyle, że pokazało nam popularnego kompozytora francuskiego jak wyglądał „na codzień”.

Dr. Szeligowski przygotował ten utwór z chórem mieszanym im. Moniuszki. Musiał jednak zrezygnować z orkiestry a zastąpić ją organami, przy których „zasiadł” p. Nowowiejski. Solo barytonowe odśpiewał ładnie p. Heising. Chór trzymał się doskonale oprowadzany z łatwością nietrudnie zresztą partje. Dr. Szeligowski dyrygował spokojnie i rzeczowo. Na uwagę zasługuje to, że po raz pierwszy do wewnętrznych, urzędowych zawodów

śpiewaczych włączono poważny punkt koncertowy. Powinno zawsze tak być. St. Wiechowicz.

Miastem, w którym najwięcej ludzi się rozwodzi

jest w Czechosłowacji Reichenberg. Jak wykazuje statystyka, w Reichenbergu przypada 292 rozwody na każde 100.000 mieszkańców. Praga zajmuje pod tym względem trzecie miejsce, gdyż tam przypada 254 rozwody na każde 100.000 mieszkańców, drugie miejsce zajmuje miasto Gablonz, czwarte Prostejów — 231 rozwodów, piąte — Brno, w którym 204 rozwody przypada na 100.000 mieszkańców.

Najkosztowniejszy na świecie plan nawodnienia

opracowały rządy prowincji Madrasu i Hajderabadu w Indiach brytyjskich. Chodzi o nawodnienie 400.000 ha putkowi, dla zapobieżenia klęsce głodu, która nawiedza corocznie ludność tych prowincji. Plan przewiduje budowę wielkiej tamy na rzece Tungabhadra, a koszty całej sieci kanałów oraz tamy mają wynosić olbrzymią sumę zgóra 1 milarda złotych.

Ostatnie dni pobytu

CYRKU STANIEWSKICH

w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka
Z dniem dzisiejszym

ceny niżone od 1,- zł

Codziennie początek przedstawień o godz. 8.30 wieczorem.

Wtorek, dnia 10. i w środę 11. V. po dwa przedstawienia.

O godz. 4-ej po południu ceny miejsc minimalne. Dla dorosłych 75 gr. i 1 zł. Młodzież szkolna 50 groszy.

20 emocjonujących światowej sławy atrakcji.
(Bilety ulgowe ważne.)

dw 3564

KRONIKA FILMOWA

Ostatnie 2 dni arcydzieła p. t. „GODZINA Z TOBA”.

Bywają najczęściej filmy takie, w których sławna „gwiazda” lub „gwiazdor” jest jakby punktem centralnym akcji obrazu, ściągającym tłumy kinomanów. W jednym filmie taką atrakcyjną siłą jest piękna artystka, w drugim znowu urodziwy amant-artysta, — rzadko natomiast (prawie nigdy) zdarza się, aby w jednym i tym samym filmie brało udział bodaj dwoje artystów najwyższej klasy, sławy i popularności... Obsadę ról głównych bieżącego programu kina „APOLLO” p. t. „Godzina z Tobą” stanowią para najmilszych artystów świata, z których każde zosobna ma miliony wielbicieli... Są nimi: czarująca Jeanette Mac Donald oraz niezrównany i bezkonkurencyjny Maurice Chevalier. Od dnia premiery film „Godzina z Tobą” gromadzi stale tłumy widzów, ustępuje on jednak za 2 dni miejsca następnej premierze, którą będzie rewelacyjny obraz p. t. „PLAN W.”. Kto zatem pięknej komedjo-operetki „Godzina z Tobą” jeszcze nie widział, winien to uczynić koniecznie dzisiaj, a najpóźniej jutro!
dw 3563

RADJO

Programy radiofoniczne:

Wtorek, dnia 10 maja 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 16.55 odczyt z okazji „Dnia Matki” pt. „Serce matczyne” (wygl. p. Tokarski); godz. 17.05 „Więści z frontu”; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.05 lekcja jęz. włoskiego; godzina 19.20 świat ksiązek; godz. 19.35 (W); godz. 19.50 (W); godz. 21.10 (W); godz. 21.30 (W); godz. 22.30 (W); godz. 22.35 komunikaty; godz. 22.50 muzyka taneczna z „Cukierki Nowej”.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty; godz. 13.35 płyty; godz. 14.45 muzyka taneczna z płyt; godz. 15.05 kom. gosp. i giełda pieniężna; godz. 15.15 „Chwilka lotnicza”; godz. 15.25 „Na progu szkoły”, wygłosi p. Z. Szadenbergowa; godzina 15.50 program dla dzieci; godz. 16.20 odczyt z „Wilna”; godz. 16.40 płyty; godz. 16.55 odczyt w jęz. ukraińskim; godz. 17.10 „Polacy jako kolonizatorzy Mandzurji w XVII wieku”, wygl. dr. W. Tomkiewicz; godz. 17.35

koncert symfoniczny; wyk.: Ork. Filh. Warsz. pod dyr. E. Młynarskiego i St. Niedzielski (fort.); godz. 18.50 rozmaitości; godzina 19.15 „Listowne nauczanie rolnictwa”, wygl. prof. St. Jankowski; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 prasowy dziennik radiowy; godz. 19.50 opera z płyt „Rycerskość wieśniacza” Mascagniego w wyk. zespołu teatru „La Scala” w Medjolanie; godz. 21.00 skrzynka pocztowa; godzina 21.30 audycja z okazji święta narodowego Rumunji; godz. 22.35 komunikaty; godz. 22.40 muzyka taneczna.

Wtorek, 10 maja, **IMRE UNGAR**, genialny pianista, ociemniały Węgier — grać będzie w Poznaniu.

Sygnalizujemy jedyny w swoim rodzaju w naszym mieście koncert: we wtorek, 10 maja r. b., o godzinie 8.15, w auli uniwersyteckiej wystąpi genialny pianista, ociemniały Węgier, IMRE UNGAR, laureat z II-gą nagrodą na Międzynarodowym Konkursie Chopinowskim. O grze tego artysty tyle już pisała prasa całej Polski, nazywając ją „namaszczoną”, „natchnioną” i „genjalną”, że ograniczymy się tylko do tego, co o grze tego „z Bożej łaski” artysty powiedział najznakomitszy dziś w Europie (a kto wie czy nie na całym świecie) szopenista Aleksander Michałowcki: „Tak pięknie i głęboko odczytano Chopina — jak długo żyję — nie słyszałem” Roma locuta! Zatem mamy do czynienia z rewelacją dotąd jeszcze niebywałą. Fenomenem natury i fenomenem talentu! Bilety w Księgarni Uniwersyteckiej (Jana Jachowskiego) ul. Gwarna 19, tel. 24-48, a w dniu koncertu od godz. 6.30 wiecz. w kasie auli uniwersyteckiej. Zaznacza się, że koncert przez radio transmitowany nie będzie! zw 14606

KONCERT POZNAŃSKIEGO CHÓRU KATEDRALNEGO

pod dyrykcją X. Dr. Gieburowskiego, który odbędzie się w środę, dnia 11 maja, wieczorem o godz. 8, w auli uniwersyteckiej, — należeć będzie do rzadkich produkcji artystycznych spotykanych na estradzie koncertowej.

Program wieczoru składa się z utworów starych mistrzów, z których usłyszymy m. in. „Wielką lamentację” Palestriny na 6-8 głosów, „Motet” Gabrieliiego na 8 głosów, Thomasa „Sanctus i Benedictus” na 8-12 głosów, pozatem psalmy i motety kompozytorów, jak Gomółka, Vittoria, Corci i innych.

Współudział w koncercie bierze organista katedralny Józef Pawlak, który odegra kilka utworów J. S. Bacha.

Przedsprzedaż biletów w składzie cygar A. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, w cenie 1-3 zł. Bilety niżkowe dla młodzieży w cenie 0.75 zł. nabyć można w dzień koncertu od godz. 7 wieczorem przy wejściu na aulę. zw 14539

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Śpiewackie im. Boł. Dembińskiego w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek 9 bm. w lokalu p. Wróblewicz, ul. Chwaliszewo 68.

— **Koło Absolwentek II Szkoły Wych.** Szadzka Kółka Literackiego odbędzie się zamiast w poniedziałek 9 bm., — w piątek 13 bm. o godz. 19. — Plenarne zebranie Koła odbędzie się we wtorek 10 bm., o godzinie 19.30.

— **Stow. Młodzieży Polskiej „Orzeł” Poznań - Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 9 bm. o godz. 20 w salce parafjalnej.

— **Zrzeszenie Emerytów Kolej. przy Z. U. K.** Miesięczne zebranie odbędzie się 10 bm. o godz. 15 w lokalu zebrania, ul. Marszałka Focha 85.

— **Koło Tow. Rękodzielników w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godz. 19.30 w lokalu zebrania, Nowy Rynek 4. Na porządku obrad wykład.

— **Tow. Przemysł. „Kościusko” Górczyn - Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 10 bm. o godzinie 20 w lokalu posiedzeń p. Spychały.

— **Poznańskie Tow. Pływaków.** Zebranie zawodników i członków czynnych odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 19. Zebranie seniorów w czwartek 12 bm. o godz. 19.30. Oba zebrania odbędą się w lokalu p. Duchowskiego, św. Marcin 66.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 6 maja 1932 roku:

Gabryela Piszczola z d. Mikołajczakówna 42 l. Marjanna Kajdaszowa z d. Grala, wdowa, 64 l. Jan Nepomucen Gramziński, restaurator, 57 l. Brygida Tyczyńska, ekspedjentka, 20 l. Lech Waberski 5 m. 22 d. Urszula Molewska, uczeń. szkolna, 10 l. Krystyna Stachowiakówna 2 l. 9 d. Zofja Englerówna, emeryt. nauczycielka, 75 l. Magdalena Ojciechowska z d. Mielochówna, 25 lat. Felicja Brychczyńska z d. Biedermannówna, wdowa, 63 l. Stanisława Nawrotowa z r. Adamkiewiczówna, 45 l. Józef Ignatowicz, sirzelec, 21 l. Wojciech Fiebich, portier, 74 l. Stefan Wysocki, robotnik, 25 l. Ludwik Spiączka, destylator, 40 l. Janina Białke, 30 minut. Czesław Konopka, uczeń czerski, 19 l. Katarzyna Charszek z d. Pietrzakówna, wdowa, 55 l. Leon Kojak 30 minut.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

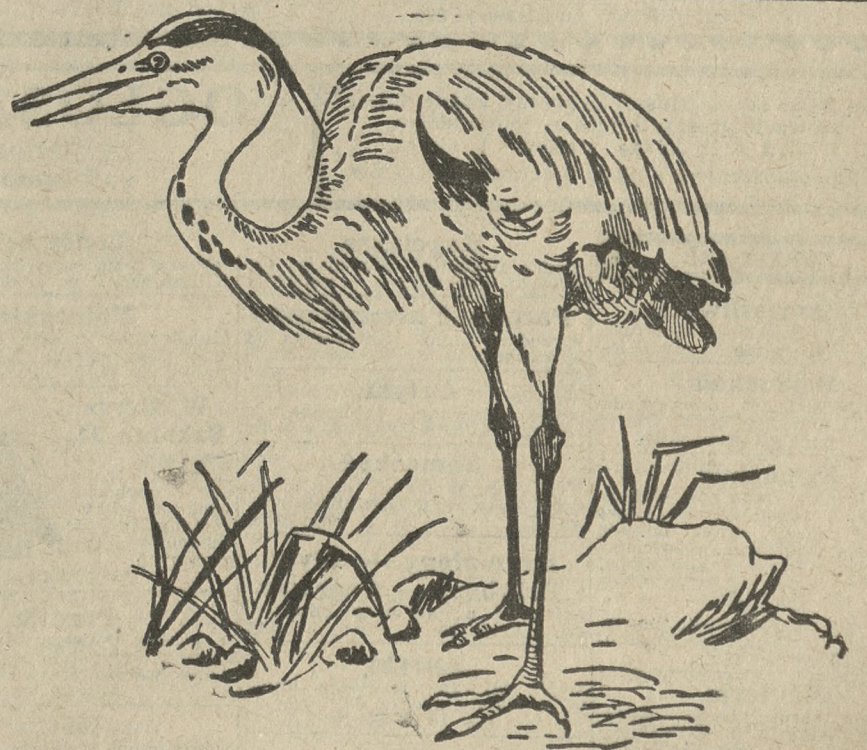
Na pomnik Serca Jezusowego: J. K. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę, 2 zł; — Stanisław Urbański z Urbanowa zamiast wieńca na trumnę śp. Marji Szulczewskiej z Wrześni 15 zł; — Jadwiga Kubiakówna, Poznań, z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo Boże dla całego domu, 3 zł; — St. Michalscy, Słupca, zamiast wieńca na trumnę kuzynki śp. Jadwigi z Zimniewiczów Janiszewskiej, 10 zł; — Marja Witwińska 2 zł; — C. P., Strzałkowo, z podziękowaniem za otrzymane zdrowie z prośbą o dalsze, 5 zł; — I. P. i G. C. z prośbą o błogosławieństwo i zdrowie dla rodziców i rodzeństwa 5 zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 40 zł.

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 40 zł.

Na kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: S. S. W. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 231 zł.

Na wojewódzki komitet dla spraw bezrobocia: Właściciel cukierni Fangrat 50 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

— Ile to najróżniejszych przedstawicieli świata ptasiego zamieszkuje w naszym Zoologu! Powiadam wam, dzieci, że warto się z nimi zapoznać.

zw 146078

Dnia 7 maja o godz. 19.45 powołał Pan Bóg do grona Swych aniołków naszego ukochanego i najdroższego jedyne go synka, wnuczka, bratanka i siostrzeńca

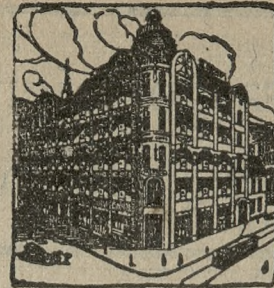
Stasinka

o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni i nieutuleni

Romanostwo Dawidowscy z rodziną.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 10 maja, o godz. 4.30, z domu żałoby ul. Gwarna 17.

Po każdej możliwej
cenie wyprzedajemy:

obicia na meble i ściany, materiały dekoracyjne, kretony angielskie, narzutę, kawy, serwety, kilimy i pasyaki, ponieważ dział ten zwi-amy zupełnie.

Kazimierz KUŻAJ

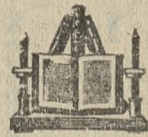
Centrala - Dywanów
Poznań — ul. Woźna 12
narożnik W. Garbar

Pw 18 110-18,29

Szkło

okienne, grodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe elementy, kłt szklarski itp., lustra i szyby wystawowe poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Spółka Akcyjna Poznań
Małe Garbary 7 a, telefon 28-63
Oddział w Łodzi ul. Pasta 15 17
Pw 15 094-17,64

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
drukarni Toruńskiej,
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Kino „RENAISSANCE“ ul. Kantaka 8/9.

Wielki podwójny program.
Świetny dramat sportowy
młodzieży uniwersyteckiej p. t.
„Złota Młodzież“

W rolach gł.: James Murray - Nalbyn Crawford
oraz znakomita komedia p. t.
„Genjusz to ja“
Pw 18 192-19,1

Znaczne oszczędności
w budowaniu mieszkań
osiaga się przez kompletną
dostawę piecey ogrzewniczych
włącznie nastawieniem
tychże przez: Fabrykę
Ceramizną: M. Perkiwicz,
Ludwikowo, p. Mo-
sina. Pw 18 189-90-19 2/3

Grobowiec

kupię w Gnieźnie, podanie
warunków do Agencji Kurjera
Poznańskiego Gniezno 93.
nw 10 427

Szczawnica

Zdrojowisko i stacja klimatyczna o kl. macie
podalpejskim

(500 m p. n. p. m.) z dojazdem autobusami ze stacji
kolejowej Nowy Sącz, Stary Sącz i Nowy Targ.

Szczawa alkaliczno-słona, lecząca najlepiej i naj-
skuteczniej choroby: dróg oddechowych, narządów
trawienia, narządów krążenia, dróg moczowych, prze-
miany materji, choroby krwi i nerwów.

Ceny pobytu znacznie niższe. Sezon trwa od
1 maja do 30 września.

Informacji udziela: Komisja Zdrojowa w Szczaw-
nicy i Dyrekcja Zakładu Zdrojowo-Kapielowego
w Szczawnicy. dw 3562

KUPIEC

posiadający kilka tysięcy złotych gotówki, dobry organi-
zator, potrzebny jako współpracownik i udziałowiec do
spółki wydawniczej dobrze zaprowadzonych czasopism za-
wodowych. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego za-
jęcia do biura ogłoszeń „Par“, Al. Marcinkowskiego 11,
pod nr. 333. Pw 18145-333

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Nowoczesną technikę warsztatową
Sprawozdania z organizacyj zaw.
Zmiany ustawodawstwa przem.
Poradę zawodową i prawną

przynosi:

Rzemieślnikowi

czasopismo iacobow
Powszechna

Gazeta Fryzjerska

dwutygodnik, co miesiąc bezpłatnie журнал p. t.
„Przed Zwierciadłem“. Bogato ilustrowany.
Działy: fryzjerstwo męskie i damskie, Peru-
karstwo, kosmetyka i pielęgnowanie ciała. Pre-
numerata kwartalna zł 5,—.

Oprócz tego ukazują się: „Przegląd Stolarski“,
„Warsztat Metalowy“, „Przegląd Krawiecki“,
„Gazeta Malarska“.

Numerory okazowe bezpłatnie — wysyła Wydawca:

PAR Polska Agencja Reklamowa
Franciszek Krajna, Poznań, Aljeje Marcinkowskiego 11

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Stolarskiej Sp. Akc. w Poznaniu

odbędzie się
w sobotę, dnia 28 maja 1932 r., o godz. 11-tej przed południem
w gmachu własnym przy Starym Rynku 46/7.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1931,
przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok
1931 i sprawozdanie Rady Nadzorczej
2. Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat, udzie-
lenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
3. Udzielenie absolutorjum byłemu zarządowi za rok opera-
cyjny 1926.
4. Uchwala co do pokrycia wykazanej straty za rok 1931.
5. Zmiana § 5 statutu Spółki, dotyczącej kapitału zakłado-
wego.
6. Zatwierdzenie sprzedaży nieruchomości fabrycznej przy ul.
Stolarskiej
7. Uchwala likwidacji Spółki w myśl §§ 27-28 statutu oraz wy-
bór likwidatora względnie likwidatorów.
8. Wybory do Rady Nadzorczej
9. Osobno uchwała akcjonariuszów nprzywilejowanych serji
A do punktów 5, 7 i 8 porządku obrad

W razie braku przewidzianej statutem większości odnośnie do
punktu 7 porządku obrad odbędzie się w ciągu 4 tygodni ponownie
Walne Zgromadzenie, które walne będzie powiżąc uchwałę bez
względu na ilość reprezentowanego kapitału akcyjnego.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu,
winni złożyć najpóźniej do piątku, dnia 27 maja 1932 r. w biurze
Spółki w Poznaniu akcje same lub też kwit notarialny albo banko-
wy na zdeponowane akcje

Kwit depozytalny zawierać musi, prócz oznaczenia ilości
akcyj, także zapewnienie, że złożone akcje pozostaną w aserwacji
poświadczającej aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia.

Na zasadzie art. 51 i 57 o spółkach akcyjnych mogą akcje-
nariusze zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dziennego do dnia
14 maja r. b. zw 14 574

ZARZĄD:

(—) Cz. Werwicki

WIELKA LICYTACJA LIKWIDACYJNA.

W środę, 11-go, oraz w czwartek, 12 maja b. r., od go-
dziny 11-tej do godziny 18-tej, sprzedawać będę w dalszym
ciągu, przy ul. 27 Grudnia 2 (w podwórzu II ptr), z pole-
cenia zarządcy masy upadłościowej najwięcej dającemu
za gotówkę:

partje różnych łózek metalowych, umywalnie oraz
garnituru na umywalnie, wanienkę do kąpienia, wóz-
ki dziecięce, postumenty do garderoby i kwiatów,
garnki emalowane i aluminiowe, maszyny spiry-
tuszowe, serwisy obiadowe i do kawy, aparaty do go-
towania, banki do mleka, maszyny do chleba i do
mięsa, akwarja, różne lampy oraz różne inne urzą-
dzenia i sprzęty gosp. i kuchenne. Pw 18193-19,4

Brunon Trzeciak

zaprzyśięz. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na
Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 11 maja 1932 r., o godz. 11-tej, na placu
spedytora Zygmunta Stachowskiego przy ul. Małe Garba-
ry 9, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową
zapłatą: nw 10219

70 paczek waty tapicerskiej ciemno-białej a 1 kg.
i około 100 płaszczy damskich i inne rzeczy.
Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.
Krawczyk, komornik sąd. Śniadeckich 13.

Wielebnemu Duchowieństwu, a w szczególno-
ści ks. kanclerzowi Jedwabskiemu, Stowarzysze-
niu Urzędników Okr. U. Z., Kolegom, Przyjacio-
łom i Znajomym, za serdeczne współczucie i od-
danie ostatniej przysługi ukochanemu mężowi,
naszemu drogiemu ojcu i bratu, ś. p.

Franciszkowi Majewskiemu

składa najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

żona i rodzina.

Poznań, Śniadeckich 15, m. 5. zw 14602

Młodszy ekspedjent

blawatnik, inteligentny który ukończył praktykę
w większej firmie na Pomorzu, **poszukuje posady**,
zaraz najchętniej w większej firmie za mniejszym
wynagrodzeniem, gdyż nie zależy mi na zarobkowi-
niu. Łaskawe oferty proszę kierować do Kurjera
Poznańskiego pod zpw 14 604

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze
słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo,
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Najszcześliwsze

losy poleca Kedziora kolektura.
Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Samochód

Protos 10/30 H. P. otwarty, do-
bry stan sprzedam tanio. Oferty
Kurjer Poznański zdw 56 606

Samochód

reklamowy, 1 samochód ciężarowy
Piat i samochód ciężarowy
Praga z powodu braku miejsca
za bezcen sprzedam. Kościelna
33 telefon 77-34. zdw 56 597

Skład

obuwia sprzedam, miasto powia-
towe. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 56 881

Bizuterja

okazyjnie bardzo tanio. Anty-
kwarnia, Aljeje Marcinkowskiego
28. Pw 16 025-18,83

Koszule

na miarę wykonuje materiały
własne. Cegłowski, Poczta 5
nw 10 181

Kapelusze

modne najtaniej sprzedaje Ce-
glowski Poczta 5. nw 10 182

Parcele Puszczykółko
sprzedam tanio. Ratajczaka 38
mieszkanie 2 zdw 57 171

Antyki

meble używane, garderoba za
bezcen. Poczta 22. zdw 56 396

Samochód

Ford dobrym stanie tanio sprze-
dam, Olszewski, Gen. Kosinię-
go 17.

Gramofony — Płyty

Przybory — Naprawy
najtaniej u fachowca „Kastor“
św. Marcin 55. dw 3497

„Antyki“

meble używane sprzedaje, kupi-
je Wielkie Garbary 39.
Pw 18 108-54,496

Rowery

„Lucznik“ i innych marek od zł
200 gotówka ratami. Rymkio-
wicz, Wielkie Garbary 2.
dw 3 933

Lodówkę

restauracyjną sprzedam tanio. —
Kilińskiego 7, m. 4. zdw 56 242

Motocykle

Motosaocche modele 1932 sprze-
daje. Ceny niższe. Koszyński,
Ogrodowa 15/16. Pw 13 096-16,42

W. Czyszk

Szkolna 11

urządza wyprzedż zapo-
sów pochodzących z zlikwi-
dowanej filji po-
cenach znacznie
niższych. Pw 14 007-17,23

Parcele

w pobliżu Nowego Mostu (Mia-
steczko) korzystnie sprzedam. —
Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 57 233

86

mórg pszenna ziemia, — żywe,
mariwe inwentarze. Cena 26 000.
wplaty 10 000 reszta bank. 50
mórg pszenna ziemia cena 17 000,
wplaty 10 000. Jaśkiewicz, Poznań
Fredry 6. zdw 57 417/18

Ogród

owocowy 1 200 kw m na Lazarzu
na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 57 441/2

Maszyna

damska rower meski sprzeda.
Warsztat Mechaniczny „Kra-
szewskiego 3. zdw 57 349/50

Maszynę

Singera sprzedam. 27 Grudnia 19
mieszkanie 16. zdw 57 834

9.— zł

metr przestrzenny, debowe drze-
wo opalowe, zrzynki, duży kosz
1.— złoty sprzedaje Nowacki,
Spichrzowa 23, tel. 7195
dw 3560

Łóżecko

żelazne, Szkolna 9 mieszkanie 10,
zdw 57 444

Pianino

sprzedam, Rybaki 21a. II. prawo,
zdw 57 440

Pianino

„Irmler“ koncertowe tanio sprze-
dam. Wskaże Kurjer Poznański
zdw 57 446

W. Groszkiewicz, Poznań

ul. Wroclawska 3
tel. 22 55 poleca
musliny wełn od
2 75 — wsole w
pięknych dese-
niach od 2 50 je-
dwabie najnow-
sze wzory w pasy
na suknie bluski
Materiały wełn
modne kolory na
suknie, kostj-
my i płaszcze
— Materiały
męskie na ubrania
i płaszcze. Hur-
townie i detalnie.
Za gotówkę
10 % rabatu
Pw 12 022-14,100

Parcele budowlane

pięsto ogrodnicze i przemysłowe
sprzedaje od 25 groszy za metr
kwadratowy Zarząd Mającości
Śwadcim, 4letnie sploty. Biura:
Poznań, Gwarna 9, I. piętro.
zdw 57 187

65 mórg

pszennej zabudowanie masywna,
dom 4 pokoje, śliczny ogród owo-
cowy 2 konie, 10 bydła, 30 świń,
drob, martwy nadkompletny. Ce-
n 23 000 wplaty 8 000, z powodu
starości sprzedaje Bloch Poznań,
Półwiejska 18 mieszkanie 10.
zdw 57 454

Konwie

do mleka nowe „Marko“ od 10
do 40 ltr. tanio. — Markowski,
Mielżyński eko 23 II. tel. 52-43.
Pw 14 131-16,144

Kajak

dwuosobowy sprzedam tanio.
Waly Jagielly 22, m. 4.
zdw 57 846

Skład

kolonjalny mieszkaniem maglem
sprzedam korzystnie z powodu
przeprowadzki. — Adres wskaże
Kurjer Poznański zdw 57 244

Foto

filmowy turystyczny maszynę do
pisania tanio, Wielkie Garbary
48, mieszkanie 7a. zdw 57 410

Saroléa

500 ccm, Wierzbicie 27, partar.
zdw 57 413

Kiosk

przedej. Adres wskaże Kurjer Poznański filia Jeżyce jw 3 145

Kawiarenkę

Stary Rynek sprzedam, czynsz niski, Kopernika 4, m. 5, rw 5 699

Wózek

reżny, czterokołowy mocny tania oddam, Szamarzewskiego 28, m. 11, od godz 16, rw 5 695

Skład

pieczywa w biegu mieszkanie sprzedam korzystnie, Grobla 19, zdw 57 300

Porcelaną na Targach nabyć można teraz najsolidniej

najkorzystniej tylko wprost w Hurtowni Porcelany, Wroneńska 24, podwórze, zdw 57 485

Resztówka

200 mórg, pszena ziemia, kompletne inwentarze, 10 pokoi, cena 60 000 wplata 10 000 170 mórg, 8 pokojowe cena 60 000 wplata 10 000 reszte bank, Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6, zdw 57 416

Ogródek

działkowy śródmieście drzewa, krzewy sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 419

Kantówka

Celotex na altanki, podłoga, okna rusztowanie, najtaniej, Chelmońskiego 11, zdw 57 378

Lisów

wybór, Wierzbiciele 18, m. 3, zdw 57 361

Kilimy

artystyczne, Wierzbiciele 13, parter, zdw 57 369

Pianino

sprzedam tania Kwiatowa 4, parter, mieszkanie 2, zdw 57 365

Folwark

600 mórg, wysoka kultura, drewny, szosa, cena 350 zł morga, wplata 100 000 zł, Zgłoszenia do Kurjera Pozn., zdw 57 369

Pianino

czarne, niemieckie, piękny ton, okazynie, Woźna 18, mieszkan. 9, zdw 57 438

Nie kupuj

kapelusza zanim nie zobaczysz w firmie Pietrzykowski, Wielka 8, Pw 18 187-11.15

Skład

tanio sprzedam przy parku Wilsona, Adres Kurjer Poznański zdw 57 480

Dom

i kilka mórg ziemi przy Poznaniu, wplata 8 000 złotych sprzedam Baumgartner, plac Sapiieżyński 2a, zdw 57 477/8

ASKŁAD

cukierków tania, Adres Kurjer Poznański zdw 57 452

Kolonjalke

dobre zaprowadzona towary, małej 2 pokoje korzystnie sprzedam, świetna przyszłość, Adres Kurjer Poznański zdw 57 203

Wytwórnia

pracownia cukiernicza, dobrze zaprowadzona natychmiast 250, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 197

Samochód

Minerva 8/40 limuzyna w doskonałym stanie sprzedam korzystnie, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 194

Wylegarkę

sprzedam tania, A. Chelmoński, Bielawy poczta Wronki, zdw 57 305

Sztucer

tanio sprzedam, Adres Kurjer Poznański zdw 57 267

Skład

sprzedam, Marszałka Focha 65, zdw 57 271

Zakład

fryzjerski mieszkaniem z powodu wyjazdu korzystnie sprzedam, Oferty Kurjer Pozn., zdw 57 331

Gospodarstwo

66 mórg pszenno-buraczanej ziemi z dobrą budynkami, marmoty i żywym inwentarzem przy połowie wplata spieszenie sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 313/4

Wózek

dzieciątka tania sprzedam, Mostowa 26, mieszkanie 22, zdw 57 278

Sprzedam

dom, 600 mórg ogrodu Ławica przy tworcu, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 57 293

Parcele budowlane

Staroleka Wielka sprzedam 40 do 80 groszy metr, Zgłoszenia Kłauzjński miernicy przysięgli, Poznań Libelta 14, Pw 16 031/2-55.47/8

Rower

meski sprzedam: Ul. Wielka 12, m. 7, zdw 57 352

Śmietnik

cementowy 90 złotych, Kuźaj, Cicha 8, zdw 57 252

Zakład fryzjerski

dobrze zaprowadzony w centrum tania sprzedam, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 57 476

Wysadki

Rabarberu szparagów, większych niż ejszych ilościach polecenie Pilski: Górczyn przystanek końcowy 4 telefon 7006, zdw 56 135/6

Główniki

główniki nowoczesne za bezcen przyzda Bytner, Dabrowskiego 79, zdw 57 455

Dom-wille

nowa dochodowa wolta od podatku i stempła sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 56 654

Wózek

dzieciątka na pasach tania, Śniadeckich 28 - 3, zdw 56 573

Wózki dziecięce

najtaniej u M. Pogorzelskiego - Poznań, Woźna 7, - Członek Spółdzielni „Kredyt”, zdw 56 833/4

Cukiernie - kawiarnie

sprzedam całkowicie urządzeniem na prowincji 1,500 zł, - Oferty Kurjer Pozn., zdw 56 887/8

Wózek

dzieciątka używany, Wierzbiciele 17, mieszkanie 28, zdw 57 316

Kolonjalke

z mieszkaniem miesięcznie 80 zł tania oddam, Adres Kurjer Poznański zdw 57 320

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybak 13, nw 8857/8

5 KUPNA

Samopjazd

czterokołowy, elegancki, dobrym stanie kupie, Oferty Kurjer Poznański zdw 56 617

Pianino

dobrze mało używane za gotówkę kupie, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 077

Majątek

100-300 mórg dobrej gleby, blisko kościoła i stacji kupie, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 096

Dom

dochodowy Poznań kupie, do 75 000, Oferty Łódź ul. Główna 51 Chytlewski, dpw 3 550

Koncesję!!!

zaraz na wyszynk poszukuje, Zgłoszenia telefon 4015, zdpw 57 236

Kupię

dom z ogrodem w Poznaniu przy wplacie 15 000, Oferty Kurjer Poznański zdpw 57 202

Samochód

w dobrym stanie, nadający się na ciężarówkę na 1.000-1.500 kg., Oferty do filii Kurjera Pozn., Plac Bernardyński 5, zdw 56 935

Aparat Wecka

mniejszy szkła do zapraw kupie, Oferty z ceną Smyczyński, Smigiel, zdw 57 248

Kupię

aparaturę fotograficzną 3x4, Zgłoszenia Kurjer Pozn., zdw 57 224

Maszynę

Singera używaną w dobrym stanie kupie, Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 57 287

Maszyny

damskie używane, kupie, dobrze zaplace, Oferty Kurjer Pozn., zdw 57 471

Dom

w pobliżu Poznania kupie, Wplata 3 000, Pośrednicy wykluczeni, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 437

Gołębi

do 50 par polasów do legu kupie, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego rw 5 703

Pianino

za gotówkę, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 397

Dom

nowowzbudowany wolny od stempła przy zakupie, wprost od właściciela zaraz nabede, Wplata 60-70 000, Pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia ze szczegółowym zarzeem Kurjer Poznański zdw 57 359

Pianino

względnie fortetian dobrej marki kupie oraz dobre skrzypce, Oferty do Kurjera Poznańskiego dw 3 561

Wille

czynszowa kilkomieszkania kupie, wplata 28 000, przebieg dług, Oferty Kurjer Pozn., zdw 57 488

Kupie

wille (kamienice) czynszowa, nowa (wolna od podatku) blisko tramwaj śródmieścia lub Jeżyce, Łazarz, Wilda, Wplata 10 tysięcy, Oferty z opisem upraszam Kurjer Poznański pod dw 3 425

6 KAMIENICE

Fabryczny budynek

z kotłem parowym, sprzedam właściciel, „Renoma”, Poznań, Wielkie Grabary 1, Pw 16 028-18.84

Kamienice

centrum składami dochód roczny 13 200 za 110 000 wplaty 50 000 sprzedam Popielski, Piekary 18, I, zdw 57 423

Kamienic

will, kilka okazynie korzystnych sprzedam Czarniecki św. Marcin 62, II, telefon 81-08, zdw 57 487

7 PIENIADZ

30 000

I, hipoteka dom dochodowy, rocznie 20 000 czynszu, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 436

6 000 - 8 000

na I hipotekę na kamienice w Poznaniu bez długu, która przynosi przeszło 4 000 czynszu, poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 245

Szukam

pożyczki 1000 zł, jako procent i lub dwa pokoje umeblowane i kuchnie przez lato. Okolica bardzo zdrowa. W miejscu załad wodolecznicy. Oferty pod zdw 57 307 Kurjer Pozn.

Kto

pożyczki 100 zł na 3 miesiące? Procent 10 zł miesięcznie, Oferty Oredownik, Wielkopolski, zdw 57 290

Pożycze

3000 zł na I. hipotekę Oferty Kurjer Poznański zdw 57 270

Za

wypożyczenie 800 oddam pokój używaniem kuchni na letnisko. Wskaże Kurjer Poznański zdw 57 448

1 000

pożyczki zastaw nebi do 1. 10. 1932 poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 484

8 DO WYNAJĘCIA

są do wynajęcia 2 pokoje, kuchnia, blisko dworca na stałe lub na sezon. Zgłoszenia na miejscu, Lipowa 6, gospodarz, zdw 55 271

Puszczykowo

są do wynajęcia 2 pokoje, kuchnia, blisko dworca na stałe lub na sezon. Zgłoszenia na miejscu, Lipowa 6, gospodarz, zdw 55 271

Mieszkanie

trzy-pokojowe z kuchnią w Lubo- niu wydzierżawie, Andrys, Graciczna 14 (Łazarz), zdw 56 609

3

pokoje z komfortem Wilda, za dzierżawę wskaże Świercz, Słowackiego 27, jw 3 136

Dwa

frontowa, niekrepująca, możliwość gotowania, Wierzbiciele 31, I, lewo, zdw 57 210

Dwa

pokoje kuchnia zaraz, - Adres wskaże Kurjer Pozn., zdw 57 188

4 pokojowe

mieszkanie na Łazarzu od gospodarza do wynajęcia, Zgłoszenia plac Działowy 6, mieszkanie 5, zdw 57 200

2 pokoje

z pełnym używaniem kuchni, odstąpi zaraz bezdzietnemu inteligentnemu małżeństwu lub emerytom przy Matejki, Warunek 500 złotych wplaty, Oferty Kurjer Poznański zdw 56 531

Dwa pokoje

kuchnia czynsz dwuletni gospodarz, Długa 3, m. 9, od 5-tej, zdw 57 451

2 pokoje

kuchnia spiżarnia, światło elektryczne I. pietro 70 zł rok zgóry, od 1 czerwca, Zgłoszenia św. Wojciech 27, mieszkanie 8, zdw 57 456

Dwupokojowe

czteropokojowe, łazienka, Łazarz, czynsz miesięczny wynajmie „Pawilon”, Marszałka Focha 15, zdw 57 355

Dworek

8 pokoi, z ogrodem chlewikami, blisko stacji i Poznania do wynajęcia zaraz, Mieszkanie 125 zł, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 370

3 pokoje kuchnia

komfortem przynależności, I. pietro, centrum do obiecta od 1. 6 za czesiołwem zwrotnem kosztów przebudowy 1 000, Czynsz miesięczny 110, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 475

Nieduży

i dwa łączne używalność kuchni, Grunwaldzka 20 a mieszkanie 7, od 5, zdw 57 407

9 SZUKA MIESZK.

Jedno

lub dwupokojowe ewent. próżnego pokoju poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 223

Poszukuje

mieszkania z portjerstwem, - Znam wszelkie naprawy instalatorskie od gospodarza, Oferty proszę Kolejowa 33, mieszkanie 2 zdw 57 203

Sędzia

poszukuje mieszkania dwu- lub trzy-pokojowego, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 323

Jeden

dwa pokoje kuchnia, okolicy śródmieścia, czynsz do 70,- Oferty Kurjer Poznański zdw 57 269

Mieszkania

jedno- lub dwupokojowego poszukuje, zaplace zgóry, Warunki Kurjer Poznański zdw 57 295

Jednego

ewentualnie dwóch pokoi kuchnia poszukuje policjant, Oferty Kurjer Poznański zdw 57 427

5 pokojowe

komfortowe, Jeżyce, Łazarz, zaraz, Telefon 2029, zdw 57 409

Młode

bezdzietne małżeństwo na państwowej posiadzie poszukuje 2 pokoi z kuchnią od gospodarza, - Oferty Kurjer Pozn., zdw 61 421

Mieszkania

pokoju z kuchnią lub bez poszukuje młode bezdzietne małżeństwo, Oferty Kurjer Pozn., zdw 57 400

Szukam

3 pokojowego z komfortem, Oferty Kurjer Poznański rw 5 597

10 ZAMIANA MIESZKANIA

na stałej posiadzie poszukuje mieszkania 2-3 pokojowego z kuchnią, Oferty Oredownik zdw 56 854

Mażeńsiwo

komfortowe, soneczne, poczetek Dabrowskiego, wysoki parter, czynsz z centralnem ogrzewaniem 200,- miesięcznie rok zgóry zamienie na 2 pokojowe, soneczne centrum, Opis wysokość czynszu do Kurjera Pozn., zdw 57 283

4 pokojowe

komfortowe, soneczne, poczetek Dabrowskiego, wysoki parter, czynsz z centralnem ogrzewaniem 200,- miesięcznie rok zgóry zamienie na 2 pokojowe, soneczne centrum, Opis wysokość czynszu do Kurjera Pozn., zdw 57 283

11 POKOJE UMEBL.

Pokój

czysty, soneczny, Wielka 17, mieszkanie 12, zdw 57 459

Pokój

Pólna 13, I, lewo, zdw 56 454

Panom

dwadzieścicięci obłady, Wrocławska 13 m. 11, zdw 57 102

Elegancki

łazienka, telefon, utrzymaniem, bez, Chelmońskiego 21, mieszkanie 3, zdw 57 260

Pokój

umeblowany duży willa, niski parter, Kuźaj Cicha 3, zdw 57 251

Pokój

wynajmie inteligentnemu panu, Niegolewskich 14 podwórze, mieszkanie 13, zdw 57 247

Oddzielny

Kopernika 3 IV prawe schody, zdw 57 240

Sapieżyński

Plac 5, mieszkan. 8, pokój zaraz, zdw 57 230

Pokój

dwuosobowy, kuchnia, Matejki 45, mieszkanie 4, zdw 56 538

Pokój

dla dwóch, oraz jeden skromny wynajmie, Male Garbary 4, m. 2, zdw 57 304

Pokój

obszerny, soneczny, 2-3 osób, względnie małżeństwo od 15, 5, ul. Skryta 14, m. 3, zdw 57 309

Pokój

do wynajęcia, św. Wojciech 26, m. 41, zdw 57 272

Klatki

niekrepujący, elegan

25 MUZYKA

Fortepian
do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 57 253

Fortepian
do ćwiczeń wolny. Długa 14, m.
5. zdw 57 315

Lekcje
gry fortepianowej dyplomowana
nauczycielka. Aleje Marcinkow-
skiego 1. III. piętro. narożnik.
zdw 571 467

26 ROZRYWKA

Kort tenisowy
Śródmieście
Mile i nadzwyczaj tania sprzedaż
można czas grając na kortce Kola
Medyków Wąły Jana III
Collegium Medicum zdw 56 438

Kino „Orzeł“
Św. Marcin 18 „Zwycięska Horda“
Ryszard Arlen. „Niewdzięczna
Robota“ — Slim. zdw 57 331

Kino „Corso“
Dziecię Cyrku i Walka o stęp.
zdw 57 332

27 SZUKAJ PRACY

Ogłoszenia do 30 łów dla rozsu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Młoda
wiejska dziewczyna poszukuje
posady. Łaskawe zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 57 255

Szofer
ślusarz-mechanik z kilkoletnią
praktyką poszukuje posady po-
dejmuje się wszelkich napraw
samochodów, okolica obojetna —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 222

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — U mety.
Wtorek, 10. 5. — „Dziewczyna
i hipopotam“.
Środa, 11. 5. — „Dziewczyna
i hipopotam“.
Czwartek, 12. 5. — „Roksy“.
Piątek, 13. 5. — „Dziewczyna
i hipopotam“.
Sobota, 14. 5. — Po poł.:
„Omal nie noc“.
Wiecz.: „Dziewczyna i hipo-
potam“.

Teatr Nowy: Dziś — Pierw-
sza pani Frazer z Przybył-
ko - Potocka.
Wtorek, 10. 5. — „Pierwsza
pani Frazer“ z Przybyłko-
Potocka.
Środa, 11. 5. — „Marius“
(Pod złotą kotwicą).
Czwartek, 12. 5. — „Szczę-
ście od jutra“ z Miłą Kamińską.
Piątek, 13. 5. — „Szczęście
od jutra“ z Miłą Kamińską.

Teatr-rewja „Uśmiech“: Dziś
i dni następne — „Poznań
w kwiatkach“.

Teatr Narodowy:
Wtorek — „Urwis“, Kościan.
Środa — „Urwis“, Leszno.
Czwartek: „Urwis“, Rawicz.
Piątek — „Urwis“, Gostyń.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Godzina z Tobą“.
Aurora: „Wyjęty z pod pra-
wa“ i „Bohater Texasu“
Głosom: „Na dworze Króla
Artura“.
Corso: „Dziecię cyrku“ i Wal-
ka o stęp.
Metropolis: „Tajemnica Dwo-
ru Habsburskiego czyli Cesa-
rzowa Elżbieta“.
Muza: „Łowca posagu“.
Odeon: „X-27“.
Orzeł: „Zwycięska Horda“ i
„Niewdzięczna robota“.
Renaissance: Złota młodzież
oraz „Genjusz to ja“.
Roxy: „Apaszka“.
Sfinks: „Rywalki“ oraz „Mus
lapie złodziei“.
Słońce: „Rozwódka“.
Tęcza: „Jad pokusy“.
Uśmiech: „Królewska Fawo-
ryta, Bogini Miłości“ czyli
Wilsona: „Tędwowata“.
„Boska kobieta“.

Borowy, leśnik

dobry myśliwy znający się na
kulturze leśnej i książkowności.
kawaler po służbie wojskowej od
1. VI albo 1. VII. poszukiwany.
Tylko świadectwa o bezwzględ-
nej uczciwości będą uwzględnio-
ne. Pierwszeństwo mają leśnicy
z dyplomem szoferskim i usługa.
Nieodpowiednie zgłoszenia pozo-
stają bez odpowiedzi. Oferty
przesyłać Kurjer Poznański
dw 3 551

Administrador

znakomity gospodarz szuka po-
sady 1. 7. żonatego-kawalera,
dobre referencje — urzędnika
gospodarczego. Oferty Kurjer
Poznański zdw 56 574

Ogrodnik

kawaler. lat 25, z długoletnią
praktyką (zna się specjalnie na
hodowli kwiatów, warzywnic-
twie i zakładaniu parków) po-
szukuje z dniem 15 maja posady.
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdw 56 466

S. O. S.

młody człowiek, posiadający dy-
plom szoferski, poszukuje posady
lub jakiegokolwiek pracy na naj-
skromniejszych warunkach. Ofert
Kurjer Pozn. zdw 56 771

Urządnik gospodarczy

w młodszym wieku, obeznan z
pracami, wchodzącymi w zakres
gospod. intensywnych, poszukuje
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 56 884

Rządca gospodarczy

kawaler, lat 30, z kilkoletnią
praktyką w majątkach buraczano-
hodowlanych poszukuje posady —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 56 885

Szofer

kawaler, trzeźwy, sumienny, z
kilkoletnią praktyką poszukuje
posady ewtl. z kauceją. Miejsce
woje obojetna. Oferty Kurjer
Poznański zdw 56 811

Przyjmę

posadę kasijera, inkasenta kie-
rownika filii składu t p w Po-
znanu lub okolicy za skromnym
wynagrodzeniem — złożę kaucję
wymaganą wysokości kupie —
przystąpię do spółki do nie wiel-
kiego lecz dobrze prosperujące-
go składu brzoń obojetna. Ofert
do Kurjera Poznańskiego pod
zdw 54 513

Inteligentna

Niemka, władająca francuskim,
cokolwiek polskim, znająca rów-
nież domową pracę i życie, po-
szukuje zaraz lub później posady
do dzieci dla nauki niemieckiego.
Oferty uprasza adresować Jano-
wice, pow. Zn. skrzynka poczt. 6
zdw 56 853

Gospodyni

samodzielna z dobrym gotowa-
niem szuka stałej posady w in-
ternacie lub kasynie, także na
własny rachunek. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 253

Dziewczyna

lat 24, mająca gotowanie, szyć,
obsługę oraz wszelkie prace kobie-
ce poszukuje posady tylko na
wsi. Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 257

Pielęgniarka

s kilkoletnią praktyką, dobrze
poleciona przyjmie posadę do nie-
molecia chorego lub zdrowego,
najchętniej na wsi. Skromne wy-
magania, głównie traktowanie.
Oferty Kurjer Poznański s/w 105

Ekspedjentka

uzdolniona dział wędlin, possu-
kuje posady. Zgłoszenia uprasza
Podolska. Bopczyce 332 (Mało-
polska). zdw 3 557

Panienska

pisząca maszyną poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 262

Osoba

w średnim wieku, zaufana uczi-
wa poszukuje posady w dobrym
domu z gotowaniem od 15. V.,
świadectwa dobre. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 250

Ślusarz - maszynista

obeznany z wszelkimi maszynami
parowymi jako palacz przy kot-
łach parowych, poszukuje jakiej-
kolwiek posady w młeczarni, mły-
nie parowym, na majątku lub t p.
Oferty uprasza do niniejszego pi-
sma zd 56 897/3/9.

Panna

inteligentna, sumienna, pracowita,
znająca dobre gotowanie, pie-
czenie, zaprawy, doskonale szyć
posiada dobre świadectwa, przy-
jmię posadę. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 57 306

Uczniwa

potrzebna dziewczyna, poszukuje
posady do wszystkiego od 1. 6.
Oferty Kurjer Poznański
jw 3 144

Syn

uczniwych rodziców chciałby wy-
uczyć się za technika dentystę.
Łaskawe oferty Kurjer Poznański
zdw 57 335

Starsza

wiejska dziewczyna poszukuje
posady z samodzielnie gotowa-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 433

Czeladnik

szwajski na meską pasową i dan-
ską pracę poszukuje posady za-
raz. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 329

Książkowna

maszynista poszukuje posady.
Wynagrodzenie skromne. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 323

Poszukuje

posady do wszystkiego dobrem
gotowaniem, dobre świadectwa,
polecenia. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 330

Dziewczyna

młodsza poszukuje posady do
wszelkich prac domowych goto-
waniem od 15 maja lub od 1
czerwca, Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 57 274

Starsza

dziewczyna z dobrimi poleceniami,
dobrem gotowaniem poszu-
kuje posady do wszystkiego od
15. maja. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 292

Młynarz

kawaler, dobry fachowiec su-
mienny, szuka posady na skrom-
nych warunkach. W. Derda,
Podzamcze powiat keptański,
zdw 57 237

Kucharka

poszukuje posady do wszystkiego,
również na wyjazd. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 209

Pokojowa

uczniwa długoletnie świadectwa
szuka posady zaraz lub 15. 5. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 207

Kucharka

uczniwa do wszystkiego szuka
posady zaraz lub 15. 5. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 206

Dziewczyna

poszukuje posady do wszystkiego
z gotowaniem i własną pościelą,
najchętniej od zaraz. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 57 204

Ślusarz - monter

specjalista maszyn rolniczych,
posiadający dyplom szoferski,
szuka jakiegokolwiek zajęcia —
Łaskawe oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 57 201

Nauczycielka

wychowawczyni
rutynowana z zezwoleniem pań-
stwowym poszukuje posady do
dzieci od 5-10 lat. Muzyka —
francuski. Świadectwa bardzo
dobre. Zgłoszenia St Okuljar,
Zywiec (Małopolska).
zdw 57 309

Śluząca

wiejska starsza ucziwa, possu-
kuje stałej posady do wszystkiego
do 2-3 osób. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 249

Dziewczyna

świadectwami z gotowaniem szu-
ka posady od 15. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 302

Dziewczyna

wiejska znająca wszelkie prace
szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 312

Woznica

lub robotnik z kauceją szuka po-
sady. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 319

Dziewczyna

poszukuje posady z gotowaniem.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 431

Pokojowa

lub do wszelkich prac domowych
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 414

Aptekarz

ambrozanymi rutynowany, referen-
ciami najlepsze przyjmie zastęp-
stwo lub stałą posadę. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 57 453

Sierota

przyjmię posadę do wszelkich
prac domowych z szyćmiem. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. jw 3 148

Pisarz gospodarczy

3 lata praktyki gospodarczej, 1/2
roku biurowej pisze maszyną,
zna książkowność, kase chorych,
dobre świadectwa i polecenia,
szuka posady biurowej, woźnego
lub w majątku jako pisarz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 330

Poszukuje

posady z gotowaniem. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 433

Dziewczyna

młodsza szuka pracy do wszyst-
kiego. Strzałowa 6 mieszka. 11.
zdw 57 416

Śluząca

do dzieci, prac domowych szuka
pracy. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 57 420

Śluząca

do wszelkich prac domowych bez
gotowania szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 424

Student

handlowiec posiadający 2-letnią
dobrą praktykę poszukuje jakiej-
kolwiek pracy. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 426

Posługaczka

poszukuje posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 57 337

Pracznica

sumienna poszukuje prania. Ofert
Kurjer Poznański zdw 57 403

Panienska

poszukuje jakiegokolwiek posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 473

Cukiernik

pierwszorzędna siła poszukuje po-
sady z obsługą lub bez. Miejsce-
woje obojetna. Oferty do Kurje-
ra Poznańskiego zdw 57 433

Krawcowe

pierwszorzędne
miarowa prace natychmiast po-
trzebne. Femina" Fredry
zdw 53 302

Gorzelnik

z dobrą praktyką kawaler obez-
nany z obsługą motorów spali-
nych i elektrycznych na skrom-
nych warunkach poszukiwany.
Własnoręczne oferty Kurjer Poz-
nański zdw 57 254

Kucharka

z dobrimi referencjami od zaraz.
Uzdrowisko Powidz powiat gnie-
źnieński.
zdp 57 232

Lekarz dentysta

ewentl. uprawniony technik-den-
tysta, może się zgłosić na 50%.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 57 246

Obuwnik

wyrotkarz natychmiast. Pra-
dzyńskiego 47 Bogurski.
zdw 57 217

Fryzjerka

potrzebna zaraz lub 15 maja, po-
sada stała. Piechoci. Chodzież.
zdw 57 005

Buifetowa

z obsługą gości zaraz potrzebna.
Grand Café. Jarocin. n/w 10 428

Starsza

samodzielna kucharka
tylko wykwalifikowana siła re-
stauracyjna potrzebna zaraz.
Zgłoszenia z odpisami świadectw
z podaniem penali Hotel pod
Lwem Inowrocław. n/w 10 429

Poszukujemy

jeszcze cztery dobrze reprezen-
tujące się panie. Zgłoszenia wtorek
od 10-1. Działalności 8, miesz-
kanie 3. Pw 18 191-55-54

Majster

z praktyką fabrykacji lakierów
i farb natychmiast może się zgo-
sić. Zgłoszenia piśmiennie „Par“.
Al. Marcinkowskiego 11 pod nr.
19.109. Pw 18 189-18.109

Młodsza

uczniwa dziewczyna z praniem
zaraz. Adres wskaże Kurjer
Poznański zdw 57 268

Podróżujących

poszukuje Drukarnia Sibillego,
Kozia 24. zdw 57 317

Biuralistka

czytelnie i biegle pisząca w pol-
skim i niemieckim potrzebna
zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 57 321

Śluząca

uczniwa potrzebna zaraz. Ul. Da-
browskiego 57 skład 1. zdw 57 522

Posługaczka

i pracznica potrzebne. Dabrowskie-
go 23. mieszkanie 3. zdw 57 326

Fryzjerka

fryzjer damsko-męski w centrum
potrzebni. Marszałka Focha 96.
zdw 57 318

Szofer - służący

kawaler, obeznany z obsługą
osobista, potrzebny do samotnego
pana na wies. Zgłoszenia do Kur-
jera Poznańskiego zdw 57 265

Uczeń

syn ucziwych rodziców możli-
wie z ukończoną szkołą handlo-
wa może się zgłosić. Tanie Zrō-
do. Edward Michaelis Poznań.
ul. Wrocławska 22. Garderoba
meska. skład sukna, telefon 2214.
zdw 57 233

Krawcowa

na suknie h samodzielnie, posada
stała, potrzebna. Firma Jankow-
ski, Kreta 25. zdw 57 342/3

Śluząca

z gotowaniem i praniem na 6
osób, potrzebna. Pensja 30 zł.
Warunek ostatnie świadectwo
kilkoletnie i polecenia pani. Zgło-
szenia przed południem. Skład
ziotniczy. Św. Marcina 40.
zdw 57 358

Fryzjerka

i pomocnik. Półwiejska 38.
zdw 57 297

Ekspedjentki

dzielnej zaraz poszukuje. Beko-
niarnia Półwiejska 30.
zdw 57 353

Panienska

do biura z pożyczką 500 zł po-
trzebna zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 376

Panienska

do biura procesowego w naukę
półroczna, która zapłaci 300 zł
zaraz. Po nauce posada. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdw 57 375

Uczniwnica

do krawieczki potrzebna. —
Dabrowskiego 63. m. 7.
zdw 57 379

Fryzjerka

potrzebna zaraz. Łazarz. Strusia
6. zdw 57 332

Elewkę

naukę gotowania przyjmie pen-
sionat nad morzem. Zgłoszenia
Focha 82. m. 8. Andrychowski.
zdw 57 469

Niania

przychodzi do dwójki dzieci.
Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 57 468

Dziewczyna

gotowaniem, dobre świadectwo 15
maja. Słowackiego 44. I. pra-
wo. zdw 57 474

Fryzjerka

potrzebna. Górna Wilda 82.
zdw 57 482

Poszukuję

dzielnym marszantek z ekspedy-
cją. Grobecki. Św. Marcina 69.
zdw 57 394

Śluząca

praniem, gotowaniem. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdw 57 395

Ekspedjentka

do cukierni z obsługą gości z kau-
cją 500 zł. zaraz potrzebna. Ofert
Kurjer Poznański zdw 57 396

Fryzjerka

na wypomótkę potrzebna. Sko-
wroński, Wspólna 37. Dębiec.
zdw 57 402

Śluząca

dobre gotowanie tylko z polece-
nia. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 57 408

Śluząca